

Veren voor de piai

Ismene Krishnadath

bron

Ismene Krishnadath, *Veren voor de piai*. Publishing Services Suriname, Paramaribo 1992

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/kris001vere01_01/colofon.htm

© 2007 dbnl / Ismene Krishnadath

Hoofdstuk 1

‘Ay ay aay!’

Met een langgerekte kreet van pijn ging Sinapo overeind zitten. Zijn handpalmen betastten voorzichtig zijn buikstreek.

‘Ay Tamushi, ay Tamushi,’ riep hij weer, nu God oproepend hem bij te staan in barensood. Zijn hoofd liet hij daarbij heen en weer rollen van de linker- naar de rechterschouder, terwijl hij trappend met zijn voeten schopte tegen de kiezelsteentjes op de rotsige rivieroever waar hij zat.

Plotseling verstijfde zijn lichaam.

Moeizaam liet hij zich achterover zakken. Liggend ontspande zijn lichaam zich niet. Integendeel. Met op elkaar geklemde kaken drukte hij het hoofd en de schouders naar beneden, als wilde hij iets uit zijn lichaam, tussen zijn wijd gespreide benen in, persen. Het zweet druppelde langs zijn voorhoofd.

Koeryoa, die bezorgd had staan toekijken, wiste zijn gelaat met een inderhaast in de rivier gedompelde doek. ‘Is het kind er al, Sinapo?’ vroeg hij, toen hij de spanning uit het mannenlichaam zag wegtrekken en Sinapo, schijnbaar uitgeput, bewegingloos bleef liggen.

Sinapo keerde zich op zijn zij.

‘A ha, zonder twijfel. De druk in mijn buik is weg en ik zag een ster uit de hemel vallen. Laten we gaan kijken.’ Met een sprong, die het onmogelijk deed lijken dat hij zonet nog gillend van pijn op de grond had gelegen, kwam hij overeind.

‘Sinapo!’

Een korte, maar krachtig gebouwde figuur trad uit de schaduw van het struikgewas dat hier en daar op de hogere delen van de rivieroever groeide. In het licht van de maan waren de drie blauwzwarte strepen, die op zijn voorhoofd getatoeëerd waren, goed te onderscheiden. Aan zijn oorlellen blonken dikke staafjes goud. Evenals Sinapo en Koeryoa droeg hij een lendendoek, die tot halverwege zijn dij reikte. Om zijn schouders had hij een korte verenmantel geknoopt.

Dat het hier om een man van aanzien ging was duidelijk, maar welke functie hij bekleedde was pas goed te zien aan het zakje dat op zijn borst hing. Het zakje bevatte heilzame en beschermende stoffen en diende als talisman. Iedere Trio had wel een talisman, maar slechts de piiman droeg er één van het fijn bewerkte vel van de ocelot.

‘Goedenavond Peyayo,’ groetten Sinapo en Koeryoa de piiman.

‘Is het jullie niet opgevallen dat de hemel vannacht bijzonder helder is?’

Gedrieën starden ze naar het firmament, waar miljoenen sterren, glinsterend als het lichtgevende achterlijf van de vuurvlieg, rond het bleekwitte, eeuwig glimlachende gezicht van de volle maan prijkten.

‘A ha,’ knikte Sinapo, ‘het is een prachtige nacht.’

‘Vreemd,’ mompelde Peyayo.

De anderen keken hem vragend aan.

‘Vreemd,’ mompelde de piaiman nogmaals.

Hij deed een paar stappen naar rechts, draaide zijn hoofd ietwat scheef en zette zijn linkerarm in zijn zij. Na enige seconden maakte hij weer een paar stappen, draaide zijn hoofd naar de andere kant en plaatste de rechterarm in de zij.

Koeryoa en Sinapo probeerden, verontrust hun hoofden meedraaiend met die van Peyayo, een dreigende ramspoed uit de sterren te lezen.

De piaiman wees naar boven.

‘Zien jullie die twee sterren daar?’

De mannen tuurden omhoog, langs de opgeheven vinger van Peyayo.

‘Welke bedoel je,’ vroeg Sinapo. ‘Het zijn er zoveel.’

‘Kijk daar, onder de grote Sano.’

De poolster was door haar uitzonderlijke helderheid duidelijk te onderscheiden van de andere hemellichamen. Vlak onder haar glommen vaag twee identieke lichtjes.

‘Dat is niet normaal,’ zei Peyayo.

‘Ik heb die twee sterren nooit eerder gezien.’

‘Hebben zij iets te betekenen,’ vroeg Koeryoa aan de sterrenwichelende piaiman.

Peyayo lachte zachtjes.

‘Ik denk dat we vannacht een verrassing krijgen. Laten we naar het kamp van Sinapo gaan.’

De mannen liepen in de richting van het dorp dat op een steenworp van de rivier was opgezet. De meeste dorpsbewoners waren in diepe rust. Door de opening aan de voorzijde van hun kampjes was de gebogen lijn van hun lichamen in het katoenen weefsel van hun

hangmatten goed zichtbaar. De drie mannen staken de middenplaats over. Ze liepen voorbij de afgesloten vergaderplaats, die deze nacht eenzaam het middelpunt van het dorp aangaf.

Aan de rand van Warimbomas, zoals het dorp heette, had Sinapo niet zo lang geleden zijn kamp opgezet. De pinabladeren, waarvan hij het tot de grond reikende zadeldak had gemaakt, waren nog niet helemaal droog. Voor de ingang stonden enige vrouwen, die op gedempte toon met elkaar spraken. Toen ze Sinapo zagen, zwegden ze bedrukt. Zonder hem aan te kijken, schoven ze opzij.

Ongerust door hun vreemde reactie haastte Sinapo, met Koeryoa en Peyayo op de hielen, zich naar binnen.

Zijn vrouw lag in haar hangmat. Op haar borsten lagen twee naakte baby's. Ze waren nog nat van het water waarmee de vroedvrouwen ze na hun geboorte hadden schoongewassen.

Met een beschermend gebaar drukte hun moeder ze tegen zich aan. Sinapo bleef staan. Afwerend hief hij zijn handen omhoog.

- Heeft het lot mij vervloekt? -

Wat had hij verkeerd gedaan? Waarom moesten juist zijn eerstgeborenen een tweeling zijn? Had zijn vrouw hem bedrogen? Waar kwam het tweede kind vandaan? Slechts een kwade geest kon de oorzaak zijn van deze schande. Hij moest de kinderen verdrinken. Hun komst bedreigde zijn welzijn en zijn positie in het dorp.

Hij keerde zich af van zijn vrouw.

Koeryoa voelde medelijden in zich opwellen toen hij de geslagen uitdrukking op het gezicht van zijn vriend las. Hij raakte zijn arm aan in een gebaar van sympathie,

maar Sinapo weerde hem af. Hij moest naar buiten, het bos in, weg van dit wrede schouwspel.

Peyayo hield hem echter tegen.

‘Wacht!’

Hij ging voor Sinapo staan en omvatte zijn gespierde bovenarmen.

‘Ze mogen niet sterven,’ zei hij.

‘Het zijn de twee sterren. We kunnen de tekens des hemels niet negeren. De komst van deze kinderen zou weleens iets bijzonders kunnen aankondigen.’

Twijfel en hoop rezen in het gemoed van Sinapo.

Peyayo legde nadenkend zijn hand op de tatoeage op zijn voorhoofd.

‘De exacte betekenis van hun geboorte is mij nog niet duidelijk, maar als we ze doden, bestempelen we ze bij voorbaat als onheilsboden.’

De ernst in de stem van de piai dwong Sinapo ertoe hem recht in de ogen te kijken.

‘Kan iemand me garanderen dat ze dat inderdaad zijn?’ Niemand antwoordde.

Slechts de wind ritselde door de pinabladeren.

Zonder vrees of afkeer, eerder met ontzag, naderde de geestelijke de hangmat. Voorzichtig keerde hij de pasgeborenen op hun rag. De één was een jongen, de ander een meisje.

Met trillende vingers streelde hun moeder de tere huid van hun mollige babyarmpjes.

Peyayo knoopte zijn talisman los en haalde er een opgerold blad uit, waarin zich het pulver van fijngestamppte kusuwépitten bevond.

- Mocht er iets kwaads rondwaren, dan zou deze stof het bezweren. -

De piaiman mengde met enkele druppels water de poeder tot een fel oranje papje. Na zijn vinger in de verf gedoopt te hebben, tekende hij eerst het heilige driestrepentpatroon op het voorhoofd van de jongen en toen op dat van het meisje.

Zachtjes prevelde hij enige rituele spreuken. Toen, luider en duidelijk hoorbaar voor de aanwezigen, ging hij verder op zangerige toon: ‘Dank Tamushi, dank! De stam der Trio's is verrijkt met twee gezonde loten. Eén van het mannelijk geslacht en één van het vrouwelijk geslacht. Dank Tamushi, dank, wij hebben uw tekens gezien en wij zullen ze in acht nemen. Dank Tamushi, dank!’

Nu richtte Peyayo zich rechtstreeks tot de ouders.

‘Jullie kinderen zijn waarlijk een geschenk uit de hemel. Vrees niet voor de toekomst. Wanneer de tijd daar is, zal ik ze onder mijn hoede nemen. Ze zullen worden ingewijd in de geheimen van de pi'ai.’

Zouden de baby's Peyayo begrepen hebben?

Leuk vonden ze het in ieder geval niet, want ze begonnen beiden te krijsen.

Hun moeder draaide ze weer op hun buik en met zachte tikjes op hun billen suste ze hen tot ze in slaap vielen.

Hoofdstuk 2

Toen het nieuws zich verspreidde, dat de geboorte van de kinderen van Sinapo astrologisch was aangekondigd, stonden zij al snel bekend als de ‘Sterrentweeling’. De jongen was Jaja Sirito, de Broeder Ster. In de wandelgangen kortte zijn familie dit af tot Jasir. Het meisje heette Sijone Sirito, oftewel Zuster Ster. Haar moeder noemde haar het liefst Sijone omdat ze hield van de langgerekte iyo-klank, die het meest tot zijn recht kwam als ze haar dochter vanuit de verte naar zich toeriep. Maar in navolging van haar dorpsgenoten sprak ze haar dochter ook wel aan met Sisi.

Jasir en Sijone waren zes jaar oud, toen Peyayo ze onder zijn hoede nam. Ze waren niet zijn enige leerlingen. Peyayo had er plezier in de jeugd om zich heen te verzamelen en, naar gelang haar belangstelling, wat van zijn wijsheid met haar te delen.

Met Jasir en Sijone, wier geboortesymboliek hij nooit had vergeten, had hij echter serieuzere plannen. Hij werd oud en zijn kennis mocht niet verloren gaan. De overdracht ervan zou jaren duren en moest consciëntieus ter hand worden genomen. De rituelen, gebeden en gezangen waren talloos. Nog tallozer waren de

geheimen van de natuur welke een piai moest doorgronden om het vertrouwen dat de mensen in zijn geneeskraft hadden, te rechtvaardigen.

Geleidelijk aan wijdde hij ze in. Hij begon met de simpele kruidenkennis die iedereen behoorde te kennen. Zo leerden ze de brandende sappen van verschillende grassoorten gebruiken om wondjes en schrammen te ontsmetten. Ze leerden het vergift te maken, waarin de Trio's hun pijlen voor klein wild en gevogelte doopten, en het verlamdende poeder, waarmee vissen in een afgedamde kreek werden verdoofd. Hierdoor kwamen ze naar boven drijven en konden zo uit het water gepakt worden.

Daarna kwamen de geneeskrachtige planten aan de beurt. Van sommige werden aftreksels gemaakt, die moesten worden gedronken. Andere werden tot een papje gestampt en op open wonden of pijnlijke lichaamsdelen gesmeerd. Ook het drogen en tot poeder vermalen van wortels en bladeren was een veelvuldig voorkomend procédé. Omdat de werking van poeders minder sterk was dan die van verse kruiden, dienden zij deze slechts toe als de plant zelf niet voor handen was.

Dan waren er nog de heetwater- en stoombaden, waarvan sterk geurende bloemen en bladeren het helend effect verhoogden.

De behandeling van een zieke ging zonder uitzondering gepaard met een uitgebreid godsdienstig ritueel.

‘De hulp van de goden is onmisbaar bij elk genezingsproces’, vertelde Peyayo zijn leerlingen bij elke gelegenheid weer.

Jasir en Sijone waren schrandere pupillen en nog vóór de

tijd dat zij de volwassenheidsrites moesten ondergaan, waren zij vaste assistenten van Peyayo. Vaak brachten ze hele dagen door in zijn gezelschap, want hij had vele taken en zijn werkzaamheden vereisten een volledige toewijding. Toch zorgde de pi'ai ervoor dat zijn helpers voldoende tijd voor zichzelf overhielden.

Warimbomas was gebouwd aan de oever van de rivier Kleine Rio. Een leven zonder het koele, bruine water was haast ondenkbaar voor de dorpingen. Niet alleen verschaft de rivier hen drink- en badwater, zij was ook de ontmoetingsplaats van de vrouwen die hun vaatwerk schoonschuurden met het groffe rivierzand. Rondom de vrouwen dartelden altijd tientallen kleine kinderen die elkaar joelend natspatten

Ongeveer tweehonderd meter bovenstrooms van het dorp bevond zich de Warimbosoela. Het water stroomde daar met een enorme snelheid langs rotsblokken die dwars over de rivier verspreid lagen. Slechts een ervaren kanovaarder lukte het ongedeerd over de soela te komen.

Toch bood deze gevaarlijke plaats ook een favoriete ontspanningsmogelijkheid. In het ondiepe gedeelte langs de zanderige kant zochten de dorpingen naar dicht bij elkaar staande rotsblokken. Met hun rug en voeten zetten ze zich klem tussen de stenen. Het gevecht met het water, dat een behoorlijke stuwkracht had en onophoudelijk probeerde hen mee te sleuren, was een spannend spel, dat bijna altijd door de dorpingen gewonnen werd.

Op een middag hadden Jasir en Sijone zich vastgezet tussen de rotsen. Hun zitplaatsen waren niet ver van elkaar.

Ze genoten van het spel met het water en hun opgewonden stemmen schetterden over en weer.

‘Een vis, een vis,’ gilde Sijone.

‘Pak hem,’ riep Jasir.

‘Hij is te snel! Kijk, er komen er nog meer! Wat zijn ze vlug! Ze springen over me heen.’

Sijone graaide wild om zich heen, terwijl ze probeerde één van de glibberige vissen vast te grijpen.

‘Ik heb er één beet!’

In haar hand spartelde een zilverkleurige sriba.

‘Gooi hem voor me,’ riep Jasir.

‘Goed, vang!’

Sijone boog haar bovenlijf naar achteren en wierp de vis naar Jasir. Hierbij verminderde echter de druk van haar voeten tegen de rots en de rivier zag haar kans schoon.

‘Help!’ schreeuwde Sijone, terwijl het water haar van haar plaats duwde.

‘Help! Help!’

Haastig kwam Jasir overeind, maar hij moest zich onmiddellijk vastgrijpen aan zijn rots om te voorkomen dat hij zelf door het water werd meegesleurd. Toen hij wat stabiel stond, was het reeds te laat. Hulpeloos zag hij toe hoe Sijone, tevergeefs trachtend zich vast te grijpen aan de gladde, schoon gesleten rotsuitsteeksels, naar de diepere delen werd gesleurd en tenslotte onder het water verdween.

Het wateroppervlak sloot zich boven Sijone. De rotsen waren verdwenen en haar lichaam lag niet langer horizontaal. Een draaikolk had haar voetzolen te pakken. De rivier vulde haar longen en miljoenen waterdruppels probeerden de plaats van haar hoofd in te

nemen.

‘Nee,’ dacht ze, ‘nee. Ik moet proberen mijn hoofd te behouden.’

Ze worstelde haar handen omhoog en drukte ze tegen haar slapen. Er volgde een kleine knal. Haar ogen zagen nog slechts duisternis, maar ze kon weer vrij ademhalen. Ook het gevaar haar hoofd te verliezen, leek voorbij. De zuiging aan haar voeten was afgenomen. Ze zweefde in een heel rustig tempo, net als een veertje, de eindeloos lijkende diepte in.

Langzaam wenden haar ogen aan de duisternis. De welvende vormen van waterplanten maakten zich los van het zwarte water.

Ze greep een blad mee, terwijl ze langzaam verder daalde. Het blad zat vast aan een plant, die vruchten droeg: groene bolletjes, zo groot als zusterdruiven en bezet met harige uitsteeksels. Met haar wijsvinger probeerde Sijone de uitsteeksels plat te strijken. Het lukte niet. Zodra ze haar vinger weghaalde, gingen ze weer rechtop staan.

Sijone lachte. Ze moest denken aan haar driejarig neefje, dat ze Kleine Makka noemden, omdat zijn haar recht overeind op zijn hoofd stond. Zelfs het water van de Kleine Rio kon de weerstand ervan niet breken. Terwijl bij ieder ander de haren op het hoofd bleven plakken na het baden of zwemmen, richtten ze zich bij hem één voor één weer op, zodra hij boven water kwam.

Sijone trok nog een plant mee. Deze had brede handvormige bladeren.

- Het zou goed zijn er een aantal te verzamelen. -

Ze wist maar nooit welke krachten er in deze onbekende planten verscholen lagen. Misschien kon ze

later met Jasir en Peyayo nagaan of ze geneeskrachtig waren. Ze hadden wel vaker geëxperimenteerd met vreemde kruiden.

IJverig plukte ze om zich heen. Ze was er zo druk mee bezig dat het nauwelijks tot haar doordrong dat ze weer vaste grond onder haar voeten had.

De rivierbodem was bedekt met een dikke laag mos, waartussen allerlei plantensoorten groeiden.

- Wat een prachtexemplaar! -

Sijone haastte zich naar een plant toe, die bestond uit een dikke recht omhoog groeiende hoofdstengel, waaruit zich kleinere spiraalvormige steeltjes vertakten. De spiraaltjes bezaten een behoorlijke veerkracht. Als je aan hun uiteinde trok, rekten ze zich uit tot wel twee keer hun oorspronkelijke lengte. Zodra je losliet schoten ze eerst terug tot de hoofdstengel, voordat ze hun eigen vorm weer aannamen.

‘Poing, poing,’ deed Sijone, terwijl ze aan de veertjes trok en deze weer terug liet schieten.

‘Hé, wat doe jij daar?’

Van schrik liet Sijone de planten, die ze verzameld had, uit haar hand vallen.

Langzaam dreven ze weg.

Voor Sijone stond een vrouw.

‘Wat vies,’ schoot het door Sijone heen.

De vreemde had haar haren niet gekamd. Als in de war geraakte strengen katoen hingen de draden aan haar hoofdhuid. Hier en daar was een slijmerig groen blad in een knoop vast blijven zitten. Het enige kledingstuk dat de vrouw droeg, een rok, hing scheef om haar heupen. Haar hand omklemde dreigend een printa.

‘Wat doe jij daar?’ herhaalde de vrouw haar vraag zo

mogelijk nog onvriendelijker dan de eerste keer.

‘Niets,’ stamelde Sijone en ze verborg haar handen angstvallig achter haar rug.

‘Jij bent zeker een nieuwe. Die zijn altijd zo onwetend. Schiet op! Kom mee!’

Ze draaide zich om en liep weg. Toen ze merkte dat Sijone geen aanstalten maakte haar te volgen, keerde ze terug en gaf haar met de printa een striem over haar gezicht.

‘Au,’ gilte Sijone.

Ze proefde bloed in haar mond. De printa had haar lip gesneden.

- Wat een gemeen wijf! -

‘Vooruit! Lopen!’ snauwde de vrouw.

Sijone keek haar vol afshuw aan.

- Wat voor plaats was dit? -

In Warimbomas werd nooit een kind geslagen.

De vlijmscherpe nerf zwiepte nogmaals. Ditmaal liet zij een bloederige streep op haar borst achter. Sijone deed een stap naar voren en probeerde de vrouw haar zweep te ontnemen, maar deze sloeg nu achter elkaar toe. Haar kwabbige bovenarmen trilden mee met elke slag.

‘Vrijpostig nest! Dat zal ik je voor eens en voor altijd afleren,’ beet ze het ongelukkige meisje toe.

‘Hou op,’ gilte Sijone, terwijl ze haar gezicht met haar handen probeerde te beschermen..

De vrouw stopte.

Ze had zichzelf goed in de hand.

‘Het heeft geen zin je te verzetten,’ zei ze koel. ‘Hier heb je alleen te gehoorzamen.’

Tranen van vernedering prikten achter Sijones oogleden. Toen verbeet ze zich.

Ze zou zich niet laten gaan. Moest niet elke twaalfjarige een pijnproef doorstaan. Had ze laatst niet zelf vol bewondering toegekeken hoe vijftien jongens urenlang, zonder een spier te verrekken, hun huid hadden laten kapotbijten door de agressieve ajoekoemieren, om zo hun volwassenheid te tonen?

Ze haalde diep adem en richtte trots haar hoofd op. Als de tijd daar was, zou ze wel laten merken dat ze niet zo snel klein te krijgen was.

Terwijl ze liepen, kwamen ze steeds meer mannen en vrouwen tegen. Allen waren even haveloos gekleed en ongekamd als de vrouw die Sijone had geslagen. Niemand lachte en de enkele woorden die af en toe werden gewisseld, klonken kort en snauwerig.

Naarmate ze verder liepen, werd het zicht helderder. Sijone kon steeds meer van haar omgeving onderscheiden, hoewel het licht, zelfs waar het op zijn sterkst was, nog het best te vergelijken was met dat van de ondergaande zon.

De vrouw bracht Sijone naar een mosveld, dat reikte zover het oog kon zien. Overal lagen krijtrotsen, met duidelijk zichtbare goudaders doorweven, verspreid. Sommige aders waren wel twee vuisten dik. De weerkaatsing van het licht op het goud, deed de hele omgeving baden in een gele gloed.

Op het veld waren tientallen mannen, vrouwen en kinderen aan het werk. Hun zwarte haren vielen sluik en glanzend op hun schouders. De mannen en vrouwen droegen een korte lendendoek. De kinderen waren naakt.

‘Deze mensen lijken meer op mij,’ dacht Sijone.

Ze keek naar een kleine groep die niet zo ver van haar

vandaan bezig was. Een man hakte met een bijl in een rotsblok. De brokken, die daarbij los kwamen en in het mos rolden, werden verzameld door twee vrouwen. Ze verbrijzelden ze op een platte steen, totdat er slechts stukjes goud over waren, niet groter dan een sinaasappelpit. Om het rotsblok zwermden kinderen die de kleine stukjes goud, die steeds weer in het mos sprongen, verzamelden. De stukken die te groot waren, werden teruggelegd op de steen. Hadden ze de juiste omvang, dan stopten de kinderen ze in kleine zakjes. Deze lagen overal in het veld in hoopjes bij elkaar.

Sijones 'begeleidster' liep toe op een man die wijdbeens, met de armen over elkaar, de activiteiten op het veld gadesloeg. Tussen het koord van zijn lendendoek had hij een zweep gestoken.

'Sibari, hoe gaat het?' groette de vrouw.

Sibari zette een zorgelijk gezicht.

'Het gaat niet,' zuchtte hij.

'De slaven zijn luier dan ooit. Ze gaan liever dood dan de handen behoorlijk uit de mouwen te steken. Vandaag heb ik er reeds twee moeten doodranselen.'

'Het zijn ellendelingen,' knikte de vrouw.

'Ze bezorgen je alleen problemen. Deze hier - ze wees naar Sijone - weigerde gewoon mee te komen. Alleen met de harde hand zijn ze tot inkeer te brengen.'

'Ze ziet er niet slecht uit,' zei Sibari, terwijl hij Sijone keurend opnam.

'Hoeveel vraag je voor haar?'

'Twee zakken goudpitten lijkt me niet slecht.'

Sibari scheen geen moeite te hebben met de prijs. Hij riep een kleine jongen toe hem twee zakken te brengen. De vrouw woog de zakken in haar hand, knikte even en

liep toen, zonder verder een woord te zeggen, terug in de richting vanwaar ze gekomen was.

Met zijn printa wees Sibari naar een twee meter hoge krijtrots verderop in het veld. ‘Ga daar maar helpen,’ zei hij tegen Sijone.

Langzaam maar zeker paste Sijone zich aan aan het eentonige ritme van het slavenbestaan. Het leven leek nog slechts een afwisseling van werken en slapen. De dagen verschilden nauwelijks van elkaar en op een gegeven moment realiseerde ze zich dat ze niet precies kon zeggen hoelang ze al op de bodem van de rivier leefde.

Het werk op het veld deelde ze met een opgeschoten meisje. Samen zochten ze in het mos naar de goudklompjes, die bij het pletten alle kanten opvlogen. Tichli, zo heette haar medeslavin, had de irriterende gewoonte alsmaar te giechelen. Ze trok zich niets aan van de norske blikken van de ploegleider, die zwijgzzaam de stenen bijl hanteerde. De steeds maar scheldende en klagende pletvrouwen lachte ze achter hun rug uit. Ze gaf ze spottende bijnamen, die ze giechelend in Sijones oor fluisterde.

Met Sibari had ze, tot grote ergernis van de rest van de groep, een vrij intieme relatie opgebouwd. Elke morgen, als ze naar het veld wandelden, schonk ze hem een stralende glimlach en zodra hij tijdens het werk zich in haar buurt vertoonde, lonkte ze koket. Wanneer ze wist dat hij naar haar keek, draaide ze met haar heupen en riep hem toe om toch even te komen kijken of ze haar buideltjes op de juiste manier had gevuld. Steeds vaker klonk haar hoge giechellachje, terwijl zij en Sibari, dicht tegen elkaar geleund, de hoge hopen goudzakken con-

troleerden.

‘Die hoer,’ noemden Rokinan en Parela, de twee pletvrouwen, Tichli minachtend.

Op een ochtend was Tichli er weer eens met Sibari tussen uitgeknepen. Ze bleef dit keer echter langer weg dan anders. Sijone merkte dat er steeds meer goudklompjes bleven liggen. Toen Tichli 's middags weer opdaagde, had hun groep nog geen driekwart van het vereiste aantal goudzakken bij elkaar.

‘Waar bleef je toch,’ sprak Sijone haar boos aan.

‘Je kan ons niet met al het werk laten zitten. Kijk toch eens hoe weinig zakken we hebben. Straks krijgen we weer geen rantsoen.’

Rokinan lachte smalend.

‘Zij heeft er geen last van. Ze weet wel hoe ze aan haar portie komt.’

Tichli keek vals, maar ze zei niets.

‘Haar fijne handjes gebruikt ze om Sibari's vette buik te strelen,’ treiterde Rokinan.

‘Jó vieze logologo,’ siste Tichli tussen haar tanden. Ze deed een stap naar voren en stompte Rokinan met een, voor haar kleine vuist, onvermoed grote kracht in de maag.

De fors gebouwde vrouw klapte dubbel. Tichli wilde wegrekken, maar Parela had haar bij de arm gegrepen. ‘Laat me los, oud wijf!’

Ze beet in de dik geaderde hand van de pletvrouw.

Rokinan richtte zich naar adem smakkend op. Haar uit hun kassen puilende ogen waren met bloed doorlopen. Ze nam haar pletsteen op en naderde de twee vechtende vrouwen. In een flits realiseerde Sijone zich dat ze Tichli

wilde doden.

‘Nee!’

Ze plaatste haar lichaam voor Rokinan.

‘Nee!’

Afwerend stak ze haar handen omhoog.

‘Donder op!’ krijste Rokinan en ze stootte Sijone opzij. Maar Parela had, afgeleid door de kreten van Sijone haar greep even verslapt. Tichli rukte zich los en rende weg.

Sijone zag Tichli pas de volgende dag weer. Haar gezicht was gezwollen en haar armen vertoonden blauwe plekken, waar Parela haar te pakken had gehad. Ze waagde zich niet te dicht in de buurt van Rokinan. De pletvrouw keerde haar echter minachtend de rug toe. Tichli maakte onmiddellijk een lelijke grimas tegen Rokinans brede achterkant.

‘Oude heks, ze is gewoon jaloers,’ fluisterde ze.

Haar woorden ergerden Sijone.

‘Wat moet je toch met die Sibari,’ viel ze geïrriteerd uit. In plaats van een gegiecheld antwoord, dat Sijone zo half en half had verwacht, trok er een schaduw over het magere gezicht van Tichli. Sijone keek haar opmerkzaam aan. Ze begon te vermoeden dat Tichli helemaal niet zo gelukkig was als ze zich voordeed.

Ze moest eigenlijk medelijden met haar hebben. Tichli was niet minder slachtoffer dan zijzelf.

In een poging haar te troosten, pakte ze haar hand vast. Tichli, niet helemaal overtuigd van Sijones goede bedoelingen, trok haar hand terug. Zoals gewoonlijk probeerde ze haar ware gevoelens te verbergen door te giechelen.

‘Vind je hem niet mooi, Sisi?’

Sijone trok een afschuwelijk gezicht.

Tichli barstte in lachen uit en Sijone voelde zich plotseling heel nauw met haar verbonden.

Tichli boog zich naar haar toe.

‘Je hebt gelijk Sisi, maar toch...’

Ze lachte niet meer.

Haar gezicht stond uitzonderlijk ernstig.

‘...is hij degene die mij de weg naar de vrijheid zal wijzen.’

‘Vrijheid?’

- Zou er een mogelijkheid zijn om hier vandaan te vluchten. Terug naar Jasir, naar Peyayo, naar Warimbomas. - Sijone vroeg zich af hoe het zou zijn om op het midden van de dag weer de brandend hete zon op haar schouders te voelen en later in de middaguren rust te zoeken in de koele schaduw van de amandelbomen.

Tegelijkertijd bedroefd door de herinnering aan haar oude leven en opgewonden door de gedachte dat er een mogelijkheid zou zijn om er naartoe terug te keren, schudde ze Tichli door elkaar.

‘Wat bedoel je?’

Tichli giechelde niet.

‘Binnenkort vieren onze meesters het offerfeest van Korokoroko.’

Korokoroko was heer en meester over het stromende water en alles wat daarin leefde. Hij was een god die kon zegenen en plagen. Zijn rivieren gaven de mensen vissen om te eten en water om hun dorst te lessen.

Tegelijkertijd verbood hij echter velen die zijn rijk betraden, ooit terug te keren naar hun geliefden.

Zijn belangrijkste wapendienaren waren kaaimannen.

Gulzige, wreedaardige monsters, die met hun malende kaken iedere ongehoorzaamheid met genoegen afstrafden.

Korokoroko was een god. Hij moest aanbeden worden. Kostbare geschenken op zijn altaar beloofden een rijk visjaar, zonder verlies van mensenlevens.

Het dienen van de riviergod was echter geen gemakkelijke zaak. Zijn offerplaats was slechts bekend aan piaimannen, maar het gewone volk vertelde dat het een plek in de bovenloop van een rivier was, die slechts eenmaal per jaar gedurende enkele uren droog kwam te liggen. Op de bodem van deze rivier lag een afgeplatte, cirkelvormige rots, met een doorsnede van anderhalve meter: het altaar van Korokoroko.

Het offerritueel bestond uit vastomlijnde handelingen, gezangen en gebeden. De piaiman, die verantwoordelijk was voor de godendienst, moest ervoor het gehele ritueel uit te voeren terwijl de rivier droog lag. Als hij treuzelde, was hij verloren. Het wassende water wemelde van de kaaimannen, die zich ongeduldig opmaakten de wegdrijvende geschenken voor hun meester in ontvangst te nemen.

Maar wie het lukte heelhuids terug te keren van de steen van Korokoroko wachtte een grootse ontvangst. Zijn geslaagde missie beloofde een jaar van zegen over alles wat de rivieren brachten. Reden genoeg om uitbundig feest te vieren.

‘Er is maar één weg die leidt naar de wereld waar wij vandaan komen,’ zei Tichli grimmig.

Sijone hing haast aan haar lippen.

‘Zeg het me. Waar is die weg?’

Tichli lachte kort en bitter.

‘Het is de weg die gaat naar de steen van Korokoroko.’ Sijone zweeg even. Het antwoord stelde haar teleur. Er was haast niemand die die weg kende.

- Of zou Tichli misschien toch iets weten? -

‘Wat weet jij van die weg?’

Tichli aarzelde.

Ze vroeg zich af of ze niet reeds teveel had verteld. Wie was Sijone tenslotte van haar? Goed, ze moest aan zichzelf toegeven dat ze haar gisteren uit de klauwen van die gemene wijven had gered, maar was dat een reden om haar deelgenoot te maken van haar zorgvuldige bedachte vluchtplan?

‘Ik...Ik...misschien...Sibari.’

Sijone drong niet verder aan.

- Dat was het dus. Daarom pakte Tichli zo met Sibari aan. Hij had haar natuurlijk verteld dat ze hier weg kon komen. -

‘Zodra ik wat meer weet, hoor je het van me,’ beloofde Tichli vlug.

Zorgvuldig vermijdend Sijone in de ogen te kijken, voegde ze eraan toe: ‘Wist je dat onze meesters slaven offeren aan Korokoroko?’

Sijone huiverde.

Tichli bukte zich om de laatste goudpitten, die van de pletsteen waren gerold, op te rapen.

- Is dit echt of droom ik? -

Sijone liep tussen twee gewapende krijgers. Hun tempo was hoog. Ze schenen geen last te hebben van de volgestouwde moetetes op hun rug. Sijone concentreerde zich op de benen van de man voor haar. Slechts op die manier

lukte het haar hem bij te houden. Ze moest wel. Zodra de afstand tussen hen ook maar even groter werd, prikte de man achter haar venijnig met zijn lans in haar rug. Ze volgden een nauw pad dat in een rechte lijn door een bos van waterplanten doorliep. Hoewel ze hem niet kon zien, wist ze dat de kleine stoet waar ze deel van uitmaakte, werd voorafgegaan door de piai van de slavenmeesters. Het gerinkel van zijn enkelbanden doorbrak duidelijk hoorbaar de stilte van de nacht.

Sijone bewoog haar armen. De vezels waarmee haar polsen op de rug waren gebonden, sneden in haar vlees. De pijn was echt. Haar nachtmerrie was werkelijkheid.

Die middag was ze, zoals gewoonlijk, na een dag van uitputtende arbeid, met de lange rij slaven meesgesjokt naar de nachtkampen. Zonder enige smaak had ze de portie vissoep die Rokinan haar had toegeschoven naar binnen gewerkt. Ze kon zich niet meer herinneren wanneer ze in slaap was gevallen, maar het was reeds ver in de nacht, toen ze wakker schrok. Een zware mannenhand bedekte haar mond en belette haar enig geluid te maken, dat de andere slaven zou kunnen wekken.

Ze herkende het wrede gezicht van Sibaro. Hij trok haar omhoog en duwde haar naar buiten. Een ander knevelde haar handen. Ze werd overgedragen aan de twee jongemannen en de piai. De drie waren ceremonieel uitgedost. Dikke rijen aaneengeregen vissetanden bedekten de borst en polsen van de piai en zijn helpers. Het hoofdhaar van de oude man ging schuil onder een krans van wier en krabbescharen. Om zijn enkels dansten kleurige schelpen bij elke stap die hij maakte.

Ze hadden reeds een aantal uren gelopen, toen de weg over de rivierbodem steiler werd. De druk van het water op Sijones lichaam nam toe. Ze kwam in ademnood, maar de jongeman achter haar gaf haar geen kans te stoppen of zelfs maar haar tempo te verlagen. Net toen ze dacht dat ze zou stikken, vulden haar neusgaten zich met zuurstof. Ze bevond zich boven het wateroppervlak.

Eén voor één rezen ze op uit het water. Een koele ochtendbries bezorgde hen kippevel. De met keien bezaaide rivierbedding lag droog. Een hoge, afgeplatte rots in het midden van de stroombaan viel onmiddellijk op. De piai stevende er recht op af. Vlak voor de rots hield hij halt en hief beide armen omhoog. Langzaam en dreigend keerde hij zich om. Zijn helpers lieten hun moetetes van hun rug glijden. Plotseling drong het met een uitzonderlijke klaarheid tot Sijone door welk verschrikkelijk lot haar wachtte.

- Ik moet vluchten. -

Nauwelijks had deze gedachte zich bij haar gevormd, of de mannen grepen haar vast. Haar protesten werden ruw in de kiem gesmoord door een mes op haar keel. Ze bonden haar enkels.

Vluchten was onmogelijk.

De piai klom op de rots. Zijn helpers tilden Sijone op en legden haar op de rand van de rots neer. De oude man sleepte haar naar het midden, waar hij haar rechtop liet zitten.

De godendienaar startte de eerste klaagzang. Hierbij strooide hij klompjes puur goud in een cirkel om Sijone heen. Zijn assistenten reikten hem kunstig bewerkt wapentuig, sierlijk vlechtwerk en potten met zeldzame

schelpen en vissetanden in alle soorten en maten aan. Het altaar werd overladen met het beste van wat de slavenmeesters te bieden hadden.

Ongeduldig keken de jongemannen toe hoe de laatste kleinoden werden gerangschikt. Het wassende water spoelde reeds over hun voeten. De piai haastte zich zijn gebed te beëindigen. Zo snel mogelijk, zonder oneerbiedig te willen zijn, sprong hij van de rots af en nam zijn plaats voor de jongemannen weer in.

In ganzepas gingen ze op de stijgende waterlijn af. Hulpeloos moest Sijone toezien hoe ze in de omhelzing van de rivier verdwenen. Geen van ze keek ook maar één moment achterom.

Sijone rukte aan haar boeien, maar zowel haar polsen als haar enkels waren zo strak vastgebonden, dat ze ze nauwelijks kon bewegen. Het water had haast het bovensvlak van de offersteen bereikt en genadeloos steeg het peil met de seconde.

Sijone begon te huilen. Eerst zachtjes, dan steeds harder tot tenslotte gierende halen haar schouders schokten.

God en mens hadden haar verlaten.

‘Arghh!’

Een snik stakte in haar keel en sloeg om in een harde angstkreet. Ze had de lange, geribbelde, op een boomstam gelijkende kaaimanrug herkend.

Met de dood voor ogen probeerde ze als een gek haar armen en benen los te wringen. Bloed welde op uit de sneeën in haar polsen, die slechts dieper werden bij haar vruchteloze pogingen zich te bevrijden. Het water was de goudstukken reeds gepasseerd en raakte nu de onderkant van haar dijen.

Sijone werd overmeesterd door een radeloze paniek. Ze

gilde en liet zich op haar zij vallen. Heftig trapte ze de offergaven weg.

‘Hou op!’

Twee handen grepen haar schouders en schudden haar ruw door elkaar tot ze weer stil lag. Een vlijmscherpe bamboenerf werd tussen haar gebonden polsen gestoken en met één haal waren ze vrij. Hetzelfde gebeurde met haar enkels.

Tichli stond over haar gebogen.

‘Vlug, de kaaimannen komen!’

Ze greep Sijone bij haar bovenarm en stootte haar met zoveel kracht van de steen af, dat ze in het water viel. Het geplons had de aandacht van de kaaimannen getrokken. De beesten zwommen hun richting uit. Behalve hun geribbelde ruggen waren nu ook hun donkere neusgaten en loerende ogen boven het water te zien.

Tichli sprong van de steen af.

‘Ren naar de kant,’ commandeerde ze kort en ze zette haar woorden kracht bij door Sijone een duw in haar rug te geven.

Sijones was nog slechts bezeten van de drang om in leven te blijven. Ze rende zo hard ze kon. Pas toen ze, met een hart dat elk ogenblik uit elkaar scheen te kunnen barsten, de veilige rivieroever had bereikt, keek ze achterom.

- Nee! Tamushi, dit kan niet echt zijn. -

Tichli was nog slechts enkele meters van de kant toen ze werd gegrepen door twee kaaimannen. Wanhopig sloeg ze van zich af. De angst vervormde haar gelaat tot een gruwelijk masker.

Verlamd door afschuw keek Sijone toe hoe de kaaimannen hun enorme kaken opensperden om zich daarna nog

steviger vast te bijten in het vlees van hun slachtoffer. Nooit meer zou ze de door merg en been dringende doodscreet vergeten, die Tichli slaakte voordat haar lichaam uit elkaar werd gerukt en beide monsters met hun deel van de buit onder water verdwenen.

Ze voelde zich plotseling koud en draaiërig. Haar lichaam protesteerde en schokkend braakte ze haar ingewanden leeg. Toen werd het zwart om haar heen.

Hoofdstuk 3

Toen Sijone weer bijkwam, keek ze in de nieuwsgierige ogen van een jongen van een jaar of veertien. Hoewel de glimlach om zijn lippen haar geruststelde, kwamen zijn gelaatstreken, zijn haar en zijn huidskleur haar vreemd voor.

Waar was ze terecht gekomen, vroeg ze zich af.

Zou ze dood zijn, net als Tichli?

De herinnering aan haar dappere vriendin deed een donkere schaduw over haar gezicht vallen, wat de jongen, die haar nauwkeurig observeerde, niet ontging.

‘Heb je pijn,’ vroeg hij.

Sijone verstond hem niet, wat de gedachte bij haar versterkte dat ze zich in het dodenrijk moest bevinden en als dat niet het geval was, dan toch wel in een andere wereld.

Ze keek om zich heen. Ze lag op een lage houten brits in een hut die op de half openstaande deur na, aan alle kanten was afgesloten. De jongen zat naast haar op een kunstig besneden bankje van cederhout. Afgezien van enkele kalebaskommen, die in een hoek waren gegroepeerd, was de hut verder leeg.

In de deuropening verscheen een slanke vrouw, slechts gekleed in een tot op de knieën reikende doek, die ze om

haar heupen had gewikkeld.

‘Is ze wakker,’ vroeg ze aan de jongen.

Toen ze uit het verblindende zonlicht de hut binnenstapte, kon Sijone haar gelaatstrekken goed onderscheiden. Ze leek op de jongen en Sijone nam aan dat het zijn moeder was. Ze hadden dezelfde diepzwarte huidskleur, brede neusvleugels en volle paarsrode lippen. Beiden droegen het haar in tientallen fijne vlechtjes, maar die van de vrouw waren een stuk langer. Ze had ze hoog op haar hoofd gebonden in een paardestaart, wat de rankheid van haar hals accentueerde.

De vrouw legde onderzoekend haar hand op Sijones voorhoofd. Ze knikte tevreden. De huid van het meisje was koel.

‘Hoe heet je,’ vroeg ze.

Toen ze merkte dat Sijone haar niet verstond, wisselde ze enkele woorden met de jongen en verliet de hut. Enige ogenblikken later stapte een meisje van Sijones leeftijd binnen. Ze droeg een houten kommetje, dat naar de eruit opstijgende damp te oordelen, een hete vloeistof bevatte. Voorzichtig, om niet te morsen, overhandigde ze het kommetje aan Sijone. Toen Sijone de drank vragend naar haar lippen bracht, knikte ze haar vriendelijk toe.

Het hete nat verwarmde Sijones ingewanden. Ze werd loom en soezerig en voor ze het wist, was ze weer in slaap gevallen.

Sijones redders waren weggevluchte neger-slaven, Marrons. Ze kwamen vaak in contact met rondzwerfende Indianen. In Sijone hadden ze onmiddellijk een Indiaanse herkend, maar het was verder voor hen een

raadsel waar het meisje vandaan kwam. Zelfs toen Sijone zich na enige weken een beetje verstaanbaar kon maken in hun taal, bleef het onduidelijk hoe ze op de oever van de rivier terecht was gekomen. Het verhaal over haar gedwongen arbeid op de bodem van de rivier vond veel sympathie bij de Marrons, omdat zij het juk van de slavernij uit eigen ervaring kenden. Veel geloof hechtten ze er echter niet aan. Het moest een boze droom zijn, die haar tijdens haar bewusteloosheid had geplaagd.

Een aantal Indiaanse dorpen bevond zich verder naar het zuiden, maar de Marrons wisten niet precies waar. Ze onderhielden geen contacten met de inheemse bosbewoners. Ze ontmoetten ze wel, in het bos of op het water, maar dat gebeurde meestal toevallig. Beide volkeren leefden in besloten gemeenschappen.

Desondanks hadden Sijones redders haar liefdevol opgenomen. Ze gaven haar voedsel en een slaapplek. Toen Sijone beter was, begon ze net als de andere meisjes, de oudere vrouwen te helpen in de huishouding. Ook ging ze met hen naar de kostgrondjes.

De vrouwen waren trots op de rijen vol bottende cassavestengels, die ze zorgvuldig vrijhielden van wieden. Dat was hun bijdrage aan de voedselvoorziening van het dorp. De mannen visten, gingen op jacht of ondernamen rooftochten naar de plantages in het noorden.

Deze rooftochten waren niet zonder gevaar. De meeste plantagegebouwen werden goed bewaakt. Het was moeilijk zonder de hulp van nog op de plantage wonende slaven ongezien de voorraadschuren binnen te sluipen. Tijdens gevechten met de verdedigers van de plantages vielen er regelmatig gewonden en soms zelfs doden. Een enkele keer kwamen de mannen met lege handen terug.

De tegenstand was dan te groot geweest.

Maar meestal lukte het wel om wat voedsel, gereedschap en wapens te bemachtigen. Het kwam ook vaak voor dat op de terugtocht nieuwelingen zich bij de groep aansloten. Ze waren hun leven als plantageslaaf beu en vluchtten naar het vrije leven in de bossen.

De plantage-eigenaren, die grote schade ondervonden van de regelmatige roofovervallen, stelden patrouilles samen om de weggevluchte slaven weer in de boeien te slaan. Als het hen inderdaad lukte de weglopers levend in handen te krijgen, werd een aantal van hen vaak, als afschrikwekkend voorbeeld voor de resterende slaven, op gruwelijke wijze in het openbaar ter dood gebracht.

De slavenmeesters gingen er niet voor uit de weg een gevangengenomen Marron te radbraken, te vierendelen of zelfs levend te roosteren.

Rondom hun nederzettingen hadden de Marrons dag en nacht wachtposten uitstaan. Het gevaar dat hen beloerde was groot. Niet zelden moesten vrouwen en kinderen het bos invluchten, omdat het sein was gegeven dat onbekenden waren gesignaleerd. Gelukkig hadden ze zich tot nu toe altijd op tijd in veiligheid kunnen stellen. Als een nederzetting eenmaal was ontdekt, moesten de Marrons een nieuwe plek zoeken om hun leven voort te zetten. De wraakzuchtige patrouilles hielden er de gewoonte op na zich alles wat van hun gading was, toe te eigenen en daarna de hutten en velden in brand te steken. Hierdoor ontstonden er voedseltekorten en de Marrons zagen zich genoodzaakt opnieuw op rooftocht te gaan.

In deze onveilige samenleving had Sijone een plaatsje

gevonden. Maar, ondanks de ondraaglijke heimwee naar haar geboortedorp die haar regelmatig plaagde, was het alsof ze na haar avontuur onder water, van de hel in de hemel was beland. De Marrons behandelden haar vriendelijk en voorkomend. Ze werkte dagelijks op het veld, maar niemand had haar daartoe verplicht. Ook was ze volkomen vrij om te gaan en te staan waar ze wilde. Slechts af en toe kreeg ze een goedbedoelde vermaning zich niet te ver het bos in te wagen, want vanaf het moment dat ze zich gezond genoeg voelde, maakte Sijone regelmatig lange boswandelingen. Ze koos telkens een andere richting, in de hoop een struik, een boom, een kreek of zelfs een mens tegen te komen, die haar kon helpen de weg naar haar dorp terug te vinden.

IJdele hoop helaas, want het was op één van deze tochten dat Sijone opnieuw haar vrijheid verloor.

Ze was met Felanti, de veertienjarige jonden, het bos ingetrokken. Hij had enige dagen geleden een zwerm papegaaien ontdekt in de buurt van een ondiepe kreek, die veel dieren als drinkplaats gebruikten. Sijone had op zijn verzoek een pijl en boog voor hem had gemaakt en hij popelde van verlangen het wapen uit te proberen. Sijone had eer in haar werk gelegd en het jachttuig was een knap stukje handwerk geworden. Ze vond zelfs dat het beter in de hand lag dan het hare. De boog was gemaakt van hard palmhout en versierd met rode en blauwe symmetrische figuren. De pijlen met hun dodelijk scherp geslepen punten, had ze van licht letterhout gemaakt en opgetuigd met de veren van de zwarte powisi. Om de boog te spannen was een vezelige, taaie, maar toch veerkrachtige liaansoort gebruikt.

Zwijgend liepen ze achter elkaar voort. Ze kwamen gemakkelijk vooruit. Dit gedeelte van het bos had een harde rotsachtige bodem, met een matige ondergroei. De bomen hadden rechte, lange stammen en een dicht bladerdak, dat weinig zonnestralen doorliet. 'sMiddags kon het erg broeierig worden, maar in de ochtenduren was het in de schaduw van de enorme woudreuzen aangenaam koel.

De kreek was reeds van verre te horen. Haar ruisende stroom overstemde de ritselende stappen van Sijone en Felanti op het met dorre bladeren overdekte pad.

Zonder op de papegaaien te stoten, bereikten ze de drinkplaats. In de hoop wat ander wild te zien, besloten ze zich tussen de plankwortels van een ingi-pipa te verschuilen.

Het duurde niet lang of een viertal kleine koeriakoes kwam voorzichtig uit de schaduw van het bos op de kreek toegetrippeld. Het vlees van deze kleine hertensoort was erg geliefd, maar de pijlen die Felanti en Sijone hadden meegebracht waren slechts geschikt voor de jacht op vogels. Met lede ogen keken ze toe hoe de dieren hun dorst lesten en daarna dansend op hun sierlijke poten weer tussen de bomen verdwenen.

Een paar papegaaien vlogen krassend op. Felanti greep opgewonden naar zijn boog, terwijl hij tussen de open plekken in het geboomte tuurde. Niets! Ze waren reeds weg. Sijone pakte hem bij de arm. Ze wees naar de kreek. Een groepje anamoos liep zachtjes koerend en tokkelend naar de kreek. Sijone spande haar boog en wenkte Felanti hetzelfde te doen. De pijlen zoefden weg en twee hoenders vielen dood neer. De anderen stoven verschrikt uiteen en vluchtten daarna luid kakelend het

bos weer in. Sijone joeg ze nog een pijl na, maar ze waren haar te vlug af.

Ze kwamen uit hun schuilplaats. Felanti raapte zijn buit op.

‘Niet slecht voor de eerste keer,’ complimenteerde Sijone hem.

Ze bonden de hoenders met de poten aan elkaar vast.

‘Ik denk niet dat we hier nog wat zullen vangen,’ zei Felanti tegen Sijone.

‘Die anamoës hebben de schrik flink te pakken.’

Hij liep op het zwarte water van de kreek toe.

‘Laten we een beetje zwemmen voordat we teruggaan.’ Sijone schudde haar hoofd.

Sinds haar avontuur in de rivier, bleef ze nooit langer in stromend water dan nodig was om zich te wassen.

‘Ga jij maar’ zei ze. ‘Ik zal de vogels schoonmaken en barbecotten.’

Dat was niet aan dovemansoren gezegd. Felanti rende naar de stroom en liet zich languit in het water vallen. Blazend en spetterend zwom hij een eindje onder water. De koele stroom verkwikte zijn ledematen.

Op verscheidene plaatsen had de kreek de aarde tussen de wortels van de bomen die op de oever groeiden, weggespoeld. Op zijn rug drijvend botste Felanti tegen een van de vuistdikke wortels op. Even uit zijn evenwicht geraakt, ging hij rechtop staan. Het water reikte tot zijn middel. Hij haakte zijn ellebogen om de wortel en gaf toe aan de aangename, gestadige stroom, die hem tot een liggende houding opduwde. Terwijl hij zijn benen zachtjes op en neer bewoog, sloeg hij de verrichtingen van Sijone gade.

Deze was ijverig in de weer. Ze had reeds vier gevorkte

takken gesneden, waarmee ze de hoeken van de rookplaats afgrensde. De vier paaltjes moesten het rooster dragen, waarop ze straks de vogels zou leggen.

Felanti versnelde de beweging van zijn benen, zodat het water schuimend opspatte.

‘Pas op,’ riep Sijone, die het net gelukt was een vlammetje te krijgen uit wat dorre bladeren en droge stokjes, en haar vuur nu bedreigd zag door de spetters die ze op haar rug voelde. Felanti stopte met trappelen. Sloom op zijn rug drijvend, keek hij toe hoe de vlam groter en groter werd en er uiteindelijk een vrolijk vuurtje knetterde, dat Sijone met dikke, droge stukken hout voedde. Toen de likkende vlammentongen de eerste gloeiende kolen omhelsten, pakte ze de dode anamoes op en sneed ze met haar jachtmes open. Ze haalde de ingewanden uit hun lijf en waste ze schoon in de kreek. Gulzige roofvissen gingen er met het bloederige afval vandoor. Het vlees werd in grote stukken gesneden en stevig in verse bladeren van een waaierpalm verpakt. Het restant van de brede takken schikte ze, samen met wat boomafval dat overal verspreid lag op de bosgrond, op het vuur. Op haar hurken keek ze toe hoe er zich tussen de bladeren een dikke rookkolom vormde. Netjes regelde ze de pakketjes met vlees op het rooster. Waar de hitte te groot werd, vatten de bladeren vlam en verschrompelden. Met steeds nieuwe droge stukken hout en verse bladeren zorgde Sijone ervoor dat het vuur niet doofde, maar ook niet te groot werd. Een bamboebosje leverde een armvol stro, dat de sterke rookgeur aromatisch kleurde.

De werkzaamheden hadden haar hongerig gemaakt. Uit haar jachtbuidel haalde ze een stuk cassavebrood. Terwijl ze naar het vuur keek, brak ze er een stuk van af en stak

het in haar mond.

Felanti kwam uit het water.

‘Ben je alles aan het roken?’ vroeg hij.

‘Nee.’

Sijone wees naar wat stukken vlees van de anamoes, die ze opzij had gelegd. Met haar mes schildte ze een tak die ze naast zich had liggen tot slechts de witte binnenkant te zien was. Eén van de uiteinden sneed ze tot een punt, waaraan ze met gemak het vlees kon rijgen. Ze prikte er een boutje aan. Met een andere tak schoof ze wat bladeren van het vuur. Een vlam kwam vrij. Ze roosterde haar stukje vlees boven de vuurtong.

Felanti volgde haar voorbeeld.

Weldra viel het smeltende hoendervet sissend en spetterend in het vuur. Felanti had honger. De heerlijke braadgeur deed hem watertanden. Ongeduldig haalde hij zijn prikker uit het vuur en blies op het vlees. Maar de bout was nog zo heet, dat hij zijn tong brandde, toen hij er een stuk vanaf beet.

In een reflex liet hij het vlees uit zijn mond vallen.

‘Gierigaard!’ plaagde Sijone hem.

‘Hier, neem wat cassavebrood. Dat zal je tong afkoelen.’

Met een ontevreden gezicht pakte Felanti het brood aan. Terwijl hij wachtte tot zijn bout koud genoeg was om het te kunnen eten, kauwde hij de harde, witte cassavekoek tot een zacht papje, waarvan hij met een zuur gezicht moest toegeven dat het inderdaad de pijn aan zijn verbrande verhemelte verlichtte.

Het was halverwege de middag toen Sijone en Felanti hun spullen bij elkaar pakten om weer naar huis te gaan.

Ze wikkelden de gerookte anamoe in bladeren en stopten hem in de jachtbuidel. De familie van Felanti zou een smakelijke avondmaaltijd hebben.

Het was een fijne middag geweest. Ontspannen liepen ze achter elkaar voort over het bospad.

‘Kijk’, riepen ze telkens, terwijl ze wezen naar de wonderen van de natuur, die de jungle zo rijk is. Ze genoten van de kleine felgekleurde vogels, de grillig groeiende lianen en epifieten, de enorme trossen boomorchideeën, een mierenkolonne die hun pad kruiste en zelfs van een bijna onzichtbare hagedis die hen liet schrikken toen hij plotseling van een tak afsprong..

Alles vervulde hen met een tevreden blijheid tot Felanti plotseling zijn hoofd luisterend schuin hield.

‘Er gebeurt iets.’

Hij wenkte Sijone met zijn hand te stoppen.

Ze spitste haar oren. Inderdaad, heel in de verte waren geluiden waar te nemen, die niet bij het bos hoorden. Bezorgd en een beetje sneller vervolgden ze hun weg.

‘Het dorp wordt overvallen.’

Er waren nu duidelijk knallen te horen, die niets anders konden zijn dan gewerschoten. Felanti had vaker schermutselingen meegemaakt en hij ging regelmatig mee op rooftocht naar de plantages. Zijn ervaren oren hadden niet veel tijd nodig om het geluid van de dodelijke, ijzeren vuurspuwers te herkennen.

Bij de laatste overval waren de mannen van het dorp erin geslaagd door te dringen tot het wapendepôt van de plantagemeester. Ze hadden een rijke buit aan modern wapentuig binnengehaald. Het verdedigingsarsenaal van de gemeenschap was uitgebreid met geweren, bajonet-

ten, kruit en granaten.

De elkaar afwisselende salvo's gaven aan dat er vanuit het dorp flinke tegenstand werd geboden. Besluiteloos bleef Felanti staan. Het had geen zin om slechts gewapend met een lichte handboog en een kapmes de vijand in de armen te lopen.

‘We moeten ons verschuilen,’ zei hij tegen Sijone.

‘Laten we in een boom klimmen.’

Ze installeerden zich zo goed en zo kwaad als het ging in de brede zijksel van een wilde amandelboom.

Na een tijdje nam het geweervuur af. Het werd stil.

‘Wat gaan we doen,’ fluisterde Sijone.

‘Ssst!’

Er was iets in de buurt.

Felanti hoorde geritsel over de bosgrond.

Voorzichtig gluurde hij door de bladeren naar beneden. Hij hield het hoofd schuin en luisterde opnieuw.

Daar was het weer.

Plotseling overheersten nieuwe geluiden de voorgaande. Wat was dat?

Sijone verstijfde van angst. Twee kleine, wolfachtige honden sprongen door het struikgewas.

Zowel Sijone als Felanti kenden de dodelijke vastbeslotenheid waarmee deze, voor de jacht getrainde bijters, hun prooi achtervolgden. De beesten hadden hun geur geroken. Even bleven ze snuffelend staan, om daarna met grote sprongen, luid blaffend, op hun schuilplaats af te stevenen.

Sijone haalde diep adem. Ze ging rechtop staan en spande haar boog. De pijl drong met kracht in het lijf van één van de honden, maar had nog net geen dodelijk effect. Een pijl van Felanti trof de andere hond en reeds

spande hij zijn boog voor de tweede keer, toen het struikgewas opzij geschoven werd.

Er klonk een donderend schot en met een kreet van pijn liet Felanti zijn wapen vallen. Hij verloor zijn evenwicht en zou uit de boom zijn gevallen, als Sijone hem niet had vastgegrepen. De kogel had een diepe voor getrokken in Felanti's bovenarm en het bloed stroomde uit de wond. Met uiterste krachtsinspanning slaagde hij erin weer op de tak te gaan zitten.

Op de grond jankten de honden kronkelend van pijn.

‘Vuile negers!’

Een blanke man, gekleed in een lichtkleurig linnen tropenpak, stapte driftig naar voren. Achter hem kwam een boomlange neger, die zijn geweer in aanslag op Sijone en Felanti gericht hield.

De honden kermden onafgebroken. Uit hun bekken sijpelden stroompjes bloed op de aarde.

De neger schudde triest zijn hoofd. De blanke trok een snaphaan uit zijn broekband. De armzalige beesten werden elk met een schot in de kop uit hun lijden verlost. Toen de knallende geluiden waren weggestorven, viel er een onheilspellende stilte.

De blanke was de eerste die sprak.

‘Komen jullie uit die boom,’ commandeerde hij. Hij gebruikte een negertaal, maar zijn woorden hadden een vreemd accent. Sijone ging voor. Zo goed en zo kwaad als het kon, hielp ze de gewonde Felanti naar beneden. Hij verloor nog steeds bloed. Op de grond zakte hij in elkaar. Bezorgd boog Sijone zich over hem heen. Ze moest de wond wassen en verzorgen.

‘Ik heb veel zin hem ook een kogel door de kop te

jagen,' zei de blanke.

'Levend is hij behoorlijk wat waard, meneer Frank,' wierp de neger tegen. 'Dat zal het verlies van de honden ruimschoots vergoeden.'

'Als hij het er levend vanaf brengt,' antwoordde Frank sarcastisch. 'Hij ligt er maar beroerd bij.'

De neger boog zich nu ook over Felanti heen.

Sijone probeerde het bloeden te stelpen met een papje van de paar overgebleven stukken cassavebrood en de pulp van een haast nonchalant in het struikgewas geplukt bitterblad. Ze smeerde de brei voorzichtig op de wond. De neger diepte vanuit zijn ransel een gescheurde reep linnen, waarmee Sijone de wond verder afdekte. Samen hielpen ze Felanti overeind.

Het werd reeds donker en Frank gaf te kennen dat hij zich zo snel mogelijk wilde voegen bij de groep negerjagers, die de overval op het dorp had gepleegd.

Niet ver van het platgebrande dorp was een kamp voor de nacht opgeslagen. Sijone telde vijftien blanken, allen tot de tanden bewapend, en een drie keer zo groot aantal zwarte helpers: dragers, gidsen, manusjes van alles. Felanti en Sijone werden bij de gevangenen gevoegd. Het waren er vierentwintig: mannen, vrouwen en kinderen, allen dorpsgenoten. Felanti's moeder en zusters waren er niet bij.

Zou het ze gelukt zijn te vluchten?

Sijone durfde niets te vragen. De gevangenen zaten er terneergeslagen, met doffe ogen bij. Ook Sijone tuurde somber in het donker.

Welk afschuwelijk lot wachtte hen?

Toen de slaap haar uiteindelijk overmande, droomde ze van Tichli.

Het was nauwelijks licht, toen de gevangenen werden gewekt. De blanken hadden een goede vangst gedaan en nu wilden ze zo snel mogelijk met hun buit terug naar de plantages. De dragers laadden hun lasten op de rug en er werd een lange rij werd gevormd.

Helemaal vooraan liep Frank met de lange neger die George bleek te heten en nog een blanke die door de dragers masra Levi werd genoemd.

Levi was een ervaren negerjager. Enkele anderen van de blanken, waaronder Frank, waren ook enigszins bekend met het gebied.

De gevangenen werden in kleine groepjes van vier à vijf personen opgedeeld. Elke groep kreeg een zwarte bewaker achter zich. De handen van de slaven waren op hun rug geboeid. Slechts Felanti was ongemoeid gelaten, omdat zijn gewonde schouder opnieuw begon te bloeden toen een bewaker zijn arm op de rug draaide. In het midden van de colonne liepen de dragers en een paar blanken.

De achterhoede bestond wederom uit enige blanken met hun zwarte vertrouwelingen.

Ze kwamen langs het dorp. Sliertjes rook uit de resten van de verbrande hutten vermengden zich met de ochtendnevel.

Felanti haatte ze, die negerjagers.

Ook op de kostgrondjes naast het dorp was het een woestenij. Uitgerukte en omgekapt cassaveplanten lagen her en der verspreid. Nog slechts een maand en de vrouwen hadden kunnen oogsten.

Het gesprek dat Felanti de vorige nacht fluisterend had gevoerd met Bo, die naast hem had gelegen en de neef

was van de beste agidaspeler van het dorp, kwam hem weer voor de geest.

De wachtposten hadden de vijand gesignaleerd en de mensen van het dorp gewaarschuwd. Een deel was gevlucht, de rivier op, naar boven de soela's. Ook de moeder en zusters van Felanti hadden zich in veiligheid weten te stellen. Twee leiders besloten echter te blijven en te vechten. Met de buitgemaakte wapens voelden ze zich sterk genoeg om een aanval af te slaan. De cassaveaanplant moest behouden blijven. De komende oogst zou de voedselvoorraad voor een aantal maanden veilig kunnen stellen.

De wachtposten hadden echter slechts een deel van de negerjagers, die zich in groepen hadden opgesplitst, opgemerkt. Toen hun vergissing duidelijk werd, was het gevecht reeds in volle gang. Hun overmacht, niet zozeer in aantal, maar wel in bewapening was te groot geweest. Bo had met haat gesproken over de verraders, de zwarten die de negerjagers gidsten door de bossen. Het waren veelal ex-slaven die hun vrijheid hadden gekregen door dergelijke verraderspraktijken. Het bloed van hun broeders kleefde aan hun vingers.

Felanti's blik zocht Sijone. Ze liep niet ver van hem vandaan. Haar lange zwarte lokken hingen verward op haar rug. Zijn hart bloedde. Ze had reeds haar familie verloren en nu wachtte haar ook nog een ellendig slavenbestaan. Hoe zou hij haar kunnen redden uit de klauwen van deze ellendige blanken?

George was in de ochtend naar Sijone toe gekomen. Hij had gezien hoe kundig Sijone Felanti had behandeld. Eén van de blanken had een ernstige brandwond aan zijn

arm opgelopen toen hij een hut in brand stak.. George bracht het meisje naar de man. De blandblaren waren opengesprongen en de huid van zijn arm was een pijnlijke, plakkerige rode massa.

‘Help die man,’ zei George.

‘Je zal er geen spijt van hebben.’

Sijone haalde haar schouders op. Zwijgend had ze binnen enkele minuten van wat bladeren en boomschors een verkoelende zalf gestampt en die de blanke aangereikt. Daarna was ze naar de gevangenen teruggegaan, waarvan er ook enkelen gewond waren.

De blanken lieten haar haar gang gaan. Ze hadden er baat bij dat de gevangenen in een goede gezondheid verkeerden.

Frank had, terwijl hij zijn snaphaan oliede, vanaf een afstandje staan toekijken. In het begin had hij er niet zo bij stilgestaan - zwart bleef immers zwart -, maar het was eigenlijk toch wel ongewoon zo'n jong Indiaans meisje alleen tussen de bosnegers te vinden. De verhouding tussen Marrons en Indianen was meestal vijandig. Vaker hadden Indianen bij overvallen op plantages slaven gedood.

Alhoewel, de laatste tijd deden geruchten de ronde dat zij zich niet meer vijandig opstelden tegenover de weggelopen slaven. Ze stonden ze toe zich te vestigen op plaatsen, waar ze vroeger slechts hun eigen volk duldden.

Frank vroeg zich af of hij er wel verstandig aan deed het meisje mee te nemen. Zijn schoonvader, de eigenaar van plantage Silverhorn, had een gloeiende hekel aan Indianen. Het merendeel van zijn duur aangekochte bokken, zoals ze de Indianen ook wel noemden, was niet

bestand gebleken tegen het zware veldwerk en gestorven. Van de laatst overgeblevene had hij de hand laten afhakken, omdat de man het gewaagd had een mes uit de keuken weg te pakken. Toen het slachtoffer aan zijn verwondingen was overleden, had hij gezworen nooit meer een bok op zijn plantage toe te laten.

‘Luie dieven,’ noemde hij ze.

‘Geldverlies.’

De negerjagers, met wie hij vaak in contact kwam, namen slechts in noodgevallen Indianen als gids mee. Zijn vriend Levi, had eens uren aan de oever van een rivier moeten bivakkeren, omdat zijn Indiaanse gids het in zijn hoofd had gezet, dat het niet het juiste moment was de rivier te bevaren. Geen bidden of bedreigen had geholpen. Hij was halsstarrig blijven weigeren, totdat zijn geest hem ingaf dat het tij weer veilig was.

Frank haalde zijn schouders op. Hij zou wel zien. Het had ook weinig zin het meisje hier achter te laten.

Nadat de groep het dorp was gepasseerd, kozen ze de noordwestelijke richting. Ze volgden een half overwoekerd, slecht begaanbaar pad. Op veel plaatsen moest de weg vrijgekapt worden, en meerdere malen hadden de zwarten geklaagd over vermoeidheid, maar de blanken hadden de groep slechts twee korte rustpauzes gegund.

Tegen de avondschemering waren ze dan ook een behoorlijk eind van het vernietigde dorp vandaan. Felanti wist dat de eerste plantages niet ver meer waren.

In de nabijheid van een kreek werd halt gehouden. Hier zou men het kamp voor de nacht inrichten. Bo werd gehaald. Hij moest helpen wat hout te verzamelen voor

een vuur. Twee negers kookten soep van groene erwten en zoutvlees. Het duurde een tijdje voor de erwten zacht waren, en een ieder had zich reeds zo een beetje geïnstalleerd voor de nacht, toen het eten werd uitgedeeld. Hongerig werkten de blanken en hun helpers de maaltijd naar binnen. George, die de leiding over de zwarten scheen te hebben, bedacht de gevangenen met hompen oud brood die hij eerst in de soep had gedoopt. Nadat hij langzaam zijn voedsel had fijngekauwd en ingeslikt, strekte Felanti zich uit op de grond. De wond in zijn bovenarm etterde. Volgens Sijone was dit een teken van genezing. Toen de blanken de gevangenen weer bij elkaar hadden gedreven, was ze naast hem komen zitten en had hem bezorgd gevraagd hoe het met zijn arm ging. Was hij maar vrij. Dan zou hij voor haar het mooiste houtsnijwerk maken, dat ooit een Saramaccaneger gesneden had.

Na nog fluisterend enkele woorden met hem te hebben gewisseld, was Sijone ook gaan liggen. Reeds hoorde hij haar regelmatige ademhaling die aangaf dat ze in slaap was gevallen. Haar zachte, sluike haar raakte zijn hand. Liefkozend draaide hij een lok rond zijn vinger.

Het werd steeds stiller in het kamp. Een ieder, uitgezonderd de wachtposten, had zich te slapen gelegd. Felanti was reeds half ingesluimerd, toen een bekend geluid zijn bewustzijn binnendrong. Hij opende zijn ogen. Het was volslagen duister om hem heen, maar de stilte van de nacht werd onmiskenbaar verstoord door een langzaam aanzwellend tromgeroffel.

Felanti kneep in zijn arm om zich ervan te vergewissen dat hij niet droomde. Een gevoel van opwinding maakte zich van de gevan-

genen meester. Bo vertaalde fluisterend de boodschap. 'We moeten niet wanhopen. Onze broeders zijn nabij. Ze zullen ons bevrijden.'

Even was hij stil. Toen spraken de trommen weer. Het duister maakte het onmogelijk elkaar goed te zien, maar Felanti wist dat op elk gezicht nieuwe hoop glom. Nog nooit had een geluid zulk een verbondenheid gesymboliseerd als dat van de ritmische slagen op de apinti's. Bo fluisterde weer.

'Ze zullen niet vannacht aanvallen, maar morgen, overdag. We moeten alert zijn.'

Het tromgeroffel duurde de hele nacht voort. Soms dichtbij en luid, dan weer veraf en zacht. Tweemaal schoten de wachten, maar de drums deden onverstoort hun werk.

Met rode ogen en zorgelijke gezichten groepten de blanken de volgende ochtend bij elkaar. Ze spraken in een taal die geen van de negers machtig was. De wapens werden gecontroleerd. Het kamp werd opgebroken. Met klappen en stompen werden de gevangenen gedwongen zich te haasten. Hun bewakers ketenden ze aan elkaar vast met ijzeren kettingen die om de nek werden vergrendeld. Uit alles bleek dat de blanken haast hadden. Ook zij hadden de boodschap van de apinti's begrepen.

De zon had zijn hoogste punt reeds gepasseerd toen de aanval begon. Moe en hongerig strompelden de gevangenen achter elkaar voort. Elke misstap, elke vertraging, werd onmiddellijk afgestraft met een zweepslag. De blanken en hun assistenten waren nerveus. Ze wilden voor zonsondergang de eerste plantage bereiken. De uit-

gestrekte tabaksvelden waren niet ver meer. Nog slechts een paar uur marcheren en men zou de uiterste rand van plantage Silverhorn bereiken.

De jonge Henrique Caffard bedwong de neiging vooruit te rennen. Hij zou er alles voor willen geven om nu met de plantage-eigenaar aan zijn altijd rijk met spijsen beladen dis zitten. Schichtig keek hij achterom.

- Kon die troep niet wat sneller. -

Met de loop van zijn geweer porde hij tussen de ribben van een drager. De man protesteerde luid.

- Hou je bek en loop! - wilde Henrique roepen, maar hij kwam nooit zover. Een kogel doorboorde zijn hart en belette hem voor eeuwig te spreken.

Paniekerig verschansten de negerjagers zich achter bomen en struikgewas, terwijl ze een spervuur openden in de richting waarvan ze meenden dat het schot was gekomen.

Er kwam geen antwoord. Het was onheilspellend stil toen ook de negerjagers niet meer schoten.

Na een tijdje groepte het gezelschap argwanend om zich heen kijkend bij elkaar. Frank besloot George vooruit te sturen. Hij zou trachten ongezien Silverhorn te bereiken en hulp te halen. Stuitte hij op de vijand, dan moest hij alarm slaan door twee schoten na elkaar in de lucht af te vuren. Het lijk van Henrique Caffard werd bedekt met wat bladeren. Het leven was de tol die voortdurend geëist werd in de wrede strijd tussen Marrons en kolonisten.

De tocht werd hervat, maar nauwelijks hadden ze een halve mijl gelopen of de eerste flitsende lichamen werden tussen de bomen gesignaleerd. De negerjagers gooiden zich dekking zoekend op de grond. De gevan-

genen probeerden te vluchten, maar een kogel velde de arme Bo. Was het een verdwaald schot, of had men doelbewust gericht? Het viel moeilijk te zeggen, maar het stond vast dat het lijk van Bo de anderen verhinderde weg te rennen.

De open aanval verbaasde Frank. De Marrons stonden bekend als sluipmoordenaars, dieven in de nacht. Het gebrek aan geweren en munitie maakte het hen onmogelijk de altijd zwaar bewapende blanken en hun plantages openlijk aan te vallen. Toen herinnerde hij zich dat niet zo lang geleden een kruitmagazijn was leeggeroofd. Het moest deze groep zijn, die de daad had gepleegd.

Frank had niet veel tijd om nog langer na te denken. Zowel zijn groep als die van de vijand had zijn plaatsen ingenomen. De Marrons waren groter in getal. Langzaam maar zeker drongen ze, elkaar steeds dekkend, naar voren. Frank schoot op twee rennende figuren. De kogels misten en hij moest zich haastig terugtrekken, omdat zijn vuur beantwoord werd.

‘Die rotzakken zijn met teveel’, riep Levi hem toe.

Frank schoot weer. Wederom troffen zijn kogels geen doel.

‘We moeten ze zo lang mogelijk bezig zien te houden,’ schreeuwde hij terug. ‘Als George er niet in slaagt hulp te halen, zijn we er geweest.’

Eén van de Marrons had de groep gevangenen bereikt en trachtte hen te bevrijden. Levi vloekte en schoot. Het was raak. Het lichaam van de dappere strijder viel over de slaven heen. De dood van hun kameraad scheen de Marrons bezeten te maken. Heftig schietend drongen ze steeds roekelozer naar voren. Levi rende naar Frank toe.

‘Ik smeer hem,’ gilde hij in zijn oor. Frank knikte. Nog eenmaal schoot hij zijn geweer leeg. De hele onderneming was naar de bliksem. De slaven waren verloren en wie weet zouden de dragers zich straks ook aansluiten bij de Marrons.

Plotseling klonk het geluid van een hoorn.

Luid en krachtig.

‘Hoe oe!’

Nogmaals.

‘Hoe oe!’

Levi en Frank keken elkaar aan.

‘Hoor jij wat ik hoor? Kom op, pak dat geweer!’

De Marrons hadden de hoorn ook gehoord. De hoorn kondigde de komst van een militaire patrouille aan. Er ontstond paniek in hun gelederen.

Juichend begroetten de blanken de eerste soldaten. Het was een compagnie van zeker vijftig man. De Marrons sloegen op de vlucht.

‘Jullie zijn net op tijd,’ zei Frank tegen de kapitein. Nog even en we waren allemaal lijken geweest.

De kapitein lachte. ‘En jullie zijn enorme geluksvogels. We zijn eigenlijk op de Blauwe Berg gestationeerd. Dat is een behoorlijk eind hier vandaan, maar we waren toevallig voor onze jaarlijkse contrôle bij je schoonvader op bezoek. Hij maakte zich ongerust, omdat jullie zo lang wegbleven en vroeg ons een kijkje te gaan nemen in het achterland. Onderweg kwamen we deze jongen tegen, - hij wees naar George - die ons vertelde dat jullie in grote moeilijkheden zaten.’

‘Laten we naar Silverhorn gaan.’

Frank sloeg de kapitein vriendschappelijk op de schouder.

‘Dan zal ik je eens laten zien wat dankbaarheid is.’

Nog voor donker had de groep de uiterste tabaksvelden van plantage Silverhorn bereikt. De groep splitste zich. Frank, Levi en de kapitein stapten in een rivierboot die hen opwachtte. Ze zouden direkt doorvaren naar het grote plantershuis.

De rest zou in de open lucht overnachten en de volgende morgen zijn opwachting maken bij de plantage-eigenaar. Toen hij languit plaats had genomen in één van de comfortabele hangmatten in de rivierboot, zuchtte Frank tevreden. Nog even en hij zou kunnen genieten van een goed bad, een warme maaltijd en het lieflijke gezelschap van zijn vrouw Meriam.

Hoofdstuk 4

Jasir had de mierenproef doorstaan. Genadeloos had Peyayo de rieten matjes, waarin de grote zwarte mieren met hun poten waren vastgevlochten, tegen zijn bovenlijf aangedrukt en vastgesnoerd. De agressieve beesten hadden de huid van zijn borst en rug stukgebeten.

Toch had hij er niet zoveel moeite mee gehad. De pijn, die de malende mierenkaken hadden veroorzaakt, was nog draaglijk geweest in vergelijking met de knagende smart, die Jasirs gemoed verduisterde sinds hij zijn zuster had verloren.

Met haar dood was ook zijn kinderlijkheid gestorven.

De mierenproef, ach, het was slechts een formaliteit die hem het recht zou geven zich 'man' te noemen.

En toch, was dat het niet wat hij nodig had om zijn plan uit te voeren. Jasir wilde weg uit het dorp en zijn toelating tot de mannengemeenschap had hem het recht van spreken gegeven. Vanavond nog zou hij zijn wens kenbaar maken aan Peyayo. Hoewel zijn vertrek door de gehele dorpsraad goedgekeurd moest worden, zou het oordeel van hem, zijn leermeester, doorslaggevend zijn. Het lijk van Sijone was nooit gevonden na haar verdwijning en Jasir kon de gedachte, dat ze misschien nog leefde, niet uit zijn hoofd zetten. Hij zou geen rust ken-

nen voordat hij haar, of wat er ook van haar over mocht zijn, had teruggevonden. Al moest hij daarvoor elk gevallen blad in het oerwoud omkeren.

Ongeduldig wachtte hij tot Peyayo zich zou terugtrekken voor zijn bad. De avondschemering was reeds gevallen en dat was het tijdstip dat Peyayo prefereerde om het stof van de dag van zijn lichaam te wassen. Toen Jasir hem zag komen, ging hij staan.

‘Goedenavond mijn oom,’ groette hij de piái met respect.

‘Goedenavond Jasir. Kom je samen met mij van het koele water genieten?’

Jasir schudde zijn hoofd.

‘Nee oom, ik wil met U praten.’

De piái knikte bedachtzaam. Hij had reeds geruime tijd het gevoel dat Jasir ergens op zat te broeden.

‘Ik wil weg,’ stootte Jasir eruit. De oudere man reageerde niet direkt en Jasir dacht, dat hij zijn wens verder moest verklaren, maar toen hij wilde spreken, gebaarde Peyayo hem te zwijgen.

‘Je kent de tradities. Als een man zijn sibbe ontgroeit, zoekt hij een aantal lotgenoten, die hem met hun vrouwen willen volgen, zodat zij ergens anders een nieuwe gemeenschap kunnen stichten.’

Peyayo liet zijn hand in een nadenkend gebaar door zijn haren glijden.

‘Ik neem echter aan dat dat niet jouw bedoeling is.’

Zonder op een bevestiging of ontkenning te wachten, ging hij haast tot zichzelf sprekend verder: ‘Een man alleen in de jungle verkeert in groot gevaar.’

Hij zweeg, maar toen Jasir opnieuw iets probeerde in te brengen, schudde hij zijn hoofd.

‘Ik kan niet aan de oudsten vertellen dat jij op zoek wilt gaan naar je zuster. Zij geloven dat ze dood is en indien ze je toestemming geven haar te zoeken, betekent dat, dat ze je naar het dodenrijk zenden.’

Bovendien - maar dat zei hij liever niet hardop - gaf de dood van Sijone hen een voldaan gevoel. Het had zo moeten zijn. Immers, was ze niet de ene helft van een tweeling geweest? En een tweeling was toch eigenlijk een verboden vrucht?

‘Maar ze is niet dood!’

Jasir kon zich niet meer stilhouden.

Zijn geest protesteerde. Waarom zou hij zich bij de aftandse tradities van de dorpsoudsten neerleggen. Eén ding stond voor hem vast. Met of zonder toestemming... gaan zou hij!

Peyayo, die de opstandigheid van de jongeman proefde, legde geruststellend zijn hand op zijn schouder.

‘Een man die zijn familie de rug toekent, verliest zijn ziel en zal voor eeuwig dwalen. Dàt zal ik niet toestaan. Je zal gaan.’

Hij liep de rivier in tot hij tot zijn middel in het water stond.

‘Kom.’

Hij wenkte Jasir zijn voorbeeld te volgen.

‘Vraag je vader zijn korjaal en vaar de rivier af. Je zal andere stammen ontmoeten. Zeg ze dat je een Trio bent. Sommigen zullen je in vriendschap ontvangen, anderen zullen je naar het leven staan, maar laat niets je weerhouden verder te trekken.’

Met een plechtig gebaar tilde de man, die Jasir in de loop van zijn leven had leren waarderen en liefhebben, de polsdikke kralenketting over zijn hoofd.

‘Neem dit,’ zei hij, terwijl hij het sieraad, dat uit wel duizend aan elkaar geregen, kleine, rode pitten bestond, aan hem overhandigde.

‘Elke dag, als de zon de aarde heeft verlaten, moet je een kraal uit de streng halen. Als de pitten op zijn, is het tijd om de terugreis te aanvaarden. Tot dan heb je de gelegenheid om je zuster te zoeken.’

De plotselinge wending die het gesprek had genomen, verraste Jasir, maar met een strak gezicht - hij wilde zijn emoties niet laten blijken - accepteerde hij zijn tijdmeter. Het zou vele seizoenen nemen om alle pitten te verwijderen.

Peyayo liet zich in het water zakken en waste luidruchtig zijn gezicht.

‘Nog iets,’ zei hij toen hij het water uit zijn ogen had gewreven, ‘neem Kwayana mee.’

Nu ontsnapte er toch een vreugdekreetje aan Jasirs lippen. Kwayana was Peyayo's beste jachthond. Hij was klein, maar zeer venijnig. Slechts zelden ontsnapte een prooi uit de ijzeren greep van zijn kaken. Hij had zich geen betere reisgenoot kunnen wensen.

Reeds veertien pitten had Jasir laten vallen, sinds hij zijn dorp had verlaten. Op zijn tocht over het water was hij gestuit op een brede, machtige stroom. Hij realiseerde zich dat de Kleine Rio, die hij altijd zo groot had gevonden, slechts een vertakking van deze, voor hem tot nog toe onbekende waterweg moest zijn. De nieuwe rivier kende vele, zeer ontstuimige stroomversnellingen en eenmaal had Jasir een razende draaikolk gezien. Het had hem toen verstandig geleken de korjaal over land te slepen, totdat hij weer bij rustiger vaarwater kwam.

De eerste dagen na zijn vertrek was Jasir bezeten geweest van de gedachte weg te komen, alsof hij bang was dat de dorpsoudsten hem alsnog terug zouden roepen. Het had hem de kracht gegeven de zware kano voort te slepen over de ongelijke, met stug struikgewas begroeide rivieroever.

Tijd om te jagen had hij zich niet gegund. Zijn haastig tot zich genomen maaltijden bestonden uit niet meer dan wat droge reepjes vlees en hard geworden cassavebrood, weggespoeld met een slok water uit de rivier.

Nu hij zijn dorpsgenoten ver achter zich wist, werd hij wat rustiger. Het gedroogde vlees begon hem tegen te staan en deze dag, zo had hij zich voorgenomen, zou hij een lekker maaltje bij elkaar vissen. Hij had zijn zinnen gezet op gebarbacotte anjoemara.

Reeds vroeg in de ochtend had hij de korjaal op de oever getrokken. Gewapend met zijn pijl en boog was hij op de rotsblokken, die in het ondiepe gedeelte vlak bij de kant boven het wateroppervlak uitstaken, gesprongen. Met de boog in aanslag probeerde hij, turend in het donkere water, de flitsende visselijven te onderscheiden.

De jacht eiste zoveel van zijn concentratie, dat hij het zachte gegrom van Kwayana pas opmerkte, toen een stem hem toesnauwde: 'Roep je hond bij je, als zijn leven je lief is.'

Drie mannen stonden op de oever, naast zijn korjaal. Ze droegen de traditionele Indiaanse lendendoek, maar aan hun tatoeeringen en haardracht, kon hij zien dat zij geen Trio's waren.

'Vrede, vrede,' haastte Jasir zich te zeggen.

'Ik ben slechts een armzalige Trio, die probeert wat vissen te vangen om zijn hongerige maag te stillen. En mijn

hond ...’ Hij floot Kwayana naar zich toe, ‘...doet geen kwaad.’

De drie schenen niet tevreden met zijn woorden. Hun gezichten bleven strak en geen van hen zakte zijn werpspies.

‘Hoe heet je en waar kom je vandaan?’ vroeg de middelste.

Jasir glimlachte zo vriendelijk als hij zich onder deze omstandigheden dacht te kunnen permitteren.

‘Mijn naam is Jasir. Mijn moeders dorp ligt aan de Kleine Rio, veertien dagen varen hiervandaan.

‘Wat doe je zo ver van je familie?’ vervolgde de jongeman het kruisverhoor.

Jasir deed een stapje naar voren. De werpspiesen gingen onmiddellijk een stukje omhoog en Kwayana gromde luid.

‘Rustig Kwayana,’ vermaande Jasir hem.

‘In opdracht van mijn oom Peyayo, onze geliefde en geëerbiedigde piai, vaar ik de rivier af op zoek naar het grote zoute water. Alvorens hij sterft en alvorens hij mij inwijdt tot zijn opvolger, zal ik hem drie veren van de rode reiger die slechts in de bomen op de grens van het zoute en het zoete water broedt, moeten overhandigen.’ Dit was het verhaal dat Peyayo hem ingeprent had te vertellen, mocht iemand hem naar zijn reisdoel vragen. Dit was ook het verhaal dat hij de oudsten van het dorp had voorgehouden. Door Jasir op te leiden in de piai-gebruiken, had Peyayo Jasir min of meer voorbestemd zijn opvolger te worden, maar de tradities schreven voor dat hij op één af andere wijze zijn wijsheid, zijn moed en zijn doorzettingsvermogen moest bewijzen om volledig, geaccepteerd te worden als piai.

En, zo had Peyayo in de dorpsraadsvergadering geredeneerd, was daar een gevaarlijke reis niet het geschikste middel voor. Als Jasir terug kwam met de rode veren, zou niemand er nog aan twijfelen of hij de zware verantwoordelijkheden, die bij het piai-schap hoorden, wel zou kunnen dragen.

De drie belagers ontdooiden. De piai-tradities werden haast door alle Indianenstammen geëerbiedigd. Deze jongeman had een belangrijke taak te vervullen. Waren het niet slechts de moedigsten en de knapsten, die met dergelijke opdrachten op pad werden gezonden?

‘Jasir,’ sprak de krijger die reeds eerder het woord had gevoerd. Hij articuleerde langzaam, als wilde hij de naam op zijn tong proeven.

‘De weg naar het zoute water is nog lang en vol gevaren. Wees zo goed wat te verpozen in ons dorp en onze armzalige maaltijden te delen, zodat nimmer gezegd kan worden dat de Caraïben van Coeribosteen de Trio Jasir een duimbreed in de weg gelegd hebben bij het volvoeren van zijn goddelijke taak.’

Coeribosteen was veel groter dan zijn eigen dorp. Jasir schatte het aantal kampjes op minstens honderd. Hij volgde zijn gastheren naar een grote open hut, waar een aantal mannen bij elkaar zat. Onder hen bevond zich het opperhoofd. Hij was de persoon, die de uitnodiging van de drie krijgers diende te bekrachtigen door Jasir te ontvangen en hem toestemming te geven de rest van het dorp te betreden. Zijn naam was Hikano en het eerste wat Jasir opviel waren de rode en zwarte oorlogstrepen die op zijn jukbeenderen waren geverfd.

Op beleefde en diplomatische wijze ondervroeg Hikano

Jasir over zijn afkomst, het doel van zijn reis en zijn wederwaardigheden onderweg. Eén vraag bevreesdde Jasir ten zeerste en een vage angst nestelde zich in zijn geest.

‘Heb je de blanken reeds ontmoet?’

Toen Jasir hem vragend aankeek, gaf hij een nadere uitleg.

‘Ze komen van over het zoute water, in pijaka's zo groot als de kankantri. Het zijn mensen zoals wij, maar de kleur van hun huid is als het zand van de savanne en in hun gezicht, boven hun lippen en aan hun kin, groeit haar. Om één of andere vreemde reden bedekken zij zich van top tot teen met lappen stof, die echter snel vuil worden en gaan stinken. Niet allen, maar toch de meesten onder hen, zijn vals en gemeen. Gastvrijheid beantwoorden ze met diefstal en vriendelijkheid met moord en doodslag. Eerst waren zij met weinigen, maar hun aantal groeit met de dag en zij nemen steeds meer van onze jachtvelden in bezit.’

Er liep een rilling over Jasirs rug. Tot nu toe had hij zich de gevaren van zijn reis voorgesteld in termen van woeste stroomversnellingen en aanvallen van wilde dieren of vijandige Indianen. Dat er dergelijke monsterachtige wezens rondliepen, had hij met geen mogelijkheid kunnen voorzien.

Twee vrouwen kwamen de hut binnen. Ze gingen rond met kommen hete vissoep. Hikano knikte Jasir vriendelijk toe en ondanks alles liet hij zich het pittige brouwsel goed smaken.

Die avond werd er ter ere van Jasir een feest georganiseerd. De Coeribosteners ontstaken twee grote

vuren op de open plek in het midden van het dorp. De mannen hadden hun lichaam geverfd en zich getooid met veren mantels en snoeren van tegen elkaar rinkelende pitten, schelpen en dierentanden. De vrouwen waren gewikkeld in kleurige saja's, waarvan de rode en witte katoenen franjes zachtjes met de bewegingen van hun geronde lichamen meedeinden.

De kasiri en grof gerolde tabaksbladeren gingen rond. Een groep mannen bespeelde holle benen fluiten, terwijl anderen een eentonig ritme op de trommen sloegen, dat zich vermengde met het scherpe gezoem van de sambula.

Mannen en vrouwen schikten zich in een rij om de vuren, waarna ze, schuddend met maraké's en kalawasi's, hun lichamen onderwierpen aan het ritme van de muziek. Met kleine schuifelende pasjes dansten zij eindeloos achter elkaar voort, totdat hun geest nog slechts reageerde op de orders van het orkest.

De fluiten imiteerden het hoge trillende stemgeluid van de kolibri en de dansers, wier hoofd en armen rijk beplakt waren met witte, zachte donshaartjes waaruit kleurige araveren staken, maakten kleine zweefpasjes. Allengs werden de vogelgeluiden luider en grimmiger. Op een gegeven moment produceerden de fluitisten de bloedstollende kreet van de gonini, de roofzuchtigste onder de arenden. Sommige dansers leken zich op een prooi te storten, terwijl anderen als getroffen door een giftige pijl, neervielen.

Een jonge vrouw maakte zich los van de groep. Vlak voor de voeten van de oudsten, die al die tijd zwijgzaam, drinkend en rokend hadden toegekeken, wierp ze zich op de grond.

De muziek stopte abrupt.

Langzaam, nu slechts begeleid door het klaaglijk geluid van een bamboefluit, richtte ze zich kermend en steunend weer op, gebruik makend van een werpspies, die een woest beschilderde jongeman voor haar neerplantte.

Half knielend en zwaar steunend op de werpspies, begon ze haar treurzang.

‘Wat is er toch met mij? Ben ik niet de fiere en vrije Caraïb, kind van Tamushi en in opdracht van hem meesteres van het woud en koningin van de rivieren? Waarom voel ik mij zo zwak?’

De kermende stem van de vrouw sneed door de nacht.

‘Aya, welke kwade geest valt mij aan en ontnemt mij mijn kracht?’

Een van de dansers op de grond gilte luid, terwijl hij wild om zich heen schopte. De anderen volgden zijn voorbeeld.

‘Oh, Tamushi, met welk doel heeft gij de witte duivels gezonden?’ kreet de vrouw.

De trommen roffelden en de sambula snierpte. Het ritme zweepte de dansers en ze sprongen weer op. Ook de vrouw was rechtop gaan staan en ze rukte de werpspies uit de grond.

‘Ik ben geen oude vrouw,’ gilte ze luid. ‘Nooit zal ik mij laten maken tot een slavin, die vernederd en verslagen de aarde voor de witte mannen kneedt,’ en minachtend op de grond spuwend voegde ze eraan toe, ‘zoals de Arowakken.’

Ze hief de werpspies omhoog.

‘Het is genoeg. Dood en verderf hebben de blanken gezaaid, terwijl ze ons als wild opdreven, steeds verder

weg van onze gronden.’

Krachtig boorde ze de werpspies in de grond, vlak voor de oudsten. Trillend kwam de lans tot stilstand.

Het was doodstil.

De vrouw keerde zich om en voegde zich weer bij de andere dansers. Zachtjes, haast strelend, beroerden de drummers het strakgespannen vel van hun instrument.

De rijen sloten zich en de dansers gaven zich over aan de tranceverwekkende muziek, die hen tot diep in de nacht zou dwingen, ritmisch met de voeten schuifelend, achter elkaar voort te gaan.

Jasir merkte dat de oudsten waren opgestaan. Ze trokken zich terug in een ronde, geheel afgesloten hut. Niet lang daarna zag hij ook andere mannen van de stam, voornamelijk jonge, atletisch gebouwde krijgers, de hut binnengaan.

‘Wat gebeurt er?’ vroeg hij aan Kalihna, de zoon van het opperhoofd, die al die tijd naast hem had gezeten.

‘Laten we gaan kijken,’ zei deze. Samen haastten ze zich naar de afgesloten hut.

Het was echter niet meer nodig de hut te betreden. De mannen stroomden naar buiten. Op hun gezichten hadden ze allen de rode en zwarte oorlogsstrepen aangebracht. De krijgers mengden zich tussen de dansers. Weldra was het besluit van de oudsten bekend. De Caraïben zouden ten strijde trekken tegen de blanken.

Twee dagen later maakte Hikano in een dorpsvergadering zijn strategie bekend. Reeds geruime tijd hadden verschillende Caraïbse stamhoofden hun haat tegen de blanken kenbaar gemaakt en steeds vaker werden plantages overvallen, waarbij de witte indringers

meedogenloos werden afgemaakt. Toch schenen zij met de dag sterker te worden en hun wapenvoorraden leken onuitputtelijk.

Slechts door een massale, gezamenlijke actie van alle Caraïben tussen de Marowijne en de Corantijn kon er voor eens en voor altijd een einde gemaakt worden aan de blanke invasie.

Hikano zou speciale gezanten uitzenden. Deze moesten in groepjes van hoogstens drie man, zo onopvallend mogelijk, zich voor onschuldige jagers of vissers uitgevend, hun oorlogsmissie overbrengen aan de opperhoofden van de andere dorpen. Al het krijgsvolk diende te worden gemobiliseerd voor de finaleslag.

Als goed strateeg had Hikano beseft dat hij niet slechts de Caraïben moest benaderen. Ongeveer de helft van de Indiaanse dorpen op het grondgebied tussen de twee grote rivieren werd bewoond door Arowakken. De strijd zou verloren zijn als zij de zijde van de blanken kozen.

Hikano had er lang over nagedacht of en hoe hij dit tere punt ter sprake moest brengen op de dorpsvergadering. De Arowakken en de Caraïben stonden niet op goede voet met elkaar. De Arowakken, die eertijds vanuit het achterland stroomafwaarts waren getrokken, en de Caraïben, oorspronkelijke zeevaarders die zich steeds verder stroomopwaarts vestigden, betwistten elkaar sinds mensenheugenis de zeggenschap over verschillende jachtgebieden. Later was deze vijandschap tot een tweede natuur geworden door de nooit ophoudende wraakacties van vermoorde stamgenoten.

Bovendien minachtten de Caraïben de Arowakse slaafse houding ten opzichte van de blanken, terwijl de Arowakken juist de Caraïben van collaboratie met de blanken

verdachten, omdat dezen zich zonder schroom als gids of tolk aan de blanken verhuurden en hun regelmatig diensten bewezen bij de slavenjacht.

Zuchtend had Hikano bedacht dat de Caraïben hun wrevel tegen de Arowakken moesten vergeten. De Arowakkendorpen mochten niet worden overgeslagen. Met kostbare geschenken aan de opperhoofden wilde hij zich verzekeren van hun neutraliteit in deze slag.

Hikano was tevreden. Zijn dorp stond achter hem. De haat tegen het blanke volk was groter gebleken dan die tegen de Arowakken. De gezanten moesten nu ingelicht worden, zodat ze er zo snel mogelijk op uit konden trekken.

Samen met zijn adviseurs trok het opperhoofd zich terug in de mannenhut. Hij wenkte Jasir en Kalihna zich bij hen te voegen. In het midden van de hut smeulde een klein vuurtje. Hikano en zijn mannen schaarden zich in een halve cirkel om de hete kolen. Jasir en Kalihna namen tegenover hen plaats. Dikke tabaksbladeren werden tot sigaren gerold en de mannen rookten een tijdje zwijgend. Jasir maakte van de gelegenheid gebruik om de mannen tegenover hem te observeren. Hikano telde onder zijn adviseurs meer krijgers dan oudsten. Staalharde spieren vibreerden bij elke beweging onder hun beschilderde huid. Jasir twijfelde niet aan hun vechtkunst en hun bedrevenheid in het hanteren van de knots, de werpspies, de blaaspijp en de pijl en boog, de Indiaanse strijdwapens bij uitstek. Vanochtend had Kalihna hem ook een snaphaan getoond, een wapen dat ze buit hadden gemaakt op een groep blanken. Volgens Kalihna was het levensgevaarlijk. Degene die geraakt

werd door de kogels, die het wapen met een oorverdovend geluid uitspuwde, was op slag dood. Trots vertelde Kalihna dat zijn stam een behoorlijke voorraad blanke wapens had kunnen verzamelen. Ze lagen klaar voor de strijd.

‘Waar zijn je gedachten, mijn zoon?’

Met deze vraag haalde Hikano Jasir uit zijn overpeinzingen.

‘Ik bewonderde de strijdbaarheid van Uw volk, groot opperhoofd,’ antwoordde Jasir.

Jasir voelde weer de inspecterende blik van Hikano, waarmee hij reeds bij de eerste ontmoeting had kennismemaakt, over zich heen glijden. Dit keer had hij echter geen afwijzing te vrezen en de aansprektitel ‘mijn zoon’ riep bij hem het vermoeden op dat Hikano iets bijzonders voor hem in petto had.

Beleefd informeerde Hikano of Jasir tevreden was over de gastvrijheid van het Caraïbse volk. Mocht hij ook maar enig ongerief ondervonden hebben, dan moest hij niet aarzelen om dat naar voren te brengen.

Haastig verzekerde Jasir hem nog nooit zo goed onthaald te zijn door vreemdelingen. Elke wens werd van zijn lippen gelezen en was reeds vervuld voordat hij hem ook maar had kunnen uiten.

Hikano knikte tevreden. Toen boog hij zich een beetje naar voren en terwijl zijn blik zich diep in de ogen van Jasir boorde, sprak hij: ‘Spoedig zul je je weg vervolgen, mijn zoon. Je zult andere volkeren ontmoeten. Sommigen zullen in gastvrijheid met ons wedijveren, maar anderen hoed je voor ze.’

Hij herhaalde zijn laatste woorden om ze te benadrukken.

‘Hoed je voor ze.’

Jasir zweeg en wachtte af.

- Wat wilde het opperhoofd van hem? -

Hikano liet hem niet langer in het ongewisse.

‘Wij, de trotse en machtige Caraïben, de rechtmatige bewoners van deze grond, zijn de moordende gesel van de blanken beu. Je hebt het gehoord. De tijd van lijden is haast voorbij, wij zullen ze vernietigen. Mijn speciale gezanten zullen morgen hun missie aanvangen.

Aan jou, Jasir, Trio van de Kleine Rio, heb ik een speciaal verzoek. Uit naam van jouw en mijn voorvaders en tot heil van jouw en mijn nageslacht wil ik je een speciale opdracht geven.’

Jasirs hart bonsde. Zijn krijgersgeest begon zich te roeren. Gespannen luisterde hij naar Hikano.

‘Het is ons tot nu toe niet gelukt de Arowakken te betrekken bij onze plannen. De haat tussen onze volkeren is groot. Als het de blanken lukt hen aan hun zijde te krijgen, zullen zij samen een overmacht vormen die niet in een keer is neer te slaan. We moeten de Arowakken vragen, ja zelfs smeken, zich niet te mengen in de strijd.’

Hikano zweeg even. Zijn blik scheen elke lichaamsvezel van Jasir te willen analyseren. Langzaam formuleerde hij toen verder:

‘Jij, Jasir, Trio van de Kleine Rio, zal als mijn speciale afgezant deze boodschap naar de Arowakken moeten brengen.’

Jasir was ondersteboven. Dit had hij niet verwacht. Dit was een taak voor een ervaren diplomaat, een oudste, voor iemand die het respect van de stam in de loop der jaren had verdiend. Wat zou hij tegen de Arowakken

moeten zeggen? De maan had nog niet eens twee keer zijn volle gezicht laten zien, sinds hij de mierenproef had afgelegd. Van onderhandelen had hij geen cassavebrood gegeten, en dan nog wel met opperhoofden.

Hikano scheen zijn twijfels niet op te merken. Onverstoorbaar ging hij verder: 'Jij bent de aangewezen persoon om hen te benaderen, omdat je noch Arowak, noch Caraïb bent. Bovendien reis je in opdracht van een piai. Alleen daarom al zullen ze de beleefdheid opbrengen je aan te horen.'

Hikano zweeg nu en Jasir voelde dat hij een antwoord verwachtte.

Hij zette zijn twijfels opzij. Het was onmogelijk het verzoek te weigeren. Bovendien was het een grote eer.

'Naar eer en geweten, in naam van mijn voorouders en tot heil van mijn nageslacht, zal ik trachten deze missie tot een goed einde te brengen,' hoorde hij zichzelf zeggen.

De rij mannen keek hem goedkeurend aan. Jasirs laatste restje onzekerheid smolt weg.

'Kalihna zal samen met je reizen,' zei Hikano. 'Hij is jouw vrijgeleide langs de Caraïbse dorpen, waar hij tevens de oorlogsmessie zal brengen, en bij de Arowakken zal zijn aanwezigheid aantonen dat jouw boodschap inderdaad van Hikano, het groot-opperhoofd der Caraïben, afkomstig is.'

Diezelfde middag werd de broederschapsband tussen Kalihna en Jasir ceremonieel bevestigd. Onder het enorme takkengewelf van de kankantri die aan de rand van het dorp groeide, dronken zij om beurten uit de kalebas met kasiri die de piai hun aanreikte. Het over-

shot werd in een kuiltje gegoten, dat was gegraven op de plaats waar de enige zonnestraal die erin slaagde door het gebladerte te dringen, viel. Met een vlijmscherp mes maakte de piyai bij beide jongemannen een snee in de bovenarm. Hun bloed druppelde op de vochtige plek waar de kasiri in de aarde was gedrongen. Over de snee werd een amulet van kaaimanleder gebonden, symbolisch vervanger van het afschrikwekkende monster. De donkergroene band zou hen beschermen tegen de invloed van kwade geesten. De kuil werd dichtgegooid met een handvol pimba doti en daarna besprenkeld met kasiri. De piyai zong. Jasir en Kalihna zwoeren elkaar trouw tot in de dood.

Hoofdstuk 5

Silverhorn was, vanuit de monding gerekend, de laatste plantage aan de linkeroever van de Surinamerivier. Ruim honderd slaven onderhielden deze 500 akkers grote tabaksonderneming, waarvan de uit Engeland afkomstige jood Eliah Davisford, de eigenaar was.

Op een steenworp van de rivier had Davisford zijn kapitale planterswoning laten opzetten. Langs de gehele voorkant van het twee verdiepingen tellende, stralend wit geverfde gebouw, liep een brede veranda. Dit was de plek waar de plantersfamilie gewoonlijk het ontbijt gebruikte.

Elijah Davisford kende geen beter begin van de dag, dan dat waarbij hij genietend van een vers gebakken, hartig belegd broodje, zijn blik kon laten gaan over zijn keurig onderhouden voorterrein, waarop een keur van exotische planten en bomen tussen de gewiede grasvelden groeide. Met welgevallen volgde zijn oog de loop van de rivier tot aan de plek waar zijn voorraadschuren stonden, die na elke oogst tot de nok gevuld waren met balen geperste tabaksbladeren. Nu het gewas nog te velde stond, fungeerde de voorste schuur als timmerloods.

Achter de timmerloods stonden enkele kleine houten huizen van de meer bevoorrechte slaven. Verderop

langs de rivier, aan het zicht onttrokken door bomen en struikgewas, bevond zich het echte slavendorp. Hier werden de overige slaven geacht zich op te houden in hun zeer schaarse vrije tijd. Menselijk werkvee vormde de belangrijkste kapitaalsinvestering van Davisford. Zijn slavenmacht bestond uit 52 mannen, 38 vrouwen en 62 kinderen. Zonder hen was het runnen van de plantage onbegonnen werk.

Hamerslagen vanuit de timmerloods gaven aan dat daar de werkdag reeds was begonnen. Ongeduldig tokkelde Eliah met zijn vingers op de ontbijttafel. Het was de gewoonte dat zijn dochter Meriam en haar man Frank Chanah samen met hem het ochtendmaal gebruikten. De ronde ontbijttafel was gedekt voor drie personen. Broodjes, bollen, verschillende soorten beleg, fijne boter, koffie, thee en vers geperst vruchtensap stonden klaar. Slechts het beste was goed genoeg voor de welvarende planter en zijn familie.

Waar bleven ze toch? Hij had honger.

Elijah bedacht ineens dat zijn dochter zich gisteravond had laten verontschuldigen voor het avondmaal. Hij had er geen acht op geslagen, want hij was in gedachten druk bezig geweest met de verontrustende berichten die een aangeslagen buurman hem was komen brengen.

De bokken waren weer bezig. Ze hadden plantage 'Klein Betlehem' geplunderd.

Elijah twijfelde.

Zou hij alvast zijn knorrende maag één van de knapperige puntbroodjes gunnen of zou hij naar boven lopen om te vragen wat er aan de hand was.

Hij besloot tot het eerste.

Hij moest zich haasten, want hij wilde Kapitein Vlijters

een bezoek brengen, om na te gaan of hij enige soldaten kon huren om de bescherming van de plantage te versterken. Bovendien betrad hij de kamers van zijn dochter, sinds ze getrouwd was, steeds met een zekere schroom.

Gewoontegetrouw de Schepper gedenkend bij zijn maaltijden, prevelde hij een gebed alvorens één van de broodjes open te snijden en te besmeren met wat roomboter. Goedkeurend tastte hij met een lepel in de schaal zoute bakkeljauw. De stukjes uitgeplozen vis dreven in een ruime saus van rode tomaten, die even was gepikeerd met een felgele, zongerijpte peper.

Elijah was net aan zijn tweede broodje begonnen toen Frank, nog in zijn kamerjas, ongebaad en met verwarde haren, door de brede salondeuren de veranda opstapte.

‘Meriam is de hele nacht koortsig geweest,’ zei hij.

‘Ik heb haar verscheidene keren moeten koelen met natte compressen.’

Hij plofte neer aan de rechterzijde van zijn schoonvader en greep naar de koffiepot.

‘Ze is zelfs te zwak om uit bed te komen. Ik heb vrouw Ninny gezegd haar wat op te frissen.’

Elijah legde zijn brood neer. De rimpels rond zijn ooghoeken trokken samen.

‘Heeft ze gebraakt?’ vroeg hij.

Frank schudde zijn hoofd.

‘Nee, maar ze heeft ook in geen twee dagen iets behoorlijks gegeten. Dit...,’ hij wees naar de uitgestalde lekkernijen, ‘...krijgt ze nooit door haar keel.’

‘Ze moet toch wat eten,’ drong Elijah aan.

- Als ze maar niet die zwampkoorts heeft. -

Het was een gedachte die Elijah niet durfde uit te

spreken, omdat hij zowel zijn vrouw als zijn oudste zoon het vorige jaar aan deze geheimzinnige ziekte had verloren.

Frank bediende zich nog eens van de koffie. Hij moest zijn slaap de baas blijven. Nu pas vielen Eliah de kringen van vermoeidheid onder de ogen van zijn schoonzoon op.

‘Jij zou ook wat moeten eten,’ zei hij, ‘aan één zieke hebben we meer dan genoeg en bij vrouw Ninny is Meriam voorlopig in goede handen.’

Frank zuchtte. Zijn schoonvader had gelijk. Hij pakte een broodje. Moeizaam spoelde hij een hap brood met een slok koffie door zijn keel. Het eten smaakte hem niet. Hij kon zijn bezorgdheid niet van zich afzetten. Sinds zijn aankomst in Suriname, zo'n vijf jaar geleden, had hij reeds teveel blanken zien sterven om niet te beseffen hoe weinig weerstand zijn rasgenoten hadden tegen de verraderlijke tropische ziekten.

Meriam mocht niet sterven. Van alle mensen op aarde was zij degene die hij het meest liefhad. Zonder haar had het leven voor hem geen waarde.

Hij stond op.

‘Ik ga naar de keuken om Aisa te vragen wat beschuitjes en thee met honing naar boven te sturen.’

Ook Eliah stond op. De ochtend was niet mooi begonnen, maar het werk wachtte. Hij moest maatregelen treffen om de plantage te beveiligen.

Aisa en Sijone zaten aan de ruwhouten keukentafel en deden zich te goed aan boterzacht gekookte cassaves. Om de beurt doopten ze stukjes van de witte aardvruchten in een kom met het restant van de bakkeljauwsaus,

dat Aisa voor eigen consumptie had achtergehouden.

Toen ze Frank over de kleine overloop die het plantershuis van de keuken scheidde, zag aankomen, stond Aisa haastig op en liep naar de teil met afwas. Ze vond het ongepast om onder het oog van haar meesters met iets anders dan de haar opgedragen werkzaamheden bezig te zijn.

‘Schiet op,’ zei ze tegen Sijone, ‘masra Frank komt eraan.’

Haastig slikte Sijone het stuk cassave, dat ze in haar mond had, door. Ze had reeds gemerkt dat de forsgebouwde Aisa niet met zich liet spotten als haar bevelen niet stipt werden opgevolgd.

‘Goedemorgen masra Frank,’ riep Aisa, terwijl ze voorwendde druk met de vaat bezig te zijn. ‘Hoe is juffrouw Meriam vandaag?’

‘Niet zo best,’ antwoordde Frank. ‘Stuur straks wat soda beschuitjes en een beetje thee met honing naar boven. Vandaag blijft juffrouw Meriam op haar kamer.’ ‘Poti juffrouw Meriam. Er ligt nog een mooie runderpoot in de voorraadkast. Daar zal ik wat bouillon van trekken. Dat zal haar goed doen.’

Aisa probeerde het gesprek wat te rekken. Ze had, als de dochter van een huisslavin, de superioriteit van het blanke ras volledig aanvaard en beschouwde de aanwezigheid van Frank in de keuken als een hele eer. Ook zijn opdracht bevestigde voor haar gevoel de rol die ze zichzelf toekende; die van de toegewijde kokkin van de plantersfamilie. Een rol die haar, vooral na de dood van mevrouw, in een steeds beter blaadje bij de planter had doen komen.

Frank reageerde echter nauwelijks. Met zijn gedachten

bij zijn vrouw, keerde hij zich om en verliet de keuken. Sijone, die al die tijd roerloos aan de keukentafel had gezeten, staarde hem na.

Een vreemd sentiment had Frank ertoe bewogen de jonge inheemse en haar zwarte metgezel op de plantage te houden. Hij had hen, in tegenstelling tot de andere, gevangenen, waarvan de opbrengst onder de blanke negerjagers zou worden verdeeld, vanaf het begin als zijn eigendom beschouwd. Omdat hij inderdaad in zijn eentje het bos in was gegaan, hadden de anderen niet geprotesteerd. Bovendien waren ze, met uitzondering van Levi, geen professionele negerjagers. Uit zucht voor avontuur en natuurlijk ook omdat de planters het unaniem met elkaar eens waren dat de Marrongemeenschappen vernietigd moesten worden, hadden ze Levi aangehuurd om de expeditie te leiden. Het was ook zijn taak geweest de gevangenen naar de slavenmarkt in Paramaribo te brengen om ze daar te laten veilen.

Elijah had er bij Frank op aangedrongen Sijone en Felanti naar Paramaribo te sturen. Zijn plantage bevond zich niet ver van de Marrondorpen en het lag voor de hand dat de in deze omgeving gevangen slaven de eerste de beste gelegenheid te baat zouden nemen om er vandoor te gaan.

Koppig als hij was, had Frank zijn slaven op de plantage gehouden. Felanti werd tewerkgesteld in de timmerloods, onder het wakend oog van George en Sijone moest Aisa helpen in de keuken.

Ze haatte de eindeloze reeks karweitjes, die altijd op haar wachtte en Aisa bleek even gul te zijn met lekkere hapjes als met tikken van haar houten pollepels. Vaak

werd Sijone in de late avonduren bevangen door een melancholie. Ze drukte haar gezicht dan in de katoenen stof van haar geïmproviseerde hangmat, die ze in een hoekje onder het afdak van Aisa's huisje had opgehangen.

Waar waren de dagen gebleven dat ze frank en vrij door de bossen dwaalde, luisterend naar de wijze lessen van Peyayo, die haar en Jasir eerbied voor al wat leefde en groeide in de door God geschapen natuur had bijgebracht.

Het was omstreeks tien uur in de ochtend toen Sijone voorzichtig de trap naar de kamers van juffrouw Meriam opklom. Een kom hete bouillon balanceerde op een zilverden dienblaadje. Eerder op de ochtend waren de beschuitjes en thee onaangeroerd naar beneden gekomen. Met een zorgelijk gezicht had Aisa de bouillon versterkt met ringetjes ui en soepgroente.

Sijone stootte de deur met haar elleboog open. Frank en Eliah stonden naast het bed van Meriam, terwijl vrouw Ninny, een wat oudere, maar nog steeds aantrekkelijke mulattin, haar door koorts gebarsten lippen met koud water bette.

‘Zet de soep maar daar neer,’ zei Frank en hij wees naar het nachtkastje.

Met een door vakkennis geïnspireerde nieuwsgierigheid liet Sijone haar blik op de zieke rusten, nadat ze het blad had neergezet.

De normaliter licht gebruinde huid van Meriam stak wit af tegen de verwarde zwarte krullenbos, die haar gezicht omlijstte.

- Muskietenkoorts - diagnosticeerde Sijone inwendig.

Vrouw Ninny pakte de soep van het blad.

‘Juffrouw Meriam, u moet wat drinken,’ zei ze, terwijl ze zachtjes met een lepel in het kommetje roerde. De krachtige bouillongeur verspreidde zich door de kamer. Moeizaam richtte Meriam zich op. Een golf van misselijkheid overspoelde haar gloeiende lichaam. Frank snelde toe om zijn vrouw in de rug te steunen met de brede verenkussens die in een hopeloze wanorde over het echtelijk bed verspreid lagen.

Vrouw Ninny hield de lepel voor Meriams lippen. Gehoorzaam slikte ze het warme vocht. De tweede lepel diende zich al weer aan. Meriam draaide haar gezicht weg van de lepel. De beweging veroorzaakte een doffe pijn in haar schedel.

Elijah ging op de rand van het bed zitten en legde zijn hand op haar knie.

‘Probeer nog een lepeltje te nemen,’ drong hij haast smekend aan.

Dapper opende Meriam haar mond. Het lukte Ninny nog een kwart van de soep naar binnen te lepelen. Meriam leunde zwaar transpirerend op de kussens.

‘Ik voel me zo ziek,’ klaagde ze zachtjes. Haar maag draaide. Ze ging rechtop zitten en met een vaart kwam de bouillon als geelgroenig, zuur riekend vocht weer naar buiten. Haastig rende vrouw Ninny naar de deur om één van de huisslavinnen te roepen. Frank wreef Meriam over de rug terwijl hij troostend haar linkerhand vasthield.

Sijone had de kamer alweer verlaten. Ze was er nauwelijks drie minuten geweest, maar eensklaps stond haar beeltenis Frank haarscherp voor ogen.

Had die kleine wilde niet met een zelfverzekering, die

kenmerkend is voor mensen die weten wat ze doen, de wonden van de negers en die van Jonas Metzaan behandeld. Zijn rasgenoten hadden het niet erg begrepen op inlandse tovenaars, maar als dat de mogelijkheid bood Meriam te genezen, zou hij niet aarzelen er gebruik van te maken. De dichtstbijzijnde post, die een chirurgijn om de drie weken aandeed, lag een halve dag varen van Silverhorn verwijderd. Bovendien hadden de aderlatingen van diezelfde chirurgijn, die Eliah aan het ziekbed van zijn vrouw en zoon had laten roepen, niets uitgehaald.

Toen twee slavinnen met emmers water naar binnen kwamen, verliet hij nadenkend de kamer.

Het zou in ieder geval geen kwaad kunnen als hij dat Indiaantje eens uithoorde.

‘Je zou mijn vrouw dus kunnen genezen,’ zei Frank hoopvol. Sijone zuchtte. ‘Niemand geneest dan door de hand van God.’

‘Jaja,’ knikte Frank ongeduldig, ‘maar als ik het goed begrijp, heeft je oom je veel geneeskrachtige planten leren kennen.’

Sijone was onwillig. Ze voelde geen enkele genegenheid voor deze arrogante man, die de oorzaak was van haar dagelijkse ellende.

‘Ik ben er niet zeker van dat God uw vrouw wil genezen,’ zei ze bot.

Frank onderdrukte een reflex, die haar een slag in het gezicht bezorgd zou hebben.

Kwaad snauwde hij: ‘Jij zal God mijn vrouw laten genezen, anders zwaait er wat.’

Ze stonden achter de timmerloods. Hij had George gevraagd Sijone daar naar toe te brengen. Het was beter

om de orthodox joodse Eliah voorlopig niets van zijn plannen te laten merken.

Felanti was in de loods bezig wat gereedschappen te repareren. Toen hij tussen de op elkaar gestapelde rijen planken naar buiten keek, had hij de twee opgemerkt. Argwanend sloeg hij hen gade.

- Wat wilde die ellendige bakra van Sijone? Hij zou toch niets kwaads in de zin hebben. -

In de Marrondorpen deden vele verhalen de ronde over blanken die elke zwarte slavin die ze te pakken konden krijgen, verkrachtten. Hij moest Sijone spreken. Als het kon vannacht nog.

Vanaf het eerste moment van zijn gevangenschap was Felanti vastbesloten geweest te vluchten en zijn plan nam steeds concretere vormen aan. Het was hem, ondanks het hinderlijke toezicht van George, gelukt van de andere slaven te weten te komen welke paden over de tabaksvelden naar de jungle leidden. Ook was er een aantal veldslaven dat er veel voor voelde zich bij hem aan te sluiten.

De laatste overval op de plantage dateerde van een jaar geleden. Een geheimzinnige epidemie teisterde toen de blanke plantagebewoners en had ook de vrouw en zoon van Eliah tot zijn slachtoffers gemaakt. De gewoonlijk zo kordate planter was niet in staat geweest de Marrons te stoppen en zij waren in de nacht verdwenen met kostbare voedsel- en wapenvoorraden. Een aardig deel van zijn slaven had zich bij hen aangesloten.

De achtergeblevenen betaalden het gelag. Met zweepen stokslagen hadden de basja's hun werktempo opgevoerd. De oogst moest kost wat kost binnen worden gehaald. Daarnaast dwong Eliah ze de ravage die veroor-

zaak was door de overval te herstellen.

Voor de jongere mannen keken vol verlangen uit naar een nieuwe overval, die door de panieksituatie die zij schiep, hen de beste kansen bood ongemerkt de benen te nemen. Ook was de vlucht met de Marrons aantrekkelijker dan de vlucht alleen, omdat de meeste slaven vanuit de stad Paramaribo waren aangevoerd. Het onmetelijke oerwoud was voor hen even onbekend als voor hun blanke meesters.

De hoop op een overval groeide, daar geruchten de ronde deden dat omliggende plantages geplunderd waren. Weliswaar door bokken, maar men vertelde dat de rode krijgers, nadat zij de blanken hadden gedood, de slaven hadden aangespoord de plantages te verlaten.

‘George!’

Felanti werd in zijn overpeinzingen gestoord door de harde stem van Frank.

George haastte zich naar zijn meester.

‘Riep masra Frank?’ vroeg hij geheel overbodig.

Evenals Aisa was George opgegroeid als slaaf. De vrijheidsdrang was hem onbekend en een leven ver van de plantage boezemde hem slechts angst in. En ach, hij en zijn familie hadden het niet slecht. Aisa zocht hen regelmatig op met in doeken gewikkelde pannetjes, waarin ze één of ander lekker hapje, afkomstig uit de grote planterskeuken, verborgen had. Verder leverde het kleine kostgrondje dat hij mocht bebouwen genoeg napi's, cassaves en zoete patatten op om de magen van zijn kinderen gevuld te houden. De zweep had hij sinds zijn zestiende jaar niet meer gevoeld. Integendeel, masra Eliah complimenteerde hem steeds vaker over de uitstekende manier waarop hij de werkzaamheden in de

timmerloods leidde.

‘Luister George,’ zei Frank.

‘Breng deze bokkin naar het veld en help haar wat kruiden bij elkaar te zoeken. Blijf niet te lang weg. Zorg ervoor dat je voor donker terug bent.’

Elijah Davisford ging rechtop in zijn bed zitten. Een zacht, maar onmiskenbaar geluid had hem in zijn slaap gestoord. Daar was het weer. Hij schoof de klamboe opzij en greep naar zijn nachthemd. Haastig sloeg hij de lange mantel om zich heen. Op zijn tenen, ging hij op onderzoek uit. Het was een stem, een hoge meisjesstem, die zong in een vreemde taal.

- Wat was er in Godsnaam aan de hand? -

De stem leidde hem naar de kamers van zijn dochter. Aarzelend drukte hij de hendel naar beneden en stootte de deur open. De bedwelmende geur van wierook vulde zijn neusgaten.

Naast het bed van zijn dochter stond de smerige Indiaanse, die Frank in het bos had opgepikt. In het schemerige licht van een kaars die op het nachtkastje brandde, bewierookte ze Meriam met de stinkende walm van een smeulend mengsel. Melodieuze, maar onbegrijpelijke klanken ontvielen haar lippen, terwijl ze de koperen schaal, waarop de wierook rustte, met draaiende bewegingen boven het lichaam van Meriam liet dansen.

Elijah voelde het bloed naar zijn hoofd stijgen.

- Afgoderij in zijn huis! Met zijn dochter! Aan welke heidenen had Frank Meriam overgeleverd! -

Met twee stappen was Elijah bij het bed. Hij stootte de schaal uit de handen van Sijone en klapte haar zo hard in

het gezicht dat ze achterover tuimelde.

‘Ben je helemaal gek geworden,’ schreeuwde hij tegen Frank, die al die tijd bij het voeteneind had gestaan.

‘Vader,’ probeerde Frank hem te kalmeren, ‘ze probeert Meriam alleen maar beter te maken.’

‘Ongelovige, zie je niet dat je haar aan Satan overlevert,’ schuimbekte Eliah.

Sijone probeerde ondertussen op haar knieën de deur te bereiken. Instinctmatig wist ze dat slechts de vlucht haar aan de woede van deze gek kon doen ontsnappen. Eliah had haar echter in de gaten en zijn drift richtte zich wederom op haar. Met zijn volle voet trapte hij haar tegen haar achterste, waardoor ze met haar hoofd tegen de deurpost belandde. Haar hoofdhuid scheurde en warm bloed besmeurde haar gezicht. Nog was Davisford niet bekoeld. Aan de haren sleepte hij haar over de gang en hij zou haar van de trap hebben gesmeten als Frank hem niet bij zijn arm had gegrepen.

‘Elijah, bedaar,’ sprak hij sussend. ‘Meriam is het afgelopen uur afwisselend heet en koud geweest. Ze herkende zelfs mij niet meer. Die Indiaanse is onze enige kans.’

‘Ondanks de hatelijke blik waarmee Eliah op zijn uitleg reageerde, probeerde hij Sijone nogmaals vrij te pleiten. ‘Deze mensen kennen die ziektes beter dan wij. Het heeft niets met God te maken. Ik zeg je dat ze een vieze brandwond van Jonas Metzaan binnen een dag had genezen.’

Elijah verslaptte zijn greep om Sijones paardestaart. Deze zag haar kans schoon. Ze rukte zich los en vluchtte de trap af.

‘George,’ bulderde de planter, terwijl hij haar achterna

rende, hierbij echter sterk gehinderd door zijn nachthemd.

‘O God, waarom moest ze ook zo nodig beginnen te zingen,’ zuchtte Frank voordat hij zijn schoonvader achterna ging.

- Eliah was vast van plan die slavin te vermoorden. -

‘George,’ schreeuwde de planter, die inmiddels de veranda had bereikt, luid en dreigend.

George, die evenals Aisa een huisje achter de timmerloods bewoonde, werd wakker geschud door zijn vrouw. ‘Er is iets,’ zei ze. ‘Meneer Eliah roept. Ga vlug kijken. Misschien zijn het die Marrons weer.’

George greep haastig het geweer, dat onder zijn brits lag en rende naar buiten.

Over het grasveld vluchtte iemand in de richting van de timmerloods.

‘Houd haar,’ brulde Eliah, die nu de trappen van de veranda afsnelde.

Het bevel was geheel overbodig. De hoofdwond begon Sijone parten te spelen. Verblind door de sterren voor haar ogen rende ze recht in de armen van George. Verontrust herkende hij in het trillend hoopje mens het keukenhulpje van Aisa, dat hij indertijd met masra Frank in het bos had gevonden. Toen hij haar losliet, zeeg ze snikkend op de grond.

‘Haal touw,’ commandeerde Eliah grimmig.

‘We zullen de duivel uit haar zwepen.’

Met tegenzin gehoorzaamde George.

Frank, die zijn schoonvader had gevolgd, begon zijn geduld te verliezen.

‘Je overdrijft nu wel een beetje,’ snauwde hij.

Eliah stootte hem opzij. Eigenhandig knevelde hij de

polsen van de weerloze Sijone. George hees haar op aan de tak van de brede amandelboom, die werd gebruikt voor afstraffingen van ongehoorzame zwarten.

Door het rumoer gewekt, verschenen steeds meer slaven op de plaats van executie. Ze vormden een donkere zwijgende rij naast de loods.

‘Mooi,’ siste Eliah met opeengeperste lippen.

‘Dat zal ze afleren zich bezig te houden met afgoderij.’ Ook Felanti bevond zich onder de toeschouwers. De haat tegen de blanken die in hem smeulde, wakkerde aan tot een groot vuur, maar toen hij naar voren wilde dringen, hielden vele armen hem tegen.

‘Doe niet dom,’ fluisterde één van de vrouwen.

‘Hij schiet je zo dood,’ en hierbij bewoog ze veelbetekenend haar hoofd in de richting van Eliah, die het geweer van George had overgenomen.

Toen de eerste zweepslag Sijones rug striemde, keerde Frank zich af van het schouwspel. De blanke code stond hem met toe zijn schoonvader het recht slaven te bestraffen te betwisten en zeker niet in het bijzijn van andere slaven. Normaliter zou ook geen haar op zijn hoofd daaraan denken, maar in dit geval wist hij dat het meisje volkomen onschuldig was. Sterker nog, hij had haar er zelf toe verplicht de heidense geneeswijze toe te passen. Verscheurd door schaamte- en schuldgevoelens liep hij het huis binnen.

Op de bovenloop kwam vrouw Ninny hem glimlachend tegemoet.

‘Masra Frank, kom kijken. Juffrouw Meriam slaapt.’

Ze ging hem voor naar zijn slaapkamer. De ademhaling van Meriam was rustig. Hij legde zijn hand op haar voorhoofd.

Koel!

Geen koorts!

Meriam leek even te glimlachen in haar slaap.

Vertwijfeld zakte Frank neer op de houten schommelstoel bij het raam. Een koude windvlaag deed hem rillen. De vaag hoorbare klappen van de zweep dreunden als hamerslagen tegen zijn trommelvliezen.

Waar is de rechtvaardige God, vroeg hij zich af.

Sijones wonden genazen snel. De mensen van het slavendorp hadden haar onder hun hoede genomen. Eliah protesteerde niet. Noch Frank, noch hij sprak meer over het gebeurde. Aisa kreeg een ander keukenhulpje.

Toen Meriam Sijone voor de eerste keer in het slavendorp opzocht, was haar opengereten huid weer dichtgegroeid. Dikke wondkorsten markeerden de plaatsen waar de zweep haar had geraakt. De gefluisterde verhalen die de slaven vertelden over de wonderbaarlijke wijze waarop het bokkenmeisje haar had genezen, hadden Meriams nieuwsgierigheid gewekt en haar het pad naar het slavendorp opgedreven.

Reeds vanaf een afstand herkende ze de ranke gestalte die tot haar enkels in het water van de kleine rivierinham stond. Er was niemand anders in de buurt. Eenzaam schuurde het meisje een grote prapi met het rivierzand schoon.

Toen Meriam dichterbij kwam en de tekens van mishandeling op haar rug herkende, kwam er een prop in haar keel.

- Is dat mijn schuld? -

Ze moest iets doen om het goed te maken.

‘Dag,’ zei ze.

‘Dag Sijone.’

Argwanend staaarde Sijone naar de blanke dame. Het kontakt met haar had tot nu toe niet veel goeds opgebracht.

‘Ik heb wat lekkers voor je meegenomen.’

Meriam opende de mand die aan haar arm bengelde en haalde er een suikerbroodje uit.

‘Neem maar.’

Sijone negeerde de uitgestoken hand. Ze hield de prapi, die ze net had gewassen, ondersteboven.

Meriam liet zich niet uit het veld slaan. Ze legde het broodje op de dikke prapibodem.

‘Aisa heeft het net gebakken,’ voegde ze er aan toe.

Sijone bleef onbeweeglijk op haar plaats staan.

Vastbesloten het inheemse meisje voor zich te winnen, nam Meriam plaats op een dode boomstronk. Ze schikte haar rokken en legde de hoed die haar gezicht tegen de zon moest beschermen, naast zich neer.

‘Ik begrijp best dat je een beetje boos bent, omdat papa je zo gezweept heeft, maar ik zou het graag goed met je willen maken. Ik heb een lint van gele zijde in mijn kast. Het zal prachtig staan bij jouw haar. Zal ik het vanmiddag met George voor je sturen?’

De stem van Meriam was zacht en vriendelijk. Haar woorden klonken oprecht.

Sijone draaide haar gezicht naar haar toe en keek haar scherp aan.

Meriam glimlachte. Het contrast tussen haar diepzwarte lokken en lichte huidskleur gaven haar gelaat een aparte schoonheid.

Onwillekeurig voelde Sijone zich tot de vrouw aan-

getrokken. Ze weigerde echter aan dit gevoel toe te geven.

‘Zo u wilt,’ kwam het met tegenzin uit haar mond.

Meriam was tevreden. De eerste stap was gezet en meer moest ze nu niet verwachten. Ze pakte haar mand op en wandelde verder door het slavendorp, hier en daar wat lekkers uitdelend. Toen ze op de terugweg weer langs de plek kwam waar Sijone de vaat had staan wassen, was deze verdwenen. De prapi stond te drogen op een steen, maar het suikerbroodje was weg. Goedgehumeurd keerde Meriam terug naar het plantershuis, waar ze net op tijd was voor de koffie, die Aisa elke ochtend omstreeks elf uur serveerde.

Felanti's plan was gereed. Achttien mannen en vijf vrouwen hadden besloten hem te volgen naar de vrijheid. Er was afgesproken over drie nachten, als de hemel zonder maan zou zijn, samen te komen op de tabaksvelden, om dan onder leiding van Felanti de weg te zoeken naar de Marrondorpen.

Het plan was eigenlijk heel eenvoudig. Felanti had begrepen dat niet meer slaven wilden weglopen, omdat zij het risico weer opgepakt te worden te groot vonden. Eerdere weglopers had Eliah altijd verwoed laten najagen en het was vaker voorgekomen dat men hen uitgeput, zwervend in de jungle rond de plantage, had teruggevonden. Eliah kende geen genade voor deze armzalige lieden. Hun billen werden tot bloedens toe gezweept en ingesmeerd met brandend citroenzuur. Daarna werden zij in de boeien geslagen en opgesloten in een smerig hok totdat hun nieuwe meester hen kwam ophalen, want het was Eliahs gewoonte teruggevonden

slaven zo snel mogelijk door te verkopen, het liefst aan meesters die door de slaven om hun wreedheid werden gevreesd.

Sijone was nog niet op de hoogte van het complot. Sinds ze haar congé had gekregen als keukenmeid, zag Felanti haar niet meer dagelijks. George had hem altijd wel nodig om één of ander karweitje op te knappen en hij hield er niet van als Felanti, zoals hij dat noemde 'rondlummelde' in het slavendorp.

Maar vandaag was George er niet. Hij was met zijn meester naar een plantage in de buurt uitgevaren. Hij moest toezicht houden op de roeiers, terwijl Eliah met zijn dochter, schoonzoon en één van de militairen, die niet zo lang geleden het gastenverblijf achter de planterswoning hadden betrokken, de sabbatdienst bijwoonden. Nadien zouden ze, zoals gewoonlijk, samen met enkele andere blanke families het middagmaal gebruiken.

Susa, de vrouw van George, had Felanti gevraagd wat hout te kappen. Toen hij daarmee klaar was, had de zon zijn hoogste punt reeds gepasseerd. Susa was nergens te zien. Hij nam aan dat ze was gaan slapen. Op de keukentafel had ze onder een doek een kom met rijpe bananen en gebakken vis voor hem achtergelaten. Hij pakte de kom op en ging buiten zitten. De middaghitte hing trillend boven de grasvelden. Rond de planterswoning was geen mens te bekennen. De honden lagen lusteloos in de schaduw van de bomen.

Felanti bracht de kom terug naar de keuken. Dit was zijn kans. Niemand lette op hem. Na nog een schichtige blik achterom te hebben geworpen, haastte hij zich het pad dat naar het slavendorp leidde af.

Sijone zat geleund tegen een deurpost van één van de uit ongeverfde houten planken opgetrokken slavenhutten. In haar hand hield ze een kreukelig witgeel velletje papier. Toen ze Felanti aan zag komen, lachte ze. Ze was blij hem te zien.

‘Hoe gaat het?’ vroeg ze.

Hij beantwoordde haar vraag niet, maar stelde een wedervraag.

‘Wat doe je?’ Hij wees naar het papier.

‘Ik leer lezen,’ antwoordde Sijone.

‘Juffrouw Meriam heeft dit voor me gebracht. Kijk...’ Ze wees naar één van de tekens op het papier.

‘Dit is een S, de eerste letter van mijn naam.’

‘Waarom luister je naar die bakra's,’ zei Felanti stug. ‘Je moet ze niet vertrouwen. Ik begrijp je niet. Die mensen hebben je bijna doodgeslagen.’

Sijone sloeg haar ogen neer.

Felanti had natuurlijk gelijk, maar juffrouw Meriam was echt lief en tenslotte kon zij er niets aan doen. Probeerde ze niet juist het onrecht dat haar was aangedaan goed te maken?

Felanti was uit zijn humeur geraakt, maar hij zou waarschijnlijk geen andere kans krijgen haar te spreken.

‘Ik ga weg,’ zei hij stroef.

‘Weg? Hoe bedoel je?’

Sijone was nieuwsgierig verrast.

‘Weglopen,’ zei Felanti.

‘Ik wil niet langer naar het pijpen van masra Eliah en zijn futuboy George dansen.’

Hij wilde niet teveel informatie geven. Vooral niet nu hij ontdekt had dat de kontakten tussen die witte vrouw en Sijone zo goed waren.

‘Als je mee wilt, kom ik je over twee nachten halen.’

‘Natuurlijk ga ik mee. Je denkt toch niet dat ik het hier zo leuk vind.’

Felanti voelde zich enigszins gerustgesteld door haar woorden.

‘Goed,’ zei hij, ‘maar spreek er met niemand over. Ik kan je niet precies zeggen hoe laat ik kom, maar houd je gereed. We zullen de eerste dagen geen tijd hebben om voedsel te zoeken, dus neem wat mondivoorraad mee.’

Een man wandelde voorbij. Het was één van de veldslaven die regelmatig de nachtelijke bijeenkomsten van de samenzweerdere had bezocht. Felanti groette hem met een onopvallend knikje. Ze hadden afgesproken in het openbaar zo min mogelijk met elkaar op te trekken om geen argwaan te wekken.

Toen hij voorbij was, drukte Felanti Sijone nogmaals op het hart met niemand over het vluchtplan te spreken. Met een ‘over twee nachten,’ nam hij afscheid van haar. Bij het huis van George had niemand zijn afwezigheid bemerkt. Hij pakte de kom weer uit de keuken en begon bedachtzaam te eten. De vriendschap tussen Sijone en die bakravrouw zat hem niet lekker.

Sijone zat nog steeds tegen de deurpost geleund. Weemoedig keek ze naar het papier in haar hand. Toen verkreukelde ze het tot een prop en wierp het van zich af.

De plantersfamilie keerde in de vooravond naar huis terug. Op de stemming die meestal erg vrolijk was tijdens de bezoekjes die de planters over en weer aflegden, had dit keer een behoorlijke domper gelegen. De vorige nacht waren Hein Volkers en zijn vrouw door bokken vermoord. Ze hadden het plantershuis en de voor-

raadschuren geplunderd en in brand gestoken. Alle slaven hadden de benen genomen. Hoewel het contact tussen de Joden en de eigenzinnige Zeeuw minimaal was geweest, had zijn dood de angstkiemen, die gelegd werden zodra men deze onbeschaafde wereld betrad, volkomen ontbloot. Na de sabbatdienst spraken de kolonisten over niets anders dan de moordzucht van de Indianen en Marrons.

Ze maakten zich ernstig zorgen over de veiligheid van lijf, have en goed. De geheimzinnige ziekte die het vorige jaar had gewoed, had de gelederen danig uitgedund en van het nieuwe Zeeuwse bewind, onder leiding van gouverneur Crijnssen was geen hulp te verwachten. De gouverneur had voorlopig de handen vol aan het herstel van het Fort Zeelandia en de stad Paramaribo, na de verwoestende plundertocht van Henri Willougby, een neef van de vorige eigenaar van de kolonie Suriname.

Elijah keek van Meriam naar Frank.

‘Twintig jaar van mijn leven heb ik aan deze plantage gegeven’, zei hij.

‘Van de wildernis hebben Ana en ik met Gods hulp een bloeiende onderneming gemaakt. Onder het Engels bestuur hebben we nooit zoveel last gehad van de bokken. Zij wisten tenminste hoe ze die inboorlingen koest moesten houden en toen waren de weglopers ook niet zo talrijk.’

Hij zuchtte.

‘Misschien had ik er beter aan gedaan met mijn landgenoten naar Trinidad te trekken toen de Zeeuwen de boel hier overnamen. Sinds zij het voor het zeggen hebben is er niets dan last met de roden en de zwarten.’

Frank haalde zijn schouders op.

‘Het heeft nu niet veel zin daarover te klagen. Ik voel trouwens al een hele tijd wat broeien onder de slaven. Ik weet niet hoe, maar die negers schijnen altijd overal van op de hoogte te zijn. En aan de soldaten die je gehoord hebt, zullen we, vrees ik, niet veel hebben bij een overval. De vaandrig vertelde me vandaag dat ze allang terug willen naar hun compagnie. Daar voelen ze zich veiliger. Ik heb hem gezegd dat ze wat mij betreft hier zullen moeten blijven. Tenminste tot na de oogst.’

Elijah zuchtte opnieuw.

‘Ik had graag mijn oude dag op deze plantage gesleten en jullie kinderen hier zien opgroeien.’

Meriam legde haar hand op zijn arm. Zo kende ze haar vader niet.

‘Maar pa,’ zei ze, ‘wie zegt dat dat niet kan.’

Elijah schudde zijn hoofd.

‘Degenen die de ravage op Zeeuws Hof hebben gezien, waren met afschuw vervuld. Het lichaam van Hein was gruwelijk verminkt en de beesten hebben zelf de hoogzwangere Anja niet gespaard.’

Hij keerde zich tot Frank.

‘Als de slaven weglopen, zitten we als ratten in de val. We zijn slechts met ons twaalfen als we de soldaten meetellen. Ik heb genoeg fortuin om te gaan rentenieren in Paramaribo of zelfs in Engeland.’

‘Het zou zonde zijn als we de oogst lieten. Over enkele dagen kunnen we reeds met de zandbladeren beginnen,’ wierp Frank tegen.

‘Bovendien hebben de planters besloten om de gouverneur hoe dan ook te dwingen extra troepen te zenden. Tenslotte betalen we niet voor niets die hoge belas-

tingen. Het moet lukken het hier nog enkele maanden uit te zingen.’

Elijah staarde somber voor zich uit. Hij was geen man om weg te lopen voor gevaar, maar de toestand zag er uiterst zorgwekkend uit. Hij had de angst in de ogen van de mannen gelezen en hij wist dat enkelen hun vrouwen en kinderen reeds naar de stad hadden gestuurd.

‘Meriam kan niet hier blijven,’ zei hij.

Er viel een schaduw over Franks gezicht. De gedachte dat Meriam weg zou moeten, had hij onbewust steeds onderdrukt, maar nu kon hij zijn schoonvader niet tegenspreken. Meriams veiligheid was hier niet gewaarborgd.

- Zijn vrouw vermoord door Indianen. -

De gedachte deed hem gruwen. Hij ontweek Meriams smekende ogen.

‘Ik zal haar morgen naar Paramaribo brengen. Dan kan ik direct proberen nog wat mannetjes te huren om de plantage te beschermen tot na de oogst,’ zei hij tegen Elijah.

‘Maar ik wil niet weg. Ik weet met een geweer om te gaan. Ik kan helpen,’ riep Meriam uit.

Frank legde een arm om haar schouders.

‘Ga nou maar, meisje. Zodra de oogst binnen is, komen Elijah en ik naar Paramaribo.’

Meriam had een dag uitstel kunnen krijgen. Ze moest ook zoveel pakken, had ze geklaagd. Maar nu was het dan toch zover. Ze omhelsde haar vader.

‘Pas goed op jezelf,’ zei ze, terwijl ze hem tegen zich aandrukte.

Vrouw Ninny en de slavinnen die meegingen naar de

stad, zaten reeds in de boot en keken toe.

‘Ga nu maar, meisje,’ zei Eliah, met moeite zijn emoties verbergend.

Hij duwde haar zachtjes van zich af.

‘Ik red me wel.’

Frank pakte Meriams hand en hielp haar in de boot. Toen iedereen zat, gaf hij de roeiers het sein te vertrekken.

Meriam zwaaide naar haar vader tot hij door een bocht van de rivier uit het zicht verdween.

Zenuwachtig beet ze op haar nagels. Een licht schuldgevoel plaagde haar.

Haar vader moest eens weten wat ze van plan was. Ze schudde haar hoofd.

- Ach, het was niets slechts. -

Ze ging rechtop zitten en begon de rivieroever af te turen.

‘Daar,’ riep ze plotseling.

‘Alvin, stuur de boot naar die grote boom daar. We moeten nog iemand ophalen.’

Toen ze dichterbij kwamen, zagen ze George en Sijone onder de boom staan. De boot stootte tegen de kant.

‘Sijone,’ riep Meriam, ‘kom in de boot.’

George tilde haar op en zette haar op de voorboeg.

Meriam stond op en trok haar naar zich toe.

‘Het is al goed George,’ riep ze, terwijl Alvin de boot weer van de kant afstootte.

‘We gaan naar Paramaribo,’ zei Meriam tegen Sijone.

‘Het is een fantastische stad. En daar zal ik alle tijd voor je hebben.’

Sijone verstarde. Ze zat als een rat in de val. Felanti zou haar tevergeefs komen zoeken. Ze zou haar kans op vrij-

heid mislopen. Meriam babbelde vrolijk verder, maar geen woord van wat ze zei, drong door tot Sijone.

Hoofdstuk 6

Spiedende ogen langs de kant hadden de twee korjalen reeds enige uren geleden opgemerkt en sindsdien niet meer uit het oog verloren. Vaandrig Kalisse had de voorkeur gegeven aan vervoer over water boven vervoer over land. Zo zouden ze met hun zware bepakking veel sneller vooruitkomen en kunnen inlopen op de in de nacht weggevluchte slaven.

De zware tegenstroom en de brandende zonnestralen hadden hen na de noentijd doen besluiten één van de vele zijtakken van de rivier in te slaan. De bij de oksel nog brede stroom werd allengs smaller en de roeiers vertraagden hun tempo totdat ze uiteindelijk de pagaaïen werkeloos op hun dijnen lieten rusten. De kruinen van de enorme woudreuzen die elkaar hier en daar boven het midden van de stroom raakten, zorgden voor een weldadige schaduw. Vaandrig Kalisse schepte met zijn hand wat van het zwarte water op en verfriste zijn gezicht.

De gedachte het bos in te gaan stond hem tegen. Hij voelde zich in die groene wirwar nooit op zijn gemak en het liefst had hij rechtsomkeert gemaakt.

Wat konden hem die verdomde negers schelen.

Hij dacht er hard over na twee dagen een kamp langs de

kreek op te slaan, wat op de bomen en de beesten te schieten en daarna terug te keren naar de plantage met de boodschap dat de slaven onvindbaar waren.

Kalisse schudde zijn hoofd. Hij kon dat niet maken. De dragers zouden kletsen en Eliah zou woedend zijn als hij erachter kwam dat zijn duur betaalde privéleger alleen maar parasiteerde.

De boot dreef langzaam voort op de kracht van de stroom. De roeiers waren moe. Ze hadden lang genoeg gevaren. Kalisse had gedurende zijn éénjarig verblijf in de kolonie de verraderlijk korte tropische schemering leren kennen en de verandering in de nuance van het daglicht deed hem vermoeden dat ze zich moesten haasten met het maken van een kamp, wilden ze zich niet door de duisternis laten vangen. Een luidruchtig orkest van siksiyuru's bevestigde zijn vermoedens.

Hij keerde zich om naar de achterste korjaal met de bedoeling de mannen daar van zijn besluit op de hoogte te stellen, maar daar kreeg hij de gelegenheid niet toe, omdat zij plotseling in paniek opsprongen.

‘Pas op,’ werd er gebruld.

Een krakend geraas overstemde de snerpende krekels. De roeiers van de eerste boot trokken als gekken met hun spanen door het water. Kalisse hief instinctief zijn handen in afweer omhoog toen hij de moordende boomstam op zich af zag komen, maar het lot was onvermurwbaar. De boom drukte hem en de boot naar beneden en het verstikkende water sloot zich boven zijn hoofd. Vaandrig Kalisse had zijn eerste schreden gezet op weg naar de eeuwige jachtvelden.

Soldaat Geurtzen werd uit de boot gewipt en in het water gesmeten, maar nauwelijks lukte het hem zijn evenwicht

te vinden of een kleine pijl boorde zich in zijn rechterwang. Slopend vergif drong in zijn bloedbaan. Zijn bewegingen vertraagden en het water eiste ook zijn leven als prooi.

In de tweede boot hadden de soldaten hun snaphanen gegrepen. Nu pas merkten ze de bruine lijven op die van boom tot boom renden en hen belaagden met hun blaaspijlen. Een deel van de dragers was in de stroom gesprongen en probeerde de kant te bereiken, terwijl ze de schimmige vijand toeriepen niet op hen te schieten. Van de drie blanken in de tweede boot hing één getroffen over de rand. De anderen hadden zich plat op de bodem van de boot geworpen, nadat ze in het wilde weg hun snaphanen hadden afgevuurd.

Een aantal met knotsen en pijl en boog gewapende Indianen trad uit het donkere bos. Met de pijlen schietklaar op de boog gespannen hielden ze negers op de oever in bedwang.

De korjaal dobberde stuurloos op het water. Even was het stil. Soldaat Piket waagde het zijn hoofd op te tillen, maar de trillende schok van een pijl die zich vastboorde in de houten bootrand bracht hem weer met het gezicht naar de bodem. Naast hem hoorde hij Cor Stezer zachtjes huilen.

‘Houd je kop, stuk verdriet,’ snauwde hij hem toe.

Het snikken hield inderdaad op.

Rode spetters bevuilden een arm en de kleding van Piket. Een vlijmscherp stenen bijlblad had de schedel van Cor Stezer gespleten. Vol afgrijzen staarde hij enige seconden naar de bloot gekomen hersenmassa. Toen richtte hij zich gillend op. Zijn hand omklemde een granaat, maar voordat hij het projektiel van zich af kon

werpen, troffen vijf pijlen zijn lijf. Stervend viel hij voorover.

Felanti en zijn volgelingen waren op een aantal krijgers van een Caraïbenstam, die onder leiding stond van opperhoofd Maro, gestoten. De militante groep had de Marrons welkom geheten en toen verspieders het bericht doorzonden dat de achtervolgingsexpeditie was gesignaleerd, waren er weinig woorden nodig geweest om gezamenlijk het vernietigingsplan uit te zetten.

De blanken waren allen zonder pardon afgemaakt.

De naïviteit van de blanken was onbegrijpelijk voor Felanti. Hoe durfden ze zo open en bloot, zonder enige bescherming vijandig gebied in te trekken. Strekten hun zelfingenomen superioriteitsgevoelens zover, dat ze zich ook al heer en meester achten van het oerwoud?

Felanti ondervroeg de gevangengenomen negerslaven. Hij zou hun vrijlating bepleiten bij Maro. Ze hadden slechts de bevelen van Eliah opgevolgd.

Werd weigeren normaliter reeds zwaar gestraft, in dit geval had het wellicht hun dood betekend.

Eliah Davisford was des duivels geweest toen hij de vlucht ontdekte.

- Juist nu, - zo had hij getierd - met de oogst voor de deur, nu hij elke hand nodig had, liepen er maar liefst vierentwintig van zijn beste krachten weg. Hij had Frank gewaarschuwd. Die ellendeling die hij in het bos had opgepikt, had niets anders gedaan dan de rest van het addergebroed zitten opstoken. Hij zou ze te pakken krijgen en dan zouden ze het wel weten. Waar waren de soldaten? Waar waren de dragers? Er moest onmiddellijk een expeditie achter de weglopers aan. -

Niemand had het in zijn hoofd gehaald ook maar een enkele tegenwerping te maken.

De meeste dragers hadden reeds de wens uitgesproken zich bij de groep van Felanti te voegen, maar er was er één die terugwilde. De scheiding van zijn geliefde viel hem te zwaar.

‘Kan ik mijn vrouw niet gaan halen,’ verzuchtte hij.

Felanti kneep de ogen toe. De avond van de vlucht kwam hem weer voor de geest.

Hij had tevergeefs uitgekeken naar Sijone. Heel onvoorzichtig had hij haar naam geroepen, toen hij na twee keer om de hut gelopen te hebben, geen spoor van haar kon ontdekken.

Een vloek was aan zijn lippen ontsnapt.

- Waar was ze? -

Hij moest weg. Hij kon niet langer wachten. De luiken van de hut waren open, maar de duisternis maakte het hem onmogelijk de op de grond slapende figuren van elkaar te onderscheiden.

Op de achtergrond kwaakte een kikker. Dat was het teken. Hij kon niet langer dralen. De anderen wachtten. Felanti schaamde zich voor het wantrouwen dat op dat moment in zijn geest was geslopen, maar desondanks kon hij de gedachte niet van zich afzetten, dat Sijone de blanke dame boven hem had verkozen.

De man die tot Felanti had gesproken, draaide zich om en liep weg.

‘Wacht,’ riep Felanti hem terug.

Zijn idee was zo gek nog niet. De plantage moest nu ernstig verzwakt zijn. De helft van de soldaten was gesneuveld. Als hij het wel had, waren er slechts vijf op Silverhorn achtergebleven. Volgens de gevangengenomen

dragers was Frank met zijn vrouw naar Paramaribo vertrokken. Het moreel onder de veldslaven was laag. Zij zouden zeker geen weerstand bieden als de plantage werd overvallen en het huispersoneel, dat voornamelijk uit vrouwen bestond, vormde ook nauwelijks een bedreiging.

Met de medewerking van zijn inheemse bondgenoten zou het kinderspel zijn de voorraadschuren te overvallen. De man zou zijn vrouw kunnen meenemen en hij zou de kans krijgen na te gaan waar Sijone was gebleven.

De Caraïben, die nog in een overwinningsroes verkeerden, hadden allen wel oren naar het plan van Felanti. En toen Felanti ze duidelijk maakte dat de weglopers wisten waar Eliah zijn kruitvoorraden bewaarde, was hun enthousiasme haast niet te stuiten.

Haastig werd er een krijgsraad bijeengeroepen. Deze besloot de plantage de volgende dag zo dicht mogelijk te naderen, zonder de beschutting van het oerwoud prijs te geven. De aanval zou 's nachts plaatsvinden. Driemaal de roep van een uil was het teken dat het offensief moest openen.

Toen Felanti de vergaderplaats verliet, viel hem de aanwezigheid van een jonge krijger op. Zijn gelaatstrekken kwamen hem op de één of andere manier vertrouwd voor. Hun blikken kruisten elkaar. Verward wendde Felanti zijn hoofd af.

- Wie was deze jongeman? -

Jasir, op zijn beurt, schaamde zich voor de openlijke nieuwsgierigheid waarmee hij Felanti had aangegaapt. Niet alleen had hij die dag voor het eerst de vreemde blanke wezens kunnen aanschouwen, ook het negerras

was volkomen nieuw voor hem. De brede neusvleugels, de volle lippen, maar vooral het wonderbaarlijke hoofdhaar had hem even alle beleefdheidsregels doen vergeten. Hij had Felanti duidelijk in verlegenheid gebracht.

Eliahs onrustige slaap werd verstoord door een scherpe rooklucht die zijn neusgaten binnendrong. Hij was direct klaarwakker. Mensen schreeuwden en gilden. Met wijdopen ogen probeerde Eliah door de duisternis heen te zien. Zijn zenuwen waren tot het uiterste gespannen.

- Niets! -

Slechts de vertrouwde meubelstukken stonden als zwijgende donkere blokken op hun plaats.

Toen stormde George zijn kamer binnen.

‘Bokken, masra Eliah, sta op! De bokken vallen ons aan.’

Doodsbange huisslavinnen renden in paniek heen en weer. Eliah schoot haastig in een broek.

‘Laat de soldaten het kanon in orde maken,’ brulde hij tegen George, die zenuwachtig op orders stond te wachten. George rende naar buiten.

De soldaten hadden zich intussen schietend naar het grote huis begeven. Hun wachtkwartier had vlam gevat. Brandende pijlen staken overal in de gemakkelijk ontvlambare dakbedekking.

De aanvallers hadden het plantagehuis omsingeld en waagden zich zelfs op het open voorterrein, vanwaar zij hun helse pijlen afschoten. Het was duidelijk dat vanuit het slavendorp geen tegenstand werd geboden.

Eliah vloekte. Hij zat opgesloten met een handjevol slecht bewapende mannen en van angst gek geworden

negerwijken. De bloedstollende kreten van de aanvallers werden steeds luider. Eén, die zich overmoedig te dicht bij het huis waagde, werd getroffen door een kogel van de soldaten.

‘Verspreiden jullie je over het huis,’ gilde Eliah tegen ze, en tegen George, die inmiddels was teruggekeerd: ‘Laat die vrouwen het vuur blussen!’

‘Er is niet genoeg water, meneer!’

‘Gebruik dan dekens, doe iets! Sta daar niet te staan!’ loeide Eliah. Zelf posteerde hij zich naast het raam en loste van daaruit een schot op een donkere schim.

Een brandende pijl bleef in de vensterpost trillen. Eliah wilde hem eruit trekken, maar een regen van pijlen dwong hem zich terug te trekken. George trok het laken van het bed af en wierp dit op de brandende pijl. Het effect was averechts. Het laken vatte vlam en de likkende vuurtongen overmeesterden het raamkozijn.

Opnieuw werd de kamer van Eliah bestookt met pijlen. Een vuurbal kwam neer op de met stof beklede sofa. Het over de rugleuning gedrapeerde kleedje toonde zich een gewillig slachtoffer van de vlammen.

Dit was het begin van het einde. George rukte het kleedje van de sofa en trachtte de vlammen eruit te slaan, maar hardnekkig bleven deze zich door de stof heenvreten. Een vonk sloeg over op de broek van George. Hij wierp het kleedje opzij en sloeg met zijn hand op de schroeiende plek bij zijn kuit, maar ternauwernood lukte het hem de hitte te doven, of een venijnige vuurtong greep zijn hemd en brandde zijn vel. Gillend rende hij de kamer uit. Eliah moest zich intussen steeds verder terugtrekken van het als een fakkel brandende raamkozijn. Hij schoot enige malen, zonder ook

maar enig zicht te hebben op de vijand, door de rook naar buiten. In de verte vermengden doodskreten zich met overwinningsgehuil. Het bed en de sofa stonden in lichterlaaie en de hitte werd ondraaglijk. Een vlam raakte zijn arm en veroorzaakte een helse pijn.

Slaven en soldaten onvluchtten het brandende huis, recht in de armen van de genadeloze vijand.

Elijah aarzelde niet langer. Uit zijn zak diepte hij een klein pistool. Hij drukte de veiligheidspal naar beneden en legde de loop tegen zijn slaap. Nog eenmaal in zijn leven gedacht hij zijn God. Toen haalde hij de trekker over. Zijn gebed werd verhoord. Hij was op slag dood. De vlammen ontfermden zich over het dode lichaam.

Het was George gelukt de veranda te bereiken. Brandend als een fakkel strompelde hij de trappen af en liet zich op de grond vallen. Door heen en weer te rollen in het zand kon hij de vlammen doven en zijn huid verkoelen. Zijn vlucht was echter niet onopgemerkt gebleven. Verschillende pijlen vlogen over hem heen en één sloeg vast in zijn bovenarm. George trachtte hem eruit te rukken, maar de pijlpunt was waarschijnlijk voorzien van weerhaken, want hij gaf niet mee.

Steeds meer delen van het huis stortten in en de laaiende hitte was meer dan Georges togetakelde lijf kon verdragen. Hij zakte weg in het moeras tussen leven en dood.

Felanti had George het huis uit zien komen. Nu zijn stille lichaam niet meer interessant was voor de aanvallers, rende hij naar hem toe. Hij sleepte het lichaam weg van het vuur.

George was nog niet dood. Felanti boog zich over hem

heen en schudde hem aan zijn kin heen en weer.

‘George,’ schreeuwde hij in zijn gezicht, ‘is Sijone in het huis?’

Het lukte George zijn ogen half te openen. Een stroompje bloed sijpelde langs zijn mondhoek.

Moeizaam schudde hij zijn hoofd. Hij probeerde wat te zeggen en Felanti bracht zijn oor naar Georges mond. Schor, met horten en stoten, perste de stervende zijn laatste woorden naar buiten.

‘Moge de duivel haar halen... zelfs tot in Paramaribo.’ Georges ogen braken. Zijn hoofd viel opzij.

Felanti trok zijn handen van hem af.

Ze was naar Paramaribo, met de witte vrouw. In het hol van de leeuw, onbereikbaar voor hem.

Iemand greep Felanti bij de arm.

‘Kom weg! We moeten terug! Hier is alles al afgelopen!’

Willoos liet Felanti zich meetrokken.

De totale slavenbevolking van plantage Silverhorn bevond zich in het Caraïbendorp Palulupo. Het opperhoofd Maro stond niet onwillig tegenover hen. Van de buitgemaakte wapens, gereedschappen en voedselvoorraden werd hun een schappelijk deel toegewezen. Een inheemse gids zou hen de weg wijzen naar een marrongemeenschap zuidelijker gelegen.

Maar toen de slaven Felanti vroegen om de leiding van de groep op zich te nemen, schudde hij zijn hoofd.

‘Vraag niet teveel,’ zei hij tegen Ganimet, een boomlange neger, wiens spieren waren gestaald door harde veldarbeid, ‘maar ik heb iets te regelen in Paramaribo.’ Ganimet keek Felanti bevreemd aan.

‘Paramaribo? Dat betekent je dood. Ben je gek geworden of zo iets?’

Felanti schudde vermoeid zijn hoofd. ‘Laat me met rust. Men kan de bevelen van de geest niet negeren.’

Ganimet legde zijn arm om Felanti's schouders. ‘Het was niet mijn bedoeling je de les te lezen. Wat je moet doen, moet je doen. Hier, neem deze obia.’

Hij trok een zwart geverfde band van slangenleder, die om zijn rechterbovenarm was gebonden los en knoopte hem om Felanti's bovenarm.

‘Laat de goden met je meelopen.’

Toen Maro lucht kreeg van de plannen van Felanti, stelde hij voor, dat hij mee zou trekken met Jasir en Kalihna, die binnenkort de Arowakken aan de kust zouden bezoeken. De Arowakken onderhielden regelmatig contact met blanken uit Paramaribo. Misschien zou het Felanti lukken in hun gezelschap ongedeed de stad te bereiken. Felanti ging maar al te graag in op het voorstel en zo kwam het dat de drie jongemannen vroeg in de ochtend, op de derde dag na de overval op Silverhorn, Palulupo verlieten.

Ze trokken naar het noordwesten. Onderweg doorkruisten ze enkele Caraïbendorpen, waar de oproep tot strijd - de Indianen in de kustgebieden leefden zo mogelijk op nog gespannener voet met de blanken dan die van het binnenland - in goede aarde viel.

Slechts één van de opperhoofden, een zekere Wajamy, reageerde nogal lauw. Achteraf hoorden de jongemannen dat Wajamy regelmatig hand- en spandiensten verleende aan de blanken en hiervoor rijkelijk beloond

werd met brandewijn en buskruit.

Stukje bij beetje naderden ze de gebieden van Ahrwa. Hij was het grootopperhoofd van de Arowakken die aan de benedenloop van de Corantijn woonden.

Op een ochtend, ze hadden overnacht aan de rand van een kreek, verfriste Jasir zich in het water. Hij rekte zich luidruchtig uit en begon daarna zijn mond te spoelen met het koude nat. Hierbij klopte hij het water eerst een paar malen met zijn tong in de opgebolde rechterwangholte op, herhaalde deze beweging voor in de mond en spooog tenslotte met een grote boog alles voor zich uit.

Hij had dit ritueel al verscheidene keren uitgevoerd, toen hij zacht gegiechel hoorde. Met een ruk keerde hij zich om, snel genoeg om achter een dikke bruinhartstam een verdachte beweging te ontdekken. Hij deed echter alsof hij niets had gezien en zette zich weer aan zijn ochtendritueel. Het gegiechel herhaalde zich. Zonder haast, waste Jasir de rest van zijn lichaam. Toen hij klaar was, kwam hij uit het water en zich nog steeds van den domme houdend, slenterde op zijn dooie gemak in de richting van de bruinhart. Het gegiechel was verstomd en ook het bos hield zich roerloos stil. Toen Jasir nog ongeveer anderhalve meter van de verdachte plek verwijderd was, nam hij ineens een enorme sprong die hem net achter de boom bracht. Hij greep de persoon, die zich daar had verborgen, vast.

Het was een jong meisje. Ze trachtte zich los te rukken, maar Jasir hield haar stevig vast.

‘Rustig, rustig!’ probeerde hij haar te bedaren.

‘Ik zal je geen kwaad doen.’

Het meisje riep iets, dat Jasir niet kon verstaan. Hij liet haar los. Ze bleven enkele seconden als kemphanen

tegenover elkaar staan. Toen merkte het meisje dat Jasirs houding veranderde. Hij bracht zijn hand naar haar hoofdband, waarin ze op het achterhoofd drie veren had gestoken. De veren waren rozerood, met uitzondering van hun zwartblauwe punten. Jasir raakte de veren haast strelend met zijn vingertoppen aan. Het meisje deed verwonderd een stap naar achteren. Jasir, enigszins in verlegenheid gebracht, liet zijn hand weer zakken.

‘Wat voor veren zijn dat?’ vroeg hij, zijn woorden ondersteunend met gebaren.

Het meisje zei, nog steeds te verbaasd om iets anders te doen dan antwoorden:

‘Het zijn de veren van de rode ibis, de vogel die over onze kusten zweeft.’

Jasir rukte zijn blik weg van de parmantig boven het meisjeshoofd uitstekende veren en keek nu naar de jongedame zelf. Ze had mooie, regelmatige gelaatstrekken. Haar ogen glansden brutaal.

‘Hoe heet je?’ vroeg hij.

‘Ik ben Tokorho, de laatste dochter van Benwa en Arhwa.’

Achter Jasir ritselden wat bladeren. Hij draaide zich om. Kwayana sprong kwispelstaartend uit het struikgewas, gevolgd door Felanti en Kalihna, die hem waren komen zoeken. Het meisje maakte van de gelegenheid gebruik om er vandoor te gaan.

‘Hé, kom terug,’ riep Jasir, maar ze was al niet meer te zien.

‘Wie was dat?’ vroeg Felanti.

‘De dochter van Ahrwa,’ antwoordde Jasir.

‘De dochter van Ahrwa,’ herhaalde Felanti, ‘ja, ja, dan ben ik zeker een pakira.’

‘Nee, echt waar,’ zei Jasir serieus, ‘ze zei het zelf. En als

het waar is, dan zijn we niet ver van de plaats waar we moeten zijn.’

Jasir had gelijk. Het was zelfs niet nodig verder te gaan. Tokorho had haar moeder op de hoogte gesteld van haar ontmoeting met de jongemannen. Deze had op haar beurt haar man ingelicht over de aanwezigheid van vreemdelingen in de nabijheid van hun dorp. Niet lang daarna bezocht een delegatie Kalihna, Jasir en Felanti om te vernemen wat de bedoeling van hun aanwezigheid was.

Jasir, die volgens afspraak als woordvoerder optrad tegenover de Arowakken, gaf aan dat ze graag ontvangen wilden worden door Ahrwa, het opperhoofd der Arowakken in deze regio. Ze kwamen met een gewichtige boodschap van Hikano, het grootopperhoofd der Caraïben.

Na enig over en weer gepraat, werd het de jonge krijgers toegestaan het dorp te betreden. Toen ze langs de hutten liepen, werden ze door vele nieuwsgierige blikken gevolgd. In één van de kookhutten zag Jasir Tokorho staan. Ze groette hem niet, maar haar donkere ogen kruisten vrijpostig de zijne.

Tegen zonsondergang vond het gesprek met Ahrwa plaats. De middaghitte had plaatsgemaakt voor een koele bries en de wind speelde met de lange haren van Ahrwa, terwijl hij nadacht over het verzoek van Hikano. Zijn zwijgen duurde lang en Jasir vreesde reeds een afwijzing, toen Ahrwa tenslotte zijn keel schraapte. Hij dankte de boodschappers voor de moeite die ze zich getroost hadden om de lange weg naar hem af te leggen, maar hij moest hen verzoeken nog enkele dagen van zijn

gastvrijheid gebruik te maken, omdat hij tijd nodig had om met zijn dorpsoudsten te overleggen over de plannen van de Caraïben.

Met een knik van zijn hoofd gaf hij aan dat het onderhoud ten einde was, maar Jasir waagde het toch nog het woord tot hem te richten.

‘Groot opperhoofd,’ zo sprak hij, ‘uw woorden getuigen van wijsheid. Slechts die besluiten, die de tijd hebben gehad om te rijpen, zullen volle vruchten dragen. Voor ons is het een grote eer nog enige tijd te midden van uw volk te mogen vertoeven, maar gaarne zou ik uw toestemming willen vragen om tijdens ons verblijf hier op de rode ibissen te mogen jagen.’

Als Jasirs interruptie en verzoek Ahrwa vreemd of ongepast waren voorgekomen, dan was dit niet te zien aan zijn gezicht. Hij glimlachte en zijn antwoord was vriendelijk en welwillend.

‘Geen moeite is ons teveel om het verblijf van een afgezant van Hikano te veraangename. Ik zal mijn dochter Tokorho opdracht geven je te vergezellen op de jacht. Zij is de beste ibisjaagster in de wijde omtrek.’

Jasir wist dat Ahrwa hem een bijzondere eer bewees en weer was hij Peyayo dankbaar voor de bijzondere opdracht waarmee hij hem op pad had gestuurd.

Jasir, Felanti en Kalihna waren twee dagen in het dorp, toen enkele blanken in militair tenue zich aanmeldden bij Ahrwa. Hun dragers gingen gebukt onder het gewicht van een enorme lading vracht.

‘Wat zit er in die pakken?’ vroeg Jasir aan Tokorho toen ze de stoet door het dorp zagen trekken.

‘Geschenken, denk ik,’ antwoordde ze met een somber

gezicht, ‘misschien wel blanke wapens. Ze zijn al eerder hier geweest, maar mijn vader was niet tevreden met de spiegels en kralen die ze toen voor hem meebrachten. Hij wilde geweren hebben.’

Jasir kneep zijn ogen toe.

- Wat was er gaande? Waren de blanken reeds op de hoogte van het geplande offensief van de Caraïben? Zochten ze de steun van de Arowakken? -

‘Wat willen ze van hem,’ vroeg hij weer aan Tokorho.

‘Krijgers, denk ik. Misschien zijn de blanken weer op oorlogspad tegen elkaar. Mijn vader heeft deze mannen reeds eerder geholpen in een oorlog tegen andere blanken.’

De militairen verdwenen met Arhrwa en zijn raadslieden in de vergaderhut. Het was reeds laat in de nacht toen Jasir, Felanti en Kalihna die zeer verontrust door het blanke bezoek, steeds een waakzaam oog op de hut hadden gehouden, ze er weer uit zagen komen.

Zwijgend bespiedden ze vanuit hun hangmatten de blanken, die zich terugtrokken in een tent van witte doeken.

Nauwelijks was het gestamp van de militaire laarzen verstild of een donkere figuur dook op in het kamp van Felanti, Jasir en Kalihna.

‘Kom mee,’ fluisterde hij.

Ahrwa had hen ontboden. Ze volgden de jonge krijger tot buiten het dorp. Ahrwa wachtte hen op bij de kreek. Aan zijn linkerzijde stonden drie zwaar gewapende krijgers opgesteld. De jongeman, die hen had geroepen, voegde zich bij hen. Aan zijn rechterzijde had Ahrwa twee oudsten alsook de piai van het dorp. Allen hadden de armen over de borst gekruist en zwijgend observeer-

den zij bij het valse maanlicht de gezichten van de jongemannen die voor hem stonden.

Onder hun scherpe blikken hielden de jongens onwillekeurig hun adem in. Ahrwa nam zijn tijd en Jasir vreesde reeds te stikken, toen het opperhoofd eindelijk begon te spreken.

‘Het is tijd om de boodschap van Hikano te beantwoorden.’

Kalihna zocht met zijn blik het gezicht van het opperhoofd af in de hoop een positief signaal te ontdekken, maar zijn gelaatstreken verrieden geen enkele emotie. Onbewogen sprak hij verder: ‘Wij, Arowakken, zullen met de blanken optrekken naar Paramaribo. Doch, laat Hikano hier geen teken van vijandschap in zien. Het blanke volk verdient slechts de ondergang en geen krijger van Ahrwa zal dat in de weg staan.’

Na de ijzige ontvangst, kwamen de woorden van Ahrwa als een verrassing. Het was echter Felanti en niet Jasir, de woordvoerder, die als eerste reageerde.

- Dit was zijn kans! -

‘Groot opperhoofd,’ haastte hij zich te zeggen, ‘gun mij de eer mij bij uw dapperen te voegen. Ik ben geschoold in de krijgskunst en ik zal de naam van Ahrwa zeker geen schande brengen.’

Ahrwa wisselde een snelle blik met de mannen aan zijn linkerhand. Toen knikte hij toegeefflijk.

‘Mijn jonge vriend, reeds waren mij geruchten ter ore gekomen dat je de stad der blanken wilde binnenkomen. Wat ook de reden daarvoor moge zijn ... wees welkom zolang je dat wenst.’

De spanning was enigszins gebroken.

Kalihna haalde opgelucht adem. Zijn vader zou tevreden

zijn.

Ahrwa legde een hand op zijn schouder.

‘Zoon van Hikano, je vader heeft er wel aan gedaan je naar mij toe te zenden. Is de zoon immers niet de beste vervanger van de vader? Evenzo zal ik mijn zoon Jokhaarhin belasten met het overbrengen van mijn woorden aan de grote Hikano. Wees zo goed hem te begeleiden door de bossen van de Caraïben naar het kamp van je vader.’

De jonge krijger die hen eerder uit hun hangmatten had gehaald, stapte naar voren. Zijn met rode verf opgesierde lichaam was slank en goed geproportioneerd. Eerder was Kalihna zijn sluipende pas opgevallen, die een goede nachtjager verried. Kalihna en Jokhaarhin taxeerden elkaar enige seconden. Beiden knikten onzichtbaar.

- Het zat wel goed. -

‘De zoon van Ahrwa zal een bijzondere gast in ons midden zijn,’ zei Kalihna.

De zaken schenen nu geregeld, maar Ahrwa had echter nog een kleine verrassing in petto.

‘En nu jij, jongeman,’ richtte hij zich tot Jasir. ‘Ik zou het een grote eer vinden je nog enige tijd in ons midden te hebben. Het jachtseizoen van de rode ibissen is nog maar pas geopend.’

Ahrwa lachte bulderend en zijn raadslieden glimlachten. Hoewel de woorden van Ahrwa volkomen onschuldig klonken, beseften de drie jongens onmiddellijk welke betekenis er achter schuilging. Om Hikano van zijn oprechtheid te overtuigen zond Ahrwa zijn zoon naar hem toe. Echter, de Arowakken en Caraïben leefden van oudsher op voet van vijandschap en zijn geliefde zoon

zonder enige garantie te laten gaan, zou van een zeer grote naïviteit getuigen. Deze garantie nu, werd gevormd door de aanwezigheid van Jasir. Zolang Ahrwa ook maar enige twijfel had over de veiligheid van Jokhaarhin, zou Jasir de Arowakken niet mogen verlaten. Hij was niet meer dan een gijzelaar.

Ondanks alles bewonderde Jasir de scherpzinnige diplomatie van de Arowak. Hij had de bittere pil van zijn vrijheidsbeperking verhuld met het vooruitzicht op het charmante gezelschap van de rode ibisjaagster.

Kalihna en Jokhaarhin vertrokken de volgende ochtend nog voor zonsopgang, onopvallend en ongezien door de blanke delegatie. In de loop van de dag werd in het dorp een aanvang gemaakt met de voorbereidingen voor de tocht naar Paramaribo. Tweehonderdvijftig krijgers en vijftig vrouwen zouden meegaan met een compagnie van 75 soldaten uit het regiment van de bevelhebber van Berbice, dat hen opwachtte aan de monding van de Corantijn. Over zee, in kleine pijaka's zouden de Arowakken en de blanken naar de stad varen.

Felanti en Jasir werden meegesleept in de opgewonden roes die in het dorp heerste. De krijgers tuigden zich op en scherpten hun wapens, terwijl de vrouwen cassavebroden bakten en vis rookten. De beide jongens hadden elk een geweer van Ahrwa gekregen uit de geschenkenkist van de blanken. Het opperhoofd stond er op hen zelf te onderrichten in het gebruik van het wapen. Ze raakten diep onder de indruk van de moorddadige kracht van de simpel ogende ijzeren stok.

Tokorho bekeek de geweren met minachting. Ze zwoor bij haar pijl en boog en misschien wel terecht. Jasir was

er meerdere malen getuige van geweest hoe haar pijlen met het grootste gemak de vogels uit de lucht plukten. Het was hem nog niet gelukt de rode ibisveren te bemachtigen, maar Tokorho verzekerde hem ervan dat hij zich niet ongerust hoefde te maken. In de parwa- en mangrovebossen langs de kust wemelde het van rode ibisbroedplaatsen. Ze stond er echter op dat hij zijn boog en pijlen meenam. De lawaaierige geweren vernietigden de schoonheid van de jacht en maakten deze tot een ordinaire moordpartij.

Na twee dagen was het zover. Tweeëndertig pijaka's stroomden naar de open zee. Jasir keek met wijd open ogen naar de enorme watervlakte voor hem, die slechts leek te eindigen aan de horizon.

- Dit was dus het grote zoute water. -

Onwillekeurig stak hij zijn hand in het water en proefde. Snel spoog hij de vloeistof weer uit. Het was ondrinkbaar. Tokorho, die naast hem zat, lachte hem uit. 'Hier, neem dit,' zei ze, terwijl ze hem een kleine kruik met helder water overhandigde, 'maar drink niet teveel, want dit is alles wat ik heb voor de rest van de dag en het kan goed heet worden op zee.'

De Arowakken waren van plan was die dag door te varen tot de monding van de Coppenamerivier, waar het plaatselijk strand het mogelijk maakte een bivak op te slaan. Het grootste deel van de kust waar ze nu langs voeren bestond uit modderig slib. Dichte parwabossen belemmerden het vrije uitzicht over het land. Meerdere malen signaleerden Jasir en Tokorho rode ibissen tussen de glanzende, groene parwabladeren, maar ze moesten verder. Voor de jacht was er geen tijd.

Het werd reeds schemerig toen de vloot het kleine Coppenamestrand bereikte. De met de leiding van de blanke troepen belaste officier, Dries Huizinga, had een nachtelijke aanval op de Caraïben gepland. Zodra hij voet aan wal had gezet, haastte hij zich dan ook naar Ahrwa toe, wiens boot als eerste had gemeerd.

Huizinga wilde het opperhoofd zijn militaire strategie uitleggen, maar Ahrwa nodigde hem uit wat met hem te gebruiken. De vrouwen bereidden een hete vissoep en in afwachting daarvan gaf Ahrwa hem een kruik met kasiri te drinken. De drank beviel Huizinga wel. Het maakte de tongen los en al spoedig voegden zich ook wat onderofficieren bij het gezelschap, die vrolijk meedronken. De blanken verdeelden brood en vlees en toen de vissoep werd geserveerd, was het feestmaal compleet. Hongerig tastten de militairen toe.

Toen Huizinga na twee uur met een overladen maag en een beneveld hoofd opstond, voelde hij zich doodmoe. Hij waggelde naar de hangmat die Ahrwa voor hem had laten opbinden en plofte erin neer. Niet lang daarna snurkte hij als een os. Ook de onderofficieren vielen één voor één in slaap, de meesten languit in het zand. Over een aanval sprak niemand meer.

Toen Dries Huizinga zijn ogen weer opsloeg, stond de zon reeds hoog aan de hemel. Op het strand heerste een levendige drukte. De meeste militairen hadden zich ontdaan van bovenkleding en schoeisel. Een stel van hen had zich lawaaiër overgegeven aan een dobbelspel. Ze werden omringd door nieuwsgierige Indianen, die probeerden te ontdekken waarom de soldaten zoveel plezier hadden.

Hier en daar ontluisde een vrouw het hoofd van haar man. Arowakse krijgers en blanke soldaten zwommen in de zee. Waar het strand overging in een modderbank, leerden enkele blanken onder grote hilariteit krabben te vangen.

Huizinga's gevoel voor militaire discipline sloeg alarm. Hij moest de compagnie bij elkaar krijgen. Hij had opdracht de Caraïben van het kustgebied te bestrijden en waar mogelijk te vernietigen. Hij werkte zich zo snel als hij kon uit de hangmat en liep naar één van zijn onderofficieren toe, die niet ver van hem in het zand zat. De man was klaarblijkelijk ook pas wakker. Hij leunde met zijn rug tegen een kokospalm, terwijl hij zijn hoofd vasthield.

‘Dat bocht van die roden heeft me te pakken gehad,’ kreunde hij.

Huizinga sloeg geen acht op zijn gesteun, maar blafte: ‘Waar is het opperhoofd?’

De man keek om zich heen. Ahrwa was nergens te zien. Huizinga liep het strand rond, terwijl zijn onderofficier achter hem aan sjokte. De soldaten zochten bij het zien van hun meerderen haastig hun kleding weer op en groepten bij elkaar in de zuinige schaduw van enkele struiken. Huizinga had zijn inheemse tolk ontdekt tussen de groep krabbenzoekers en snelde op hem toe.

Tot zijn grote verbijstering vernam hij van de man dat Ahrwa was ingegaan op een uitnodiging voor een gesprek met het plaatselijke Caraïbenopperhoofd.

Het wachten op Ahrwa duurde tot laat in de middag en reeds had Huizinga zijn mannen het bevel gegeven alleen verder te varen naar Paramaribo, toen de pijaka van Ahrwa in zicht kwam.

Huizinga moest kokend van opgekropte ergernis toezien hoe hij uit zijn pijaka sprong, hem vriendelijk groette, maar verder zonder een woord te reppen over zijn langdurige afwezigheid doorliep naar het geïmproviseerde afdakje dat men voor hem had opgezet.

Even later liet hij via de tolk informeren of Huizinga goed had geslapen. Ook stuurde hij het bericht dat de Arowakken zich gereed zouden maken om de volgende ochtend door te trekken naar Paramaribo. Huizinga kon niets anders doen dan zich bij het besluit van Ahrwa neerleggen.

Hoofdstuk 7

‘Dit is verschrikkelijk! Ik begrijp niet dat Mario me dit juist nu aandoet.’

Genevieves gelaat, dat ze zo blank mogelijk probeerde te houden door dagelijkse komkommerkompresen, was vlekkerig en de ragfijne snorhaartjes op haar bovenlip plakten zweterig tegen haar huid.

Het was reeds laat in de middag en de ramen en balkondeuren van de grote ontvangstzaal van de Camparizes stonden open om de koele passaatwind doorgang te verlenen, maar de zachte luchtstroom scheen Genevieve geen verlichting te bieden.

Meriam had medelijden met haar vriendin, die tegen het einde van haar zwangerschap nog zulk een beproeving moest doorstaan.

‘Waarom hebben ze die wilden niet ondergebracht in het fort,’ klaagde Genevieve verder. ‘Onze slaven zijn nog luier en brutaler dan anders, sinds ze hebben gezien dat die horde op het erf niets anders doet dan schransen en leeglopen.’

Ze maakte een tyuri om haar ergernis kracht bij te zetten.

‘Nee, dit gaat echt te ver. Ik begrijp dat Mario die roodhuiden goed moet stemmen om de kolonie te redden,

maar daarom hoeft hij die viezeriken toch niet helemaal in huis te halen.’

Genevieve leunde achterover op de kussens van haar sofa en spreidde haar benen een beetje uit elkaar om haar buik meer ruimte te geven.

‘Marta,’ riep ze toen met schelle stem. Een inheemse vrouw slofte de kamer binnen. Genevieve schudde afkeurend haar hoofd en half verontschuldigd zei ze: ‘Wat je ook doet, goede manieren leren ze nooit.’

‘Breng nog een karaf tamarindestroop,’ beval ze de meid.

‘Wil je nog wat gommakoekjes,’ vroeg ze aan Meriam, terwijl Marta de lege karaf oppakte. Meriam schudde haar hoofd.

‘Nee, dank je. Ik heb genoeg gegeten.’

Genevieve wuifde Marta, die nog steeds stond te treuzelen, weg.

‘Ga snel, ik ga dood van de hitte.’

‘Ik hoorde Frank zeggen dat er nog meer Indianen komen. Die willen ze onderbrengen in het fort. Ze komen uit Berbice. Het is een hele grote groep. Hij zei iets van 500 man,’ zei Meriam.

‘God zij dank dat ze niet hier komen, want dat zou ik zeker niet overleven. Als het aan mij lag, had ik ze allemaal vandaag nog het erf afgedonderd. Mario houdt er helemaal geen rekening mee dat ik juist nu extra hulp nodig heb. Het kan me niet schelen wat hij zegt, maar op de volgende slavenmarkt laat ik wat negers kopen.’

‘Ach,’ probeerde Meriam haar gastvrouw wat op te beuren. ‘het zal niet lang meer duren. Die nieuwe gouverneur maakt geen grappen.’

Zoals de meeste, van hun plantages verdreven kolonis-

ten, had Meriam al haar hoop gevestigd op gouverneur Versteeghen, die pas aangesteld was door de koloniale overheid.

De man had reeds enige faam verworven in het naburige Brazilië, door zijn effectieve bestrijding van opstandige inboorlingen. Zijn eerste maatregelen in het zwaar geteisterde Suriname hadden de angstige inwoners van Paramaribo weer wat zelfvertrouwen gegeven. Alle soldaten wiens contracten expireerden, werden verplicht een nieuw contract af te sluiten. Hij had de radeloze planters opgeroepen zich te organiseren in een burgerwacht, welke de beroepsmilitairen moest steunen in de strijd tegen de rovende en moordende bokkenbendes. Niemand mocht de kolonie verlaten en om de stad werden palissades opgetrokken, die een eventuele opmars van het rode venijn moesten blokkeren. Ook had Versteeghen door zijn goede contacten met de bevelhebber van het naburige Berbice, versterking weten te krijgen van een compagnie soldaten, aangevuld met een Arowaks leger.

Genevieve depte haar gezicht met een wit kanten zakdoekje. ‘Ik hoop dat hij de godganse troep opruimt.’

Ongeduldig staarde ze naar haar lege glas. ‘Marta!’ schreeuwde ze weer. ‘Waar blijft die stroop!’

Meriam stond op.

‘Kom, ik moet maar eens gaan. Het wordt zo donker. Laat me eens kijken waar mijn meid en boy uithangen.’ Genevieve hees zich op van de bank. ‘Misschien zijn ze in de keuken.’

Meriam volgde het schommelende lichaam van Genevieve naar de enorme keuken vlak achter de herenwoning van de familie Campariz.

Genevieve en haar man stonden bekend om hun gastvrijheid. Het huis was vaak genoeg gevuld met gasten uit alle delen van de wereld en voordat zij in gezegende staat was komen te verkeren, greep Genevieve elke gelegenheid aan voor het organiseren van een feest. Een klein leger van keukenslaven was altijd in de weer met voorbereidingen voor het volgende feest.

Ondanks de klachten van Genevieve was de residentie van de Camparizes de aangewezen plaats geweest om opperhoofd Wajamy en zijn krijgers te herbergen. Mario Campariz, ooit begonnen als handelaar in Indiaanse waren, had zich, knap inspeland op de mechanismes van vraag en aanbod, binnen tien jaar weten op te werken tot de man die voor de meeste Surinaamse planters de open verkooptransacties regelde. Behalve een hoog aanzien, had hem dit ook een inkomen bezorgd, waarmee hij kon wedijveren met de rijksten van de kolonie. Vernietiging van de plantages betekende onvermijdelijk ook zijn ondergang.

In de tijd dat hij nog aan het hoofd stond van een factorij, had hij zich redelijk verstaanbaar leren maken tegen de inheemse bevolking. Hij mocht graag opscheppen over zijn ontmoetingen met opperhoofden en dank zij zijn bemiddeling had Wajamy zich bereid verklaard inlichtingen te verschaffen over het inheemse verzet. Mario, trots op zijn nieuwe rol als oorlogsbemiddelaar, trachtte nu Wajamy ertoe over te halen aan de zijde van het blanke leger te vechten.

Sijone zat tussen een aantal keukenmeiden aan de lange houten tafel, die in het midden van de keuken was opgesteld. Ze hielp met het kneden van deeg voor de broden

van de volgende dag.

Toen ze de twee vrouwen binnen zag komen, stond ze op.

‘Is dat je meid,’ vroeg Genevieve.

Sijone was al vaker in de keuken van de Camparizes geweest. Het was een van de weinige plaatsen waar ze zich een beetje thuisvoelde. Mario Campariz had in tegenstelling tot de meeste andere blanken een voorkeur voor inheemse slaven. Hij stond bekend als een goede meester en de gezinnen die in kleine hutjes op zijn erf woonden, schenen niet al te veel last te hebben van hun slavenjuk. De kinderen waren goed gevoed en van de klachten van de meesteres over hun lawaaierigheid scheen niemand zich wat aan te trekken. Het werk in de keuken werd in een gemoedelijke sfeer, zonder veel haast uitgevoerd.

Sijone kon de gesprekken die de vrouwen onderling in hun eigen taal voerden, goed volgen.

Ze wreef de restjes deeg van haar vingers en liep naar de kom met water in de botralie om haar handen te wassen. Genevieve was plots haar aversie tegen het rode ras vergeten. Ze had een extra meid nodig, een flink jong ding dat haar kon helpen bij het baden en met de verzorging van haar huid. Dit meisje - ze zag er fris en schoon uit - leek haar uitstekend.

‘Ze schijnt hier al aardig ingeburgerd te zijn,’ zei ze. Meriam knikte.

‘Ik ben er blij om. Ik had gedacht haar in de stad een beetje op te voeden, maar ik kan de dood van mijn vader nog niet van me afzetten.’

‘Wil je haar niet aan me verkopen? Ik kan haar wel gebruiken.’

Meriam schudde haar hoofd.

‘Nee, ze is niet te koop. Ik ... Ik heb nog wat goed te maken met haar.’

Genevieve liet zich niet zo makkelijk afschepen.

‘Leen haar dan een tijdje uit.’

Ze legde haar hand veelbetekenend op haar buik en er verscheen een smartelijke blik in haar ogen.

‘Toe nou, totdat ik een nieuwe slavin heb gekocht.’

Meriam twijfelde. Sijone was gedurende de twee maanden dat ze in Paramaribo verbleven, erg zwijgzaam geweest en zelf had ze er ook niet zoveel behoefte toe gevoeld haar uit haar tent te lokken.

- Misschien was het wel goed haar een tijdje uit te besteden aan Genevieve. Ze zat dan tenminste tussen haar rasgenoten. -

Tenslotte knikte ze zuchtend.

‘Goed dan.’

‘Je bent een schat,’ zei Genevieve.

‘Je zal er geen spijt van hebben en je hoeft ook niet bang te zijn voor je protégé. Ze is bij mij in goede handen.’

Op het bureau in de werkkamer van gouverneur Bertrand Versteeghen lag een kaart van de Zeeuwse kolonie Suriname uitgerold. Vier mannen staarden met sombere gezichten naar de rij plantages langs de Pararivier, die Versteeghen met een rood potlood had gemarkeerd. Volgens de inlichtingen die Mario Campariz van Wajamy had bekommen, was van die kant binnenkort een grootscheepse opmars van de Caraïben te verwachten.

‘Reken maar niet op mij,’ zei Frank Chanah.

‘Het gebied daar wemelt van de moerassen en de regen-

tijd is reeds begonnen. Mijn mannen zijn planters, amateursoldaten. Ik krijg ze nooit die zwampen in. Het wordt hun graf en dat weten ze.'

Hij schudde resoluut zijn hoofd.

'Nee, laat ons de stad maar bewaken.'

De arrogante woorden van Chanah wekte de haat in het gemoed van Dries Huizinga. Haat tegen de inboorlingen die deze rotkolonie bevolkten. Haat tegen zijn beroep, zijn blauw-witte legeruniform en tegen het feit dat hij, in tegenstelling tot Frank Chanah, geen keus had.

Hij had de gebeurtenissen aan het Coppenamestrand wijselijk verzwegen. Vooral na het grootse onthaal dat hem en zijn compagnie ten deel was gevallen. Kleurig geklede slavinetjes hadden met bloemen gestrooid en een fanfarekorps had de gang van zijn manschappen van de waterkant naar de binnenplaats van het fort begeleid. Een overvloed van eten en drinken was voor hen klaargezet en na lange tijd kon hij weer binnenshuis, op een zacht bed, slapen.

De gouverneur rekende op hem. De planters rekenden op hem. De hele kolonie rekende op hem. Hùn leger stelde niets voor.

Hij moest die rotindianen vernietigen.

Huizinga schamperde inwendig.

- Met Ahrwa zeker. Die vent was toch aan geen kanten te vertrouwen. -

'Wil Wajamy meedoen?'

Versteeghen wendde zich tot Campariz.

'Hij heeft om meer geweren gevraagd. Elk van zijn krijgers moet er één hebben. En buskruit, en brandewijn en brood.'

Mario lachte vreugdeloos.

‘Het wordt tijd dat ze er iets voor terugdoen.’

De gouverneur keerde zich af van de kaart en liep naar het raam. Nadenkend staarde hij naar de plassen die na de stortbui van die middag achtergebleven waren op het zandpad dat door de tuin achter het gouvernementspaleis liep. De mannen bij het bureau wachtten zwijgend. De tijd drong. Hij moest een beslissing nemen.

Het begon te motregen. Versteeghen trok de houten luiken dicht. Toen liep hij terug naar zijn plaats achter het bureau.

‘Ik geloof dat de zaak duidelijk is, heren. We moeten zo snel mogelijk een expeditie uitrusten om de opstandelingen de pas af te snijden en ze terug te dringen naar het achterland. Officier Huizinga, u krijgt de leiding over onze troepen en de Indiaanse bondgenoten.’

Hij wees met zijn hoofd naar de Portugees. ‘O Senhor Campariz zal U in contact brengen met het opperhoofd Wajamy. Wees taktvol, want we hebben zijn steun voorlopig nodig.’

Dries knikte. Sarcastisch bedacht hij dat de gouverneur nog half niet wist hoe taktvol hij kon zijn. Wajamy was niet zijn enige hoofdpijn. Hoe zou Ahrwa reageren als hij hem vertelde dat ze naar de Para moesten. Een gebied waar tot nog toe alle expedities gedecimeerd van terug waren gekomen.

Somberder dan ooit stapte hij even later de donkere straat op. Wat was hij in Godsnaam in de West komen zoeken?

Reeds bij hun aankomst in het fort had een onbekende zich tussen de groep van Ahrwa gemengd. Daar zijn uiterlijk niet veel afweek van de mannen van de Coran-

tijn, was het geen van de blanken opgevallen. Ahrwa zelf vroeg zich af wat deze boodschapper te melden had. Zijn geduld werd niet lang beproefd. Nauwelijks hadden de krijgers en vrouwen zich geïnstalleerd in de voor hen klaargemaakte barakken, of de vreemdeling vroeg het opperhoofd te spreken.

Toen ze tegenover elkaar hadden plaatsgenomen, overhandigde de man Ahrwa een glanzend wit voorwerp. Het was Ahrwa onmiddellijk duidelijk wie deze onbekende naar hem toe had gestuurd. Van jongs af aan had Jokhaarhin zijn vader verrast met kleine jachttrofeeën, en de hoektanden van de ocelot hadden tot zijn meest geliefde geschenken behoord.

‘Uw zoon zal zich spoedig bij u voegen. Hij bevindt zich niet ver van de stad. Maar ik heb opdracht u ervan op de hoogte te stellen dat de plannen zijn gewijzigd,’ zei de man. ‘De aanvallen op de plantages te Coeroeni en Torarica zullen op een later tijdstip plaatsvinden. Op Para zullen we slechts schijnbewegingen maken. Wajamy, de verrader, heeft zich laten omkopen door de blanken en hen op de hoogte gebracht van het plan om Para aan te vallen.’

De man knarsetandde.

‘Hij is hier in de stad. Hij laat zich volstoppen met brandewijn en vlees en zijn mannen pochen over de nieuwe geweren die zij zullen ontvangen.’

Minachtend spuwde de boodschapper op de grond.

‘De zwijnen. Weten ze dan niet dat de geweren slechts bedoeld zijn om hun broedervolkeren uit te moorden.’ Ahrwa zweeg. Hij had zich voorgenomen zoveel mogelijk voordeel te halen uit deze oorlog tussen de Caraïben en de blanken, zonder zich echt in de strijd te

mengen. Zijn sympathie ging echter uit naar zijn rasgenoten. Wajamy's houding vond hij laag bij de grond. Bovendien konden de blanken weleens op het idee komen hem en deze Caraïbse verrader tegen elkaar uit te spelen.

Ahrwa was naar Paramaribo gekomen met het idee de kolonisten zoveel mogelijk wapens en voorraden af te troggelen in ruil voor de voze belofte hen te helpen in de strijd tegen de Caraïben. Mocht dat zwijn Wajamy werkelijk van plan zijn zijn broeders te bevechten, dan legde hij daarmee een lelijke kink in de kabel van de Arowakse plannen.

Het was één van de jonge krijgers aan de zijde van Ahrwa die de stilte verbrak.

‘Waar verblijft die verrader?’

De boodschapper was verrast. De Arowakken hadden geen enkele andere concessie gedaan dan hun neutraliteit. Nu proefde hij toch duidelijk de wil een actievere bijdrage te leveren in de strijd tegen de kolonisten.

‘Aan de andere kant van de stad, bij de bokkenruilder Campariz.’

De naam van Campariz was Ahrwa en zijn raadslieden niet geheel onbekend. In het verleden hadden handlangers van de man slaven en andere waren met hen geruild. De veeleisende Ahrwa en het groeiend handelsbewustzijn van de Arowakken hadden Campariz ertoe gebracht zijn werkterrein te verleggen.

‘Het zou goed zijn als we dat stinkdier eens een lesje gingen leren,’ bracht een andere vechtlustige jongeman in. Zijn woorden vonden bijval en de boodschapper verklaarde zich onmiddellijk bereid hen door de donkere stad naar het huis van Campariz te gidsen.

Niet veel later sloop een groep krijgers, gebruik makend van de alles omhullende schaduw der vruchtbomen, over de erven van Paramaribo. Onder hen bevonden zich ook Felanti en Jasir.

‘Lieve Heer,’ zuchtte Genevieve, ‘ze beginnen weer.’ Ze had net haar bad genomen en nu liet ze haar zware lijf door Sijone inwrijven met een welriekende rozenolie. Buiten klonken luidruchtige mannenstemmen, vermengd met het schelle gelach van de slavinnen. Het was de tijd dat de ‘gasten’ op het achtererf werden voorzien van spijs en drank. Kruiken brandewijn gingen van hand tot hand en maakten de tongen los. Tot diep in de nacht vermaakten de mannen van Wajamy zich met scherts en gezang. De vrouwen bedienden met kwistige hand en de stemming steeg naarmate het uur vorderde. De bezoekers genoten met volle teugen en hun stadse rasgenoten werden meegesleept met de feestroes. Zoveel krijgers op het erf, die bovendien in opdracht van de heer des huizes vrij van voedsel en drank werden voorzien, kon alleen maar iets goeds voorspellen.

Sijone had zich op één van de avonden, aangemoedigd door de andere vrouwen, in het feestgewoel gemengd. Ze sprak een jongeman aan, wiens gezicht haar eerder op de dag wel sympathiek had geschinen en probeerde wat inlichtingen in te winnen over de plaats waar hij vandaan kwam. De jongeman schoof vertrouwelijk tegen haar aan. Toen hij zijn gezicht naar haar toedraaide, rook ze zijn zure alcoholadem.

‘Mijn moeders dorp heet Wayamboren.’

Zijn handen kropen over Sijones rug. Ze probeerde van hem weg te schuiven, maar zijn arm om haar heupen

hield haar tegen.

‘Laten we niet aan Wayamboren denken,’ sloeg hij eruit met dikke tong.

‘Ik vind Paramaribo veel leuker. Er zijn zulke aardige vrouwtjes hier.’

Hij lachte vol hilariteit om zijn laatste opmerking. Sijone had er genoeg van. Ze sprong op van de bank waar ze zaten en liep resoluut weg.

‘Julawai,’ had ze minachtend gemompeld.

‘Zuiplap.’

‘Sluit de luiken,’ zei Genevieve nadat Sijone haar haar nachtgewaad had aangereikt. Het meisje gehoorzaamde. De geluiden op het erf werden gedempt door de houten blinden. Genevieve ging op haar zij liggen. Ze trok een kussen tegen zich aan en sloot de ogen. Sijone drapeerde de klamboe om het enorme bed van maderahout en verliet zachtjes het vertrek.

Toen ze de trap naar de benedengalerij afliep, zag ze dat senhor Campariz net was thuisgekomen. Hij overhandigde zijn hoed aan een huisknecht.

‘Ik moet het opperhoofd spreken,’ zei hij tegen de slaaf. Ga kijken waar hij uithangt en breng hem naar me toe. Ik wacht in de rooksalon.’

‘Si senhor,’ knikte de man.

Hij hing de hoed op het hoedenrek en liep weg.

Ook Sijone ging naar buiten. De vrouwen hadden hout gesprokkeld en een vuur gemaakt in het midden van het erf. Sijone vermeed de drukte. Ze liep achter de slavenhuisjes om tot ze bij het washok achter het optrekje van het gezin, waar ze sinds kort de nachten doorbracht, kwam. Het was aardedonker in het washok. Slechts het vage schijnsel van de sterren dat door de openingen vlak

onder de dakbedekking drong, zorgde voor een oriëntatiepunt. Sijone knoopte haar omslagdoek los en gooidde hem over het haast uit zijn hengsels vallende deurtje. In één van de hoeken wist ze een emmer water te staan. Op de tast vond ze de kalebaskom die op het wateroppervlak dreef. Genietend liet ze het koude water over haar lichaam spetteren. Geheel opgefrist begaf ze zich een kwartiertje later naar haar gastverblijf.

Slechts de twee kleinste kinderen van het gezin sliepen in hun hangmatten. De rest had de drukte van het gezelschap op het erf opgezocht. Sijone pakte een kam en ging op de houten traptrede voor de slavenhut zitten. Ze keek naar de mensen bij het vuur.

Een krijger vertelde een jachtverhaal. Voor een ieder was het duidelijk dat de man grote stukken uit zijn duim zoog, maar dat hoorde er nu eenmaal bij. Regelmatig viel het publiek hem bij met uitroepen van verbazing of bewondering. Aangemoedigd door zijn succes omschreef de jager de ongelooflijke afmetingen van een tijger, die zich op nog geen twee meter afstand van hem in een boom had bevonden. In de ban van zijn eigen verhaal richtte de krijger zich op en greep naar de speer die in een schacht op zijn rug hing. Hij hief de speer boven zijn hoofd, klaar voor een dodelijke worp naar de denkbeeldige tijger, die zich ergens in de tamarindeboom op het erf moest bevinden.

Op dat moment maakte een mansfiguur zich los van de donkere tamarindestam. Een mes doorboorde het hart van de jager.

Verbijsterd staarden de omstanders enige ogenblikken stomgeslagen naar de ineenzakkende verteller. Toen onstond er paniek. De vrouwen zochten gillend beschut-

ting in de slavenhutten, terwijl de mannen chaotisch naar hun wapens zochten. Steeds meer donkere schimmen doemden op vanuit het achtererf, gewapend met messen, speren en bijlen.

Sijone werd omver gelopen door een dikke keukenmeid die haar heenkomen zocht in de slavenhut. Ruw duwde haar brede lichaam Sijone van de houten trede af, zodat ze in een plas naast de hut viel. Het troebele water spatte in haar gezicht.

‘Wah!’

Ze spuwde modder uit haar mond. Zandkorrels hinderden haar gezichtsvermogen. Wild wreef ze met de rug van haar hand over haar ogen, terwijl ze rechtop ging staan.

Twee krijgers rolden vlak voor haar voeten vechtend over de grond. Ze wilde vluchten, maar hun zware lichamen drukten haar knieën plat tegen de planken van de hut. In een flits herkende ze de bovenste krijger.

- Julawai. -

Zijn hand omklemde een mes dat de ander hem uit alle macht probeerde te ontwringen. Een ijskoude rilling gleed over Sijones ruggegraat toen ze ook het verwrongen gelaat van de onderliggende krijger herkende. De punt van het mes was nog slechts enige centimeters van zijn keel verwijderd.

Julawai stond op het punt haar tweelingbroer te vermoorden.

Sijone boog zich voorover en greep met beide handen het hoofdhaar van Julawai vast. Ze rukte zo hard ze kon. Hij gilte van pijn en het mes viel uit zijn hand. Jasir wist hem van zich af te werpen. De beide mannen stonden tegelijkertijd weer op hun benen, maar Julawai greep net

een seconde te laat naar het mes dat op de grond lag. Zijn handen afwerend voor zich uitstekend, trad hij een stap terug. Toen keerde hij zich om en sloeg op de vlucht.

‘Wajamy, waar is Wajamy! Dood aan Wajamy!’

De overvallers hadden geprofiteerd van het verrassingseffect. De strijd was haast beslecht. De meeste krijgers van Wajamy waren reeds uitgeschakeld en de rest zocht paniekerig een veilig heenkomen.

De Arowakken zetten de achtervolging in. Ook Jasir wilde achter Julawai aan. In de hitte van de strijd had hij nauwelijks aandacht besteed aan de belaagster van zijn vijand.

Toen Sijone hem vastgreep, keerde hij zich geïrriteerd om om te kijken wie hem hinderde.

‘Laat me...’

Zijn snauwende stem stakte in het midden van de zin.

‘Wie ben jij?’ stamelde hij verward.

‘Jasir,’ zei Sijone.

Ze liet zijn arm los en raakte zijn gezicht aan.

‘Jasir.’

Het erf begon leeg te raken. De Arowakken hadden de hutten reeds doorzocht. Een manspersoon dook op achter Jasir.

‘Schiet op. Het zwijn is via het grote huis gevlucht. We moeten erachter aan.’

Hij haastte zich weg, maar Jasir riep hem terug.

‘Felanti, ik kan niet gaan! Kijk mijn zuster! Ik heb mijn zuster teruggevonden!’

Felanti's keek nu ook naar het meisje dat tegenover zijn inheemse broeder stond. Zijn hart begon wild te bonken. Jasir trok Sijone dichterbij.

‘Dit is mijn zuster. Ik moet haar in veiligheid brengen.’

Laten we teruggaan naar het fort.’

‘Felanti,’ riep Sijone. Ze had haar vriend herkend.

‘Kennen jullie elkaar,’ vroeg Jasir verbaasd.

‘Laten we maken dat we weggelaten,’ zei Felanti lachend.

‘We zullen elkaar nog veel te vertellen hebben.’

Wajamy was verdwenen. Een groot deel van zijn strijders was dood blijven liggen op het erf van Mario Campariz. De rest besloot terug te keren naar hun dorp.

Toen Ahrwa ter verantwoording werd geroepen, verklaarde hij dat Wajamy een kwaadwillige Indiaan was, die slechts erop uit was de blanken te bedriegen. Hij, Ahrwa, opperhoofd der Arowakken van de Marowijne - geen volk kon met het zijne wedijveren in moed en vechtlust - zou er wel voor zorgen dat er een einde kwam aan de schelmenstreken van Hikano.

Geen van de aanwezige blanken toonde zich erg enthousiast over dit vooruitzicht. Dries Huizinga geloofde er zelfs geen woord van, maar hij wachtte er wel voor zijn mening te uiten. De gouverneur keek twijfelachtig. De gladde taal van de roodhuid beviel hem niet, maar op het moment kon hij zich geen nieuwe inheemse vijand permitteren. Zijn leger funktioneerde uiterst gebrekkig en op de verzoeken om hulp aan de koloniale overheid was nog geen reactie gekomen.

Mario Campariz was hels. Al zijn uitgaven waren voor niets geweest. Bovendien was Genevieve als een huilend viswif tegen hem tekeer gegaan.

- Het was allemaal zijn schuld. Hij had die wilden toegelaten op zijn erf. Nu zag hij wat ervan kwam. Moord en doodslag. -

Bovendien was haar liefste slavin verdwenen. Ze eiste dat Mario onmiddellijk naar het fort ging en het meisje terughaalde.

- Ze wist zeker dat die beesten van gisteravond haar hadden ontvoerd. Misschien hadden ze haar wel verkracht. - Bij deze gedachte had Genevieve zich zo opgewonden, dat Mario vreesde dat haar weeën zouden beginnen. Hij had getracht haar te kalmeren met wat suikerwater. Zoveel bombarie hoefde ze nou ook weer niet te maken om een slavin. Maar het suikerwater had Genevieve helemaal niet gekalmeerd. Gierend haalde ze uit dat het helemaal met haar slavin was. Ze had het meisje geleend van Meriam Chanah. Wat moest ze nou tegen haar vriendin zeggen?

‘Koop een ander voor haar,’ poogde Mario zijn vrouw tot kalmte te brengen.

‘Je snapt het niet, je snapt het niet,’ jammerde Genevieve luidkeels.

Hij kon de roodhuid er niet zomaar mee vandoor laten gaan. De opgeblazen kikker zou tenminste boeten voor de diefstal van een slavin.

Mario vergat zijn zucht om te pronken met zijn kennis van de inheemse talen. Kortaf beval hij de tolk voor hem te vertalen.

‘Een van mijn slavinnen is verdwenen. De andere slaven hebben gezien dat ze door jouw mannen is meegesleurd.’

Een uitdrukking van minachting verscheen op het gezicht van Ahrwa.

‘Als de slavin van senhor Campariz zijn huis heeft verlaten, dan zal ze daar zeker een reden toe gehad hebben. Geen vrouw is met geweld gedwongen zich bij de onzen

te vervoegen.’

Campariz voelde het bloed naar zijn kaken stijgen. Hoe durfde die vuile bok hem zo vrijpostig te antwoorden.

Nauwelijks in staat zich te beheersen, keerde hij zich tot de gouverneur.

‘Hij liegt.’

Spetters speeksel begeleidden de venijnig tussen de tanden door geperste woorden.

‘Ik eis een onderzoek. Nu meteen. Ik weet zeker dat mijn slavin in het fort is.’

De gouverneur keek naar Ahrwa. De arrogantie was geen moment van zijn gezicht verdwenen.

Versteeghen knikte.

Campariz kreeg zijn zin.

Tenslotte had de man zich volledig ingezet. En die roodhuid mocht ook wel eens beseffen dat hij niet ongestraft de wetten van de kolonie met de voeten kon treden.

‘Als u de waarheid spreekt, zult u er wellicht niets op tegen hebben dat we uw kamp inspekteren,’ liet hij de tolk vertalen.

Ahrwa kneep de ogen even toe.

Toen antwoordde hij: ‘Het blanke opperhoofd en zijn adviseurs zijn welkom.’

De gouverneur maakte een ongeduldige hoofdbeweging in de richting van Campariz.

‘Wel, laten we gaan. Dan is deze zaak tenminste afgehandeld.’

Het fort bevond zich op loopafstand van het gouvernementele paleis. Ahrwa en zijn gevolg gingen voor. Het opperhoofd had zich voor het gesprek met de gouverneur officieel opgemaakt. Zijn lichaam was beschilderd met rode, blauwe en zwarte verf. Hij droeg een hoog

boven het hoofd uitstekende verentooi. Honderden kostbare veren waren volgens een zorgvuldig patroon in de hoofdband gerangschikt. Op zijn kruin waren witte donsveren geplakt. Zijn hals, bovenarmen, kuiten en enkels waren zwaar van kralensnoeren en lange katoenen franjes versierden zijn kamisa.

De gouverneur en Dries Huizinga liepen achter de Arowakken tussen enkele paleiswachten. Campariz en Chanah sloten de stoet.

Nauwelijks hadden ze de ingang van het paleis achter zich, of Mario realiseerde zich dat hij in zijn voortvarendheid over het hoofd had gezien dat hij de slavin nauwelijks kende. Hij had haar slechts vluchtig één of twee keer de kamer van zijn vrouw zien verlaten. Hij twijfelde er sterk aan of hij haar zou herkennen tussen de andere bruintjes. Hij sloeg zich tegen het voorhoofd.

Hoe kon hij zo stom zijn.

‘Wat is er,’ vroeg Frank, die de consternatie van Mario had opgemerkt.

Er ging Mario een licht op. Frank moest die slavin kennen. Ze was immers van zijn vrouw.

‘Frank, luister. Die slavin is van jouw vrouw. Ik weet niet wat ze bij ons deed. Genevieve zegt dat ze haar had geleend.’

Frank fronste zijn wenkbrouwen. Wat hij hoorde beviel hem niet.

- Een inheemse slavin, van Meriam. Dat kon alleen Sijone zijn. -

Hij had haar inderdaad een tijdje niet gezien, maar het was niet zijn gewoonte op de slaven van zijn vrouw te letten.

- Hoe kwam Meriam erbij haar uit te lenen. Aan dat leeghoofd van een Genevieve nog wel. -

‘Denk je dat je haar zou herkennen,’ drong Mario aan. Frank knikte kort.

‘Zeker wel,’ zei hij bits.

De Arowakken in het fort hadden niet veel te doen. Na de gebeurtenissen van de vorige nacht, had Dries Ahrwa verzocht zijn mannen binnen te houden. De meesten slenterden wat rond op de binnenplaats en bewonderden de daar opgestelde geschutstukken.

Felanti hing lui in een hangmat. Sijone had een plaatsje tegen zijn buik gezocht en liet haar voeten naar beneden bengelen. Tokorho en Jasir zaten beiden rechtop in de hangmat naast hen. Het was gisteravond laat geworden. Tot diep in de nacht hadden ze naar elkaars verhalen geluisterd.

Jasir speelde met de kralen die hij van Peyayo had gekregen. Er was slechts één streng over. Zijn missie was haast volbracht. Hij zou niet lang meer duren voordat hij de terugtocht moest aanvaarden. Alleen de veren had hij nog niet.

‘Tokorho,’ zei hij terwijl hij plagend aan haar haar trok. ‘Ik geloof dat je vader zomaar voor je heeft opgeschept. Wanneer zullen we samen op de rode ibis jagen. Zonder de veren zullen de dorpsoudsten mij nooit accepteren als de nieuwe piiman.’

Tokorho had gisternacht wat stilletjes naar de anderen geluisterd. Jasir zou spoedig zijns weegs gaan en de Arowakken verlaten. Dat betekende wellicht het einde van hun vriendschap.

- Ach, hij moest zijn opdracht volbrengen. Het had geen

zin hem tot andere gedachten te bewegen. -

‘We zullen mijn vader toestemming moeten vragen het fort te verlaten,’ zei ze.

Plotseling begon Sijone proestend te lachen.

‘Waarom ga je nog op jacht Jasir? Zie je niet dat je de drie veren allang hebt gevonden. Daar! op het hoofd van Tokorho.’

Ze keken allen naar de glanzende veren in de hoofdband van Tokorho.

‘Dan moet hij wel de eigenares van de veren erbij nemen,’ merkte Felanti laconiek op.

‘Niets liever dan dat,’ riep Jasir en allen barstten in lachen uit.

Op dat moment stapten Ahrwa, de gouverneur, Frank Chanah, Dries Huizinga en Mario Campariz de barak binnen. Frank had Sijone onmiddellijk herkend. Ook die zwarte in die hangmat kwam hem bekend voor.

- Was het niet die snuiter die hij in het bos had opgepikt. Hoe kwam die hier terecht? -

Het volgend moment realiseerde Frank zich dat hij hen niet zo gekend had. Ze leken gelukkig. Hij had hen nooit eerder horen lachen. Een vol moment hoorde hij weer de zweepslagen op de rug van het meisje dat het leven van zijn vrouw had gered.

De herkenning was wederzijds.

Sijone zweeg. Vreemd genoeg was ze niet bang.

Felanti daarentegen voelde zijn hart in zijn keel kloppen. Hij onderdrukte de neiging weg te rennen en probeerde stokstijf zo onzichtbaar mogelijk te zijn. Elk moment verwachtte hij een koude hand in zijn nek die hem mee zou sleuren naar het blanke schavot.

De mannen waren op enige passen afstand van de

hangmatten blijven staan.

‘Wel,’ drong Versteeghen aan.

‘Is ze hier?’

Frank liet zijn blik nogmaals over het viertal gaan.

Zijn ogen kruisten die van Sijone.

Toen schudde hij zijn hoofd.

‘Nee, ik denk dat we haar hier op de verkeerde plaats zoeken.’

Woedend verliet de gouverneur even later het fort.

‘Denk voortaan wat beter na, voordat je beschuldigingen uit,’ snauwde hij tegen Mario.

Deze knarsetandde. Nooit meer zou hij zich zo laten opjatten door een vrouw.

Frank groette hij het gezelschap.

‘Tot morgen heren,’

Haast vrolijk vervolgde hij de weg naar zijn huis.

‘Kende je die blanken,’ vroeg Ahrwa aan Sijone toen de gouverneur en zijn gevolg het fort hadden verlaten.

‘Twee van ze,’ knikte ze. ‘Die ene was Senor Campariz en de andere Frank Chanah. Wat wilden ze?’

‘Ze zochten een slavin. Ik dacht dat jij het was.’

Sijone schudde haar hoofd.

‘Nee,’ zei ze.

‘Nee, dat ben ik zeker niet.’

Epiloog

1684.

De niets ontziende oorlog tussen de blanke en de inheemse bewoners van Suriname is tot een einde gekomen. De koloniale overheid enerzijds en de grootopperhoofden der Arowakken en Caraïben anderszijds zijn het na lang onderhandelen eens geworden.

‘De hemel heeft ons gezegend met het mooiste en beste jaar, dat we ons maar konden wensen,’ schrijft gouverneur Versteeghen aan de Zeeuwse eigenaren van de kolonie, ‘en niet in het minst vanwege de vrede die wij gesloten hebben met onze gewezen inheemse vijanden.’